

Inhoudsopgave

1	Algemene bepalingen	4
2	Toegang	5
3	Adviesraad Sociaal Domein	8
4	Wmo.....	9
De financiële richtlijnen voor het verstrekken van maatwerkvoorzieningen staan in bijlage 1.		9
4.1	Wat is een Maatwerkvoorziening?	9
4.1.1	Wettelijke omschrijving	9
4.1.2	Samenhangend ondersteuningaanbod	9
4.1.3	Soorten maatwerkvoorziening	9
4.2	Overwegingen voor ene maatwerkvoorziening	9
4.2.1	Inwoner en hoofdverblijf	9
4.2.2	Op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk	10
4.2.3	Algemene voorzieningen.....	10
4.2.4	Algemeen gebruikelijk	10
4.2.5	Voorliggende voorzieningen op grond van andere wet-of regelgeving	10
4.2.6	Voor de melding aangeschaft	11
4.2.7	Aanvraag eerder verstrekte voorziening	11
4.2.8	Onverantwoordelijk handelen	11
4.2.9	Goedkoopst adequate voorziening	11
4.3	Verantwoordelijkheden inwoner versus college	11
4.4	Terugvordering en verhaal	12
4.5	Kwaliteit	12
4.5.1	De inwoner heeft de regie	12
4.5.2	De ondersteuning is veilig	12
4.5.3	De ondersteuning garandeert continuïteit, samenhang en resultaten	12
4.6	Huishoudelijke ondersteuning	13
4.6.1	Wat verstaan we eronder?	13
4.6.2	Resultaat	13
4.6.3	Afwegingskader	13
4.6.4	Maatwerkvoorziening Huishoudelijke Ondersteuning	15
4.6.5	Huishoudelijke ondersteuning voor kinderen die tot het gezin behoren	16
4.6.6	Eigen bijdrage.....	16
4.7	Begeleiding	16
4.7.1	Wat verstaan we eronder?	16
4.7.2	Het resultaat van de begeleiding is:.....	16
4.7.3	Afwegingskader	17
4.7.4	4.7.4 De maatwerkvoorziening begeleiding	18
4.7.5	Vervoer	19
4.7.6	Eigen bijdrage.....	20
4.8	Kortdurend verblijf	20
4.8.1	Wat verstaan we eronder?	20
4.8.2	Resultaat	20
4.8.3	Afwegingskader	20
4.8.4	De maatwerkvoorziening kortdurend verblijf	21
4.8.5	Vervoer	21
4.8.6	Eigen bijdrage.....	21
4.9	Beschermd wonen.....	21
4.9.1	Wat verstaan we eronder?	21

4.9.2	Toewijzing via centrumgemeente	21
4.9.3	Eigen bijdrage.....	21
4.10	Woonvoorzieningen.....	22
4.10.1	Wat verstaan we eronder?	22
4.10.2	Resultaat.....	22
4.10.3	Afwegingskader	22
4.10.4	De maatwerkvoorziening Woningaanpassing	23
4.11	Vervoersvoorzieningen	24
4.11.1	Wat verstaan we eronder?	24
4.11.2	Resultaat.....	24
4.11.3	Afwegingskader	24
-	Vervoer naar werk of school	25
4.11.4	Wmo maatwerkvoorziening Vervoer.....	25
	<u>Aangepast vervoermiddel</u>	26
	<u>Rolstoel</u>	27
	<u>Autoaanpassingen</u>	27
	<u>Sportvoorziening</u>	28
4.12	Wijze van verstrekken	28
4.12.1	Keuzemogelijkheid	28
4.12.2	Regels voor een persoonsgebonden budget (PGB) bij een maatwerkvoorziening	28
4.12.3	Voorlichting	29
4.12.4	Toetsen bekwaamheid van de aanvrager	29
4.12.5	Motivering door aanvrager in PGB plan	29
4.12.6	Beperking PGB	30
4.12.7	PGB op basis van dienstverlening zoals Begeleiding en Hulp bij het Huishouden	30
4.12.8	Hoogte PGB.....	31
4.12.9	PGB voor voorzieningen	32
4.12.10	PGB voor een hulpmiddel	32
4.12.11	Duur van de toekenning	32
4.12.12	Hoogte van het PGB.....	32
4.12.13	Aanschaf	32
4.12.14	Omzetting PGB in voorziening in natura	32
4.12.15	PGB voor een Woningaanpassing.....	33
4.12.16	Beschikking PGB	33
4.12.17	Trekkingsrecht	33
4.12.18	Controle en terugvordering PGB	34
4.12.19	De voorziening in natura	34
4.13	Eigen bijdrage maatwerkvoorzieningen	34
4.13.1	Voor welke maatwerkvoorzieningen een eigen bijdrage.....	34
4.13.2	Berekening eigen bijdrage	34
4.13.3	Maximale eigen bijdrage	35
4.13.4	Eigen bijdrage PGB.....	35
4.13.5	Eigen bijdrage algemene voorziening	35
5	Jeugd.....	36
5.1	Begripsbepaling	36
5.2	Individuele voorzieningen	36
5.2.1	Aanbod	36
5.2.2	Voorzieningen	36
5.2.3	Omschrijving voorzieningen.....	37
5.3	Aanvraag individuele voorziening; het ondersteuningsplan	38
5.4	Criteria voor het toekennen van een individuele voorziening	38
5.4.1	Woonplaatsbeginsel	38

5.4.2	Volgorde toekenning individuele voorzieningen	39
5.4.3	Er mag geen sprake zijn van een algemene voorziening	40
5.4.4	Er mag geen sprake zijn van voorliggende voorzieningen op grond van andere wet- of regelgeving.....	40
5.4.5	Het mag geen algemeen gebruikelijke zorg zijn.....	40
5.4.6	Overbelasting.....	41
5.5	Wijze van verstrekken	41
5.6	Regels voor een persoonsgebonden budget bij een individuele voorziening	42
5.6.1	Voorlichting.....	42
5.6.2	Toetsen bekwaamheid van de aanvrager	42
5.6.3	Hoogte PGB	42
	<u>Inzet PGB</u>	43
5.6.4	Voorwaarden om in aanmerking te komen voor een PGB	43
5.6.5	Trekkingsrecht	44
5.6.6	Controle	45
5.6.7	Familiegroepsplan	45
5.7	Kwaliteitseisen	45
5.8	Inspraak en medezeggenschap	46
6	Werk, re-integratie en tegenprestatie	47
6.1	Werk en re-integratie	47
6.1.1	Algemene bepalingen	47
6.1.2	Aanspraak op ondersteuning	47
6.1.3	Instrumenten	48
6.1.4	Overige bepalingen.....	51
6.2	Tegenprestatie	52
6.3	Loonkostensubsidie	54
6.4	Wet taaleis.....	55
7	Inkomen	57
7.1	Inkomensondersteuning.....	57
7.1.1	Algemene bepalingen	57
7.1.2	Vormen van bijzondere bijstand	57
7.1.3	Draagkracht en drempelbedrag	58
7.1.4	Vergoedingen.....	59
7.1.5	Procedure	61
7.1.6	Individuele inkomenstoeslag	62
7.1.7	Slotbepalingen	62
7.2	Individuele studietoelage	63
7.3	Terugvordering.....	66
7.3.1	Algemene bepalingen	66
7.3.2	Afzien van terugvordering.....	66
7.3.3	Invordering van teruggevorderde bijstand.....	66
7.3.4	Kwijtschelding	69
7.3.5	Overige bepalingen.....	70
7.4	Verhaal	71
7.4.1	Algemene bepalingen	71
7.4.2	Afzien van verhaal.....	71
7.4.3	Mate van onderhoudsplicht en vaststelling verhaalsbijdrage.....	72
7.4.4	Verhalen van rechterlijke uitspraak betreffende levensonderhoud	73
7.4.5	Het verhaalsbesluit.....	73
7.4.6	Verhaal in rechte	73
7.4.7	Heronderzoek	74
7.4.8	Invordering.....	74

7.5	Bestuurlijke boete	75
7.6	Schuldhelpverlening	76
8	Slotbepalingen.....	78
	Bijlage 1: Financiële richtlijnen Wmo.....	79
	Bijlage 2: Lijst van taken voor Huishoudelijke ondersteuning en Huishoudelijke ondersteuning plus	80

1 Algemene bepalingen

Artikel 1:1 Begrippen

In deze beleidsregels wordt verstaan onder:

- a. College: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Lansingerland.
- b. Inwoner: iemand met een woonadres in Lansingerland, met inbegrip van diens wettelijk vertegenwoordiger.
- c. Ondersteuningsplan:
  - *Professioneel ondersteuningsplan*: een plan met de inventarisatie van de knelpunten, de te behalen resultaten en de meest passende oplossingen dat is opgesteld door een toegangspartij samen met de inwoner dan wel met diens vertegenwoordiger.
  - *Persoonlijk ondersteuningsplan*: een plan met de inventarisatie van de knelpunten, de te behalen resultaten en de meest passende oplossingen dat is opgesteld door de inwoner dan wel diens vertegenwoordiger, Het persoonlijk plan wordt betrokken bij het onderzoek zoals bedoeld onder d.
  - *Een familie-ondersteuningsplan*: een plan van aanpak opgesteld door de ouders, samen met bloedverwanten, of anderen die tot de sociale omgeving van de jeugdige behoren. Het familie-ondersteuningsplan wordt betrokken bij het onderzoek zoals bedoeld onder d van deze begrippenlijst.
- d. Onderzoek: een onderzoek door of namens het college naar de behoeften, persoonskernmerken en de voorkeuren van een inwoner met een ondersteuningsvraag. Het onderzoek start met een gesprek tussen de inwoner en een toegangspartij. Tijdens het gesprek vindt de brede uitvraag plaats, zoals omschreven in artikel 2:6.
- e. PGB: persoonsgebonden budget is een bedrag waarmee de inwoner met een ondersteunings-behoefte zelf een individuele of maatwerkvoorziening kan inkopen.
- f. PGB-plan: een plan waarin de inwoner zijn keuze voor een PGB motiveert.
- g. Sociaal netwerk: personen uit de huiselijke kring of andere personen met wie de inwoner een sociale relatie onderhoudt.
- h. Toegangspartij: een gemeentelijk consulent jeugd, Wmo of participatie of een door het college gecontracteerde partij die namens het college een onderzoek kan verrichten zoals bedoeld onder d. De gecontracteerde toegangspartijen zijn het Centrum voor Jeugd en Gezin voor de jeugd, Kwadraad maatschappelijk werk voor de volwassenen en Welzijn Lansingerland voor de ouderen.
- i. Voorzieningen:
  - *Algemene, overige of vrij toegankelijke voorziening*: aanbod van diensten of activiteiten om de zelfredzaamheid of de participatie te verbeteren of te voorzien in een behoefte aan opvang. Algemene of vrij toegankelijke voorzieningen zijn toegankelijk zonder beschikking.
  - *Individuele of maatwerkvoorziening*: voorzieningen om de zelfredzaamheid of de participatie te verbeteren of om te voorzien in de behoefte aan beschermd wonen of opvang zoals bedoeld in de Jeugdwet en de Wmo en een uitkering of bemiddeling naar werk, zoals bedoeld in de Participatiewet. Voor deze voorzieningen wordt een beschikking door de gemeente afgegeven.
  - *Voorliggende voorziening*: een voorziening op grond van een andere wettelijke regeling dan de Jeugdwet 2015, de Wmo 2015 en de Participatiewet, waarop de inwoner aanspraak kan maken, dan wel een beroep kan doen met het oog op zijn hulpvraag.
- j. Verordening: Verordening Sociaal Domein Lansingerland 2016.

2 Toegang

Artikel 2:1 Het eerste contact

Een verzoek om informatie of om ondersteuning kan gedaan worden door of namens een persoon die ondersteuning nodig heeft in het sociale domein.

De melding voor een bijstandsuitkering kan alleen door de inwoner zelf of via een wettelijk vertegenwoordiger worden gedaan. Dit kan alleen telefonisch of mondeling bij de balie van het gemeentehuis.

Artikel 2:2 Een verzoek om informatie

Een verzoek om informatie wordt direct afgehandeld. Dat wil zeggen dat de inwoner direct de juiste informatie heeft gekregen of dat de inwoner is doorverwezen naar een vrij toegankelijke voorziening waar de vraag kan worden beantwoord.

Artikel 2:3 Verzoek tot ondersteuning

1. Als het eerste contact een verzoek tot ondersteuning is op grond van de Wmo of van de Jeugdwet, kan de inwoner een afspraak maken bij een toegangspartij of bij de gemeente.

2. Als het eerste contact een verzoek tot een uitkering is op grond van de Participatiewet moet de inwoner zich melden op het gemeentehuis: dit kan telefonisch of fysiek bij de balie van het gemeentehuis.

3. Bij een verzoek tot ondersteuning wordt er een afspraak voor een gesprek gemaakt met de inwoner. Dit gesprek vindt plaats uiterlijk twee weken na het eerste contact. Bij het maken van de afspraak wordt de inwoner vooraf geïnformeerd over:

a. De mogelijkheid tot onafhankelijke cliëntondersteuning. De wet geeft de inwoner het recht om zich gedurende het gehele proces bij te laten staan door een onafhankelijke cliëntondersteuner naar keuze. Dit kan bijvoorbeeld een medewerker van een organisatie zijn maar ook een familielid of iemand uit de buurt. Deze vorm van ondersteuning is gratis.

b. Het feit dat de inwoner de mogelijkheid heeft om vóór het gesprek, uiterlijk binnen zeven dagen na melding, een persoonlijk plan te overhandigen waarin gemotiveerd aangegeven is welke ondersteuning volgens de inwoner nodig is. Voor het opstellen van een persoonlijk ondersteuningsplan is een format op de gemeentelijke website beschikbaar. Ook bij het opstellen van een persoonlijk plan kan de inwoner gebruik maken van cliëntondersteuning.

c. De mogelijkheid om het gesprek samen met zijn mantelzorger en/of sociale netwerk te voeren.

d. Rechten en plichten met betrekking tot het verstrekken van informatie.

4. Het eerste contact voor een jeugdige kan, op grond van de jeugdwet, ook via de huisarts, medisch specialist, jeugdarts of gecertificeerde instelling (als er sprake is van een kindbeschermingsmaatregel) verlopen in plaats van een toegangspartij.

Artikel 2:4 Bevestiging van de afspraak

De afspraak voor het in 2.3 genoemde gesprek wordt schriftelijk of telefonisch gemaakt. Daarbij wordt aangegeven:

1. Waar het gesprek plaatsvindt.

2. Wie bij het gesprek aanwezig. De toegangsmedewerker maakt de inwoner attent op de mogelijkheid om een cliëntondersteuner of iemand uit het eigen netwerk uit te nodigen om bij het gesprek aanwezig te zijn.

3. Dat de inwoner een identificatiedocument als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht, moet tonen bij het eerste gesprek, tenzij de gemeente daarover al beschikt.

4. Welke gegevens en bescheiden de inwoner moet kunnen overleggen tijdens het eerste gesprek. Het betreft gegevens die voor het onderzoek nodig zijn en waar de inwoner redelijkerwijs de beschikking over heeft.

5. Dat de inwoner geen medische gegevens hoeft te overleggen.

Artikel 2:5 Melding en start onderzoek voor maatschappelijke ondersteuning

Op grond van de Wmo moet een onderzoek plaatsvinden naar de hulpvraag van de inwoner. Dit onderzoek start met een brede uitvraag en mag maximaal 6 weken in beslag nemen. De datum van het eerste gesprek geldt als datum van melding en is dus het moment waarop het onderzoek start.

Artikel 2:6 De brede uitvraag

1. Het eerste gesprek vindt bij voorkeur plaats bij de inwoner thuis door een toegangsmedewerker.
2. Tijdens het gesprek vindt een brede uitvraag plaats naar de ondersteuningsvraag van de inwoner. In het gesprek komen alle levensdomeinen uit de zelfredzaamheidsmatrix aan de orde. Bij de verzameling van gegevens wordt het privacy protocol van de gemeente Lansingerland in acht genomen.

Artikel 2:7 Opstellen en ondertekenen ondersteuningsplan

1. Op basis van de brede uitvraag zoekt het college samen met de inwoner naar de meest passende ondersteuning. Daarbij worden de mogelijkheden onderzocht voor oplossingen op eigen kracht, binnen het eigen netwerk, met gebruik van informele zorg, algemene voorzieningen en indien nodig een individuele voorziening. Ook wordt er gekeken naar de draagkracht en draaglast van mantelzorgers. Voor het onderzoek en de mogelijke oplossingen kunnen meerdere gesprekken nodig zijn. De oplossingen en de te behalen resultaten worden vastgelegd in een ondersteuningsplan dat de inwoner ondertekent.
2. In het ondersteuningsplan wordt benoemd wie casushouder is van het ondersteuningsplan.
3. De casushouder coördineert de uitvoering van het ondersteuningsplan en onderhoudt contacten met de personen en organisaties die het ondersteuningsplan uitvoeren.
4. De casushouder kan zijn:
  - a. De hulpvrager zelf
  - b. De mantelzorger of iemand uit eigen netwerk
  - c. Een aanbieder
  - d. Een consulent van de gemeente.

Artikel 2:8 Aanvraag van een maatwerk/ individuele voorziening

Als een individuele voorziening deel uitmaakt van het ondersteuningsplan, kan de inwoner - al dan niet via een toegangspartij- hiervoor een aanvraag indienen bij de gemeente. De aanvraag wordt in behandeling genomen door een consulent van de gemeente.

Artikel 2:9 Financiering van een maatwerk/individuele voorziening

Indien een individuele voorziening op grond van de Wmo of de Jeugdwet deel uitmaakt van het ondersteuningsplan geeft de toegangsmedewerker informatie over het verschil tussen zorg in natura en een persoonsgebonden budget en over de voorwaarden die aan een PGB verbonden zijn. Als de inwoner ervoor kiest om de maatwerkvoorziening via een PGB in te zetten, is hij verplicht een PGB-plan in te dienen. In het PGB-plan motiveert hij waarom een PGB leidt tot een beter of doelmatiger resultaat. Het PGB-plan maakt onderdeel uit van het ondersteuningsplan.

Artikel 2:10 Raadplegen externe deskundigen

1. Om de meest passende vorm van ondersteuning te vinden, kan het noodzakelijk zijn dat de toegangsmedewerker advies moet inwinnen van een externe deskundige. Voor de niet-gemeentelijke toegangsmedewerker gaat het om collegiale consultatie: het raadplegen van andere eerstelijnspartners, de wijkverpleegkundige, de gemeentelijk consulent.
2. De gemeentelijk toegangsmedewerker heeft de mogelijkheid om extern advies aan te vragen bij een gecontracteerd bureau. Aan de extern deskundige wordt advies gevraagd over de meest passende vorm van ondersteuning voor de inwoner. Als gekozen wordt voor het raadplegen van een extern deskundige wordt de inwoner daarover vooraf geïnformeerd.
3. Het advies van de extern deskundige wordt betrokken bij het ondersteuningsplan.

Artikel 2:11 Beoordeling door de gemeente

De gemeente beoordeelt de aanvraag aan de hand van de relevante wetgeving, de verordening Sociaal Domein, de beleidsregels Sociaal Domein, en de benodigde bescheiden. Indien advies is gevraagd aan het een extern deskundige wordt dat advies betrokken bij de beoordeling.

Artikel 2:12 Afhandelingstermijn van aanvraag tot beschikking

1. Voor het afhandelen van een aanvraag van een maatwerkvoorziening in het kader van de Wmo staat een termijn van 2 weken. De afhandelstermijn voor een aanvraag in het kader van de Jeugdwet en de Participatiewet is 8 weken.

2. Indien de in het eerste lid genoemde termijn overschreden lijkt te worden, zal op grond van de Awb de inwoner schriftelijk geïnformeerd worden over een verlenging van deze termijn met ten hoogste 8 weken.

Artikel 2:13 Spoed

In geval van een spoedeisende situatie kan het college onverwijld een tijdelijke maatwerk/individuele voorziening verstrekken. De brede uitvraag en de beschikking volgt na de verstrekking van de voorziening. Achteraf beschikken is mogelijk mits:

1. Er multidisciplinair overleg met het netwerk is geweest, tenzij de professional kan motiveren dat de veiligheid dit verhindert.
2. Gemotiveerd kan worden waarom deze zorg met spoed noodzakelijk is.
3. De samenwerkingsprotocollen met de Raad voor de Kinderbescherming en gecertificeerde instelling toegepast worden, wanneer het een jeugdige betreft.

Artikel 2:14 Nazorg

Individueel moet worden beoordeeld of nazorg nodig is. Soms kan er volstaan worden met een telefonisch of persoonlijk gesprek en soms moet er na een bepaalde periode gemeld worden dat de oplossing nog steeds de best passende oplossing is. In samenspraak met de inwoner worden de afspraken over deze contactmomenten vastgelegd in een verslag en geregistreerd in GWS.

3 Adviesraad Sociaal Domein

Over dit onderwerp stelt het college vooralsnog geen beleidsregels vast.

4 Wmo

De financiële richtlijnen voor het verstrekken van maatwerkvoorzieningen staan in bijlage 1.

4.1 Wat is een Maatwerkvoorziening?

4.1.1 Wettelijke omschrijving

In de wet maatschappelijke ondersteuning 2015 is een maatwerkvoorziening als volgt omschreven: Een op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen:

1. Ten behoeve van zelfredzaamheid, daaronder begrepen kortdurend verblijf in een instelling ter ontlasting van de mantelzorger, het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen.
2. Ten behoeve van participatie, daaronder begrepen het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen en andere maatregelen,
3. Ten behoeve van beschermd wonen en opvang.

4.1.2 Samenhangend ondersteuningaanbod

Tijdens een onderzoek naar de inzet van een maatwerkvoorziening wordt eerst onderzocht of de gewenste resultaten behaald kunnen worden:

1. Op eigen kracht.
2. Met gebruikelijke hulp.
3. Met mantelzorg.
4. Met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk.
5. Met gebruikmaking van algemene, vrij toegankelijke en overige voorliggende voorzieningen.

De totale inzet van de onder a tot en met e genoemde voorzieningen, eventueel aangevuld met een maatwerkvoorziening vormen een samenhangend ondersteuningaanbod.

4.1.3 Soorten maatwerkvoorziening

In Lansingerland is voor maatwerkvoorzieningen altijd een beschikking nodig. De maatwerkvoorzieningen zijn:

- Huishoudelijke ondersteuning
- Begeleiding.
- Kortdurend verblijf.
- Beschermd wonen.
- Woonvoorzieningen.
- Vervoersvoorzieningen.

4.2 Overwegingen voor ene maatwerkvoorziening

4.2.1 Inwoner en hoofdverblijf

De inwoner moet ingeschreven staan in de gemeentelijke basisadministratie (GBA) van de gemeente Lansingerland en daar zijn hoofdverblijf hebben. Hoofdverblijf betekent dat de inwoner daadwerkelijk het grootste deel van de tijd in de gemeente moet verblijven.

Een toekomstig inwoner, die nog niet staat ingeschreven in het GBA, moet kunnen aantonen dat hij op korte termijn in Lansingerland komt wonen, voordat een aanvraag in behandeling wordt genomen.

Inwoners die hun laatste woonadres in Lansingerland hebben, maar niet in het GBA van Lansingerland staan omdat zij (tijdelijk) gebruik maken van vrouwenopvang of een vorm van maatschappelijke opvang in een andere gemeente, worden gezien als inwoner van Lansingerland.

4.2.2 *Op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk*

Samen met de inwoner wordt er bekeken welke resultaten de inwoner wil behalen en welke oplossingen daarbij passen. Hierbij wordt allereerst ingezoomd op eigen kracht, eventuele mantelzorgers en andere mensen uit het eigen sociale netwerk die iets kunnen betekenen voor de inwoner.

4.2.3 *Algemene voorzieningen*

Wanneer blijkt dat inwoner niet op eigen kracht of met hulp van het sociaal netwerk tot een oplossing kan komen, wordt beoordeeld of er zogenaamde algemene voorzieningen zijn om de gewenste resultaten te behalen. Algemene voorzieningen kunnen commerciële diensten zijn zoals een wasserette/stomerij of een boodschappenbezorgdienst van een supermarkt maar ook diensten zonder winstoogmerk, zoals het restaurant van een verzorgingshuis waar buurtbewoners tegen een geringe vergoeding kunnen eten. Het betreft alle vrij toegankelijke voorzieningen waar de inwoner zonder beschikking gebruik van kan maken.

4.2.4 *Algemeen gebruikelijk*

Bij die beoordeling kunnen de volgende criteria een rol spelen:

- Is de voorziening gewoon te koop?
- Is de prijs van de voorziening vergelijkbaar met soortgelijke producten die algemeen gebruikelijk worden geacht?
- Is de voorziening specifiek voor personen met een beperking ontworpen?
- Is de voorziening algemeen gebruikelijk voor de inwoner in een specifieke situatie?

Een fiets met lage instap of met elektrische trapondersteuning is een goed voorbeeld van een algemeen gebruikelijke voorziening. Een dergelijke fiets wordt ook gebruikt door mensen zonder beperkingen (bijvoorbeeld door mensen die een lange afstand naar hun werk of school moeten fietsen), is gewoon bij de fietswinkel te koop is, duurder dan een gewone fiets maar is wel betaalbaar voor de meeste mensen. Voor een inwoner met een laag inkomen (op bijstandsniveau) vindt overleg plaats met de medewerker Participatie om te beoordelen wat een passende vergoeding is in deze individuele situatie.

4.2.5 *Voorliggende voorzieningen op grond van andere wet-of regelgeving*

Voorliggend op een maatwerkvoorziening is een voorziening of dienst op grond van een andere wettelijke regeling, zoals de Wet langdurige zorg (Wlz), ziektekostenverzekering of het Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen (UWV).

Loophulpmiddelen

Voorliggende voorzieningen vanuit de ziektekostenverzekeraar zijn loophulpmiddelen. Loophulpmiddelen zoals krukken en rolstoelen voor tijdelijk gebruik (korter dan 6 maanden) zijn te verkrijgen via de hulpmiddelendepots van thuiszorgaanbieders.

Andere loophulpmiddelen voor permanent gebruik zijn te verkrijgen via hulpmiddelenleveranciers.

Hulpmiddelen in de werksituatie

Vanuit het UWV en de werkgever kan er aanspraak gedaan worden op hulpmiddelen in de werksituatie en voor vervoer van en naar het werk.

Intramurale instellingen

Woningaanpassingen en diensten in een intramurale instelling vallen onder de Wet langdurige zorg.

4.2.6 Voor de melding aangeschaft

Als iemand een voorziening aanschaft voordat hij een melding doet bij de gemeente, dan stelt hij de gemeente voor een voldongen feit. De gemeente kan dan meestal de situatie voorafgaand aan de aanpassing niet goed meer beoordelen en heeft geen invloed meer op de aanschaf van de voorziening. Als achteraf niet meer is vast te stellen of de voorziening noodzakelijk was, dan wordt de aanvraag afgewezen. De bewijslast ligt hierbij vooral bij de aanvrager. Alleen als achteraf objectiveerbaar is vast te stellen dat de voorziening noodzakelijk is, dan kan de aanvraag mogelijk worden toegekend. De hoogte van de vergoeding wordt echter gebaseerd op de goedkoopste maatwerkvoorziening, ook wanneer de inwoner een duurdere voorziening heeft aangeschaft.

4.2.7 Aanvraag eerder verstrekte voorziening

Indien de gevraagde voorziening al eerder op grond van een wettelijke bepaling of regeling is verstrekt en de afschrijftermijn nog niet verstreken is, kan de aanvraag afgewezen worden.

4.2.8 Onverantwoordelijk handelen

Indien de inwoner, na onderzoek, nalatigheid en onverantwoordelijk handelen kan worden verweten in het gebruik van een geboden voorziening kan de aanvraag afgewezen worden.

4.2.9 Goedkoopst adequate voorziening

De maatwerkvoorziening is altijd gebaseerd op de goedkoopst adequate voorziening. Er zijn vaak meerdere geschikte mogelijkheden, maar er wordt gekozen voor de mogelijkheid die naar objectieve maatstaven de goedkoopste is. Indien inwoner een duurdere voorziening wil (die eveneens adequaat is) komen de meerkosten voor rekening van inwoner. In dergelijke situaties zal de verstrekking plaatsvinden in de vorm van een persoonsgebonden budget gebaseerd op de goedkoopst adequate voorziening.

4.3 Verantwoordelijkheden inwoner versus college

In de verordening wordt uitgebreid de verantwoordelijkheid van het college en de verantwoordelijkheid van de inwoner benoemd. In de Wmo 2015 wordt uitgegaan van wederzijdse inspanningen van zowel gemeente als de inwoner. Er wordt zowel een beroep gedaan op de gemeente om zeer uitgebreid alle mogelijkheden om tot oplossingen te komen te onderzoeken, als op de eigen kracht van de inwoner van wie wordt verwacht eerst zelf naar oplossingen te zoeken voordat bij de gemeente om ondersteuning wordt gevraagd.

4.4 Terugvordering en verhaal

Intrekking, herziening, terugvordering en verhaal is in de wet geregeld. De geldwaarde van een maatwerkvoorziening kan door de gemeente teruggevorderd worden indien het toekenningsbesluit is ingetrokken. Indien een besluit wordt herzien, bestaat er geen mogelijkheid om het eventueel teveel verstrekte terug te vorderen. De gemeente valt dan terug op de bepalingen van het burgerlijk recht. Terugvordering en verhaal is dus alleen mogelijk wanneer de inwoner opzettelijk onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt of van degene die opzettelijk medewerking heeft verleend aan de verstrekking van deze onjuiste of onvolledige gegevens.

4.5 Kwaliteit

Mensen die aangewezen zijn op ondersteuning vanuit de Wmo moeten erop kunnen rekenen dat deze van goede kwaliteit is. De Wmo 2015 kent geen uitgebreide kwaliteitseisen waaraan maatwerkvoorzieningen moeten voldoen. De hier geformuleerde algemene uitgangspunten zijn te beschouwen als richtlijnen voor goede ondersteuning van professionals voor zeer kwetsbare burgers. Dit geldt zowel voor een verstrekking in de vorm van Zorg in Natura als voor een verstrekking in de vorm een PGB. De gemeente verstrekt alleen ondersteuning door aanbieders die aan onderstaande kwaliteitseisen voldoen.

4.5.1 *De inwoner heeft de regie*

Het professioneel handelen van de gemeente en leverancier van de voorziening is gericht op het behoud, het herstel en versterken van de eigen regie van de inwoner en het versterken van het sociale netwerk en de veerkracht. Er wordt uitgegaan van wat een inwoner wil en belangrijk vindt.

Als het handelen van de inwoner een ernstig gevaar oplevert voor hem en/of zijn omgeving dan moet de professional actie ondernemen. Ondersteuning sluit aan bij de leefwereld van de inwoner, in taalgebruik, denkniveau, cultuur en tempo en houdt rekening met de levensfase en de eigen kracht.

Welke ondersteuning nodig is, wordt in samenspraak met de inwoner en indien gewenst met zijn mantelzorger opgesteld, uitgevoerd en geëvalueerd. Het ondersteuningsplan is, na toestemming van de inwoner, raadpleegbaar voor alle betrokkenen.

4.5.2 *De ondersteuning is veilig*

De relatie tussen inwoner en professional is voor de inwoner vertrouwd en stabiel. Wijzigingen in gemaakte afspraken tussen inwoner en professional worden tijdig en op een bij de inwoner passende manier gemeld.

De professional is in staat ervoor te zorgen dat de relatie voor beide veilig is, zowel lichamelijk als mentaal.

Er is overeenstemming met de inwoner over welke informatie gedeeld wordt en met wie, met in achtneming van de privacywetgeving.

De professional onderneemt actie bij gesignaleerde onveiligheid in de leefsituatie en het sociale netwerk van de inwoner, conform de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling.

4.5.3 *De ondersteuning garandeert continuïteit, samenhang en resultaten*

De professional heeft de kennis, houding en vaardigheden voor de betreffende hulpvraag en inwoner en onderhoudt deze. De professional krijgt de ruimte om hierin zelf keuzes te maken. De ondersteuning van de professional in relatie met de inwoner is aantoonbaar gericht op het behalen van de afgesproken resultaten en dit wordt geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. De professional is op de hoogte van de andere hulpverleners die bij een inwoner betrokken zijn. Hij consulteert andere hulpverleners bij vragen en werkt samen waar dat zinvol is voor de doelstellingen van de inwoner.

De door de gemeente gecontracteerde aanbieders hebben een toegankelijke klachtenprocedure die onafhankelijk afhandeling van klachten garandeert en waarvan de inwoner en de mantelzorger op de hoogte zijn.

4.6 Huishoudelijke ondersteuning

4.6.1 *Wat verstaan we eronder?*

Inwoners krijgen Huishoudelijke Ondersteuning in aanvulling op wat zij zelf kunnen doen of zelf kunnen regelen in de eigen sociale omgeving. De aanbieders die Huishoudelijke Ondersteuning namens de gemeente leveren maken met inwoners afspraken over de eigen inzet, ondersteuning door familie, vrienden of buren en het gebruik van algemene voorzieningen in wijk.

Het gaat om ondersteuning bij het schoon en leefbaar houden van de elementaire gebruiksruintes in het huis, zoals woonkamer, slaapkamer, keuken en sanitaire voorzieningen.

4.6.2 *Resultaat*

Een schoon en leefbaar huis.

4.6.3 *Afwegingskader*

Bij de beoordeling van de noodzaak van Huishoudelijke Ondersteuning wordt uitgegaan van de specifieke persoonskenmerken van de inwoner, zijn situatie met huisgenoten en zijn sociale omgeving. Met name afspraken omtrent de regiefunctie zijn erg belangrijk bij de inzet van HO of HO+.

Eigen mogelijkheden

Vervolgens beoordeelt het college of er andere eigen mogelijkheden zijn. Hierbij kan gedacht worden aan de situatie waarin men al jaren op eigen kosten iemand voor deze werkzaamheden inhuurt. Als tegelijk met het optreden van de beperking geen inkomenswijziging heeft plaatsgevonden en er geen aantoonbare meerkosten zijn in relatie tot de handicap, is het oordeel in zijn algemeenheid dat er geen maatwerkvoorziening nodig is, omdat er reeds een algemeen gebruikelijke voorziening is waar de inwoner gebruik van maakt.

Gebruikelijke zorg

Daarnaast beoordeelt het college of er sprake is van gebruikelijke zorg. Gebruikelijke zorg, die huisgenoten geacht worden aan elkaar te verlenen, wordt als een voorliggende voorziening beschouwd. Er mag daarbij echter geen sprake zijn van (dreigende) overbelasting van de huisgeno(o)t(en). Overbelasting of dreigende overbelasting moet objectief worden vastgesteld, bijvoorbeeld door medisch onderzoek.

- **Huisgenoot**
Van gebruikelijke zorg is sprake indien er een huisgenoot aanwezig is, die in staat kan worden geacht het huishoudelijk werk over te nemen. Onder huisgenoot wordt verstaan: een persoon die - ofwel op basis van een familieband, ofwel op basis van een bewuste keuze - één huishouden vormt met de persoon die beperkingen ondervindt. Een huisgenoot is bijvoorbeeld een inwonend kind, maar zijn ook inwonende ouders.
- **Wie zijn geen huisgenoten?**
Personen die een (pension)kamer huren, niet in enige familiebetrekking staan tot de aanvrager en een huurcontract hebben, worden niet gezien als huisgenoten.
- **Rekening houden met de leeftijd van de huisgenoten**
Bij gebruikelijke zorg wordt er rekening gehouden met de leeftijd van de huisgenoot. Van huisgenoten tot 18 jaar wordt verwacht dat zij (afhankelijk van hun leeftijd en mogelijkheden) hun bijdrage

leveren bijvoorbeeld door hun eigen kamer schoon te houden en door hand- en spandiensten te verrichten, zoals het doen van (kleine) boodschappen, het helpen bij de afwas, et cetera. Van jonge kinderen wordt uiteraard niets of zeer weinig verwacht, terwijl kinderen van 16 en 17 jaar geacht worden om een substantiële bijdrage te leveren.

Van (gezonde) jongvolwassenen van 18 tot 23 jaar wordt verwacht dat ze een eenpersoonshuishouden kunnen voeren. Van (gezonde) volwassenen vanaf 23 jaar wordt verwacht dat ze een volledig huishouden kunnen voeren.

- Huishouden naast een baan
Bij gebruikelijke zorg wordt uitgegaan van de mogelijkheid om naast een baan een huishouden te kunnen runnen.
- Ver en lang van huis
Alleen bij daadwerkelijke afwezigheid van de huisgenoot gedurende een aantal dagen en nachten kunnen niet uitstelbare taken overgenomen worden. Bij het zwaar en licht huishoudelijk werk gaat het veelal om uitstelbare taken. Voor niet-uitstelbare taken zal ondanks de gedeeltelijk gebruikelijke zorg een maatwerkvoorziening ingezet kunnen worden. Dat is niet mogelijk als de afwezigheid van een huisgenoot een gevolg is van een eigen keuze. De afwezigheid moet dus een verplichtend karakter hebben, zoals bij opdrachten in het kader van werk of detentie.
- Niet willen of niet gewend
Bij de beoordeling wordt geen rekening gehouden met de mogelijkheid dat huisgenoten aangeven dat ze het huishoudelijke werk niet willen doen of niet gewend zijn om te doen. In situaties dat personen uit de leefeenheid nog nooit huishoudelijk werk hebben gedaan en dit niet kunnen, wordt verwezen naar vrij toegankelijke voorzieningen als cursussen of trainingen voor het aanleren van huishoudelijke taken.

Algemeen gebruikelijk en/of algemene voorziening

Het college beoordeelt of er voorliggende en/of algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn waar de inwoner gebruik van kan maken en of hij in staat wordt geacht om zelfstandig de voorziening in te zetten. Voorbeelden hiervan zijn:

- Een algemene voorziening voor het verkrijgen van hulp bij het huishouden voor licht en zware schoonmaakactiviteiten.
- Een glazenwasser voor het reinigen van de ramen aan de buitenkant.
- Het bestellen en laten leveren van boodschappen via internet.
- Boodschappendienst door vrijwilligers.
- Een vrijwilliger die meegaat om boodschappen te doen.
- Maaltijdvoorziening of kant-en-klaar maaltijden.
- Aanschaf van een droogtrommel.
- Strijkservice.
- Tuinman.
- Hondenuitlaatservice.

Deze lijst is niet limitatief. In de loop der tijd zullen voorzieningen die nu nog weinig voorkomen en/of duur zijn, steeds meer ingeburgerd raken en dan als voorliggend kunnen worden aangemerkt. Bij het beoordelen of een voorziening als voorliggend beschouwd kan worden, moet onderzocht worden of de voorziening voor de persoon in kwestie beschikbaar is en past binnen zijn situatie.

Praktische diensten voor mantelzorgers

Ook bij mantelzorgers kan sprake zijn van problemen met het onderhouden van een gestructureerd huishouden. Het gaat om de situatie dat de mantelzorger aantoonbaar niet toekomt aan een bijdrage tot een schoon en leefbaar huis van de verzorgde of van hemzelf. Dat zou kunnen als gevolg van (dreigende) overbelasting. In dat geval bieden de praktische diensten voor mantelzorgers een oplossing. Dit is een voorliggende voorziening die in ieder geval tot eind 2016 beschikbaar is.

4.6.4 Maatwerkvoorziening Huishoudelijke Ondersteuning

Als al het voorgaande niet geleid heeft tot een oplossing van het probleem, zal het college een maatwerkvoorziening inzetten in de vorm van huishoudelijke ondersteuning. Er zal aan de hand van de situatie en de inzet van bovenstaande voorliggende oplossingen worden beoordeeld welk type ondersteuning het meest passend is.

Vormen van huishoudelijke ondersteuning

In Lansingerland zijn er 2 typen Huishoudelijke Ondersteuning:

- Huishoudelijk Ondersteuning (HO):
Hierbij ligt de nadruk op het ondersteunen door een aanbieder bij huishoudelijke taken. Het betreft lichte en zware huishoudelijke taken.
- Huishoudelijke Ondersteuning+ (HO+);
Hierbij wordt ook ondersteund op lichte en zware huishoudelijke taken en is toegevoegd de nadruk op de regiefunctie. Dit type hulp is voor mensen die zelf niet goed kunnen aangeven wat precies schoongemaakt moet worden of moeite hebben bij het organiseren van het huishouden. HO+ wordt ingezet bij situaties met kinderen < 12 jaar en terminale inwoners en bij inwoners met een psychosociale, psychogeriatrische- en/of psychische problematiek.

Een opsomming van de taken die vallen onder Huishoudelijke Ondersteuning en Huishoudelijke Ondersteuning+ zijn als bijlage 2 toegevoegd aan de beleidsregels.

Werkwijze

De daadwerkelijke ondersteuning wordt ingevuld door inwoner en de aanbieder. In het ondersteuningsplan en in de beschikking is beschreven wat de inwoner zelf kan, in hoeverre er gebruik kan worden gemaakt van het sociale netwerk en gebruikelijke hulp en of een algemene voorziening onderdeel uitmaakt van het ondersteuningsplan.

De aanbieder en de inwoner bespreken de gewenste ondersteuning en beoogde resultaten, afgeleid van wat een inwoner zelf kan, niet nodig vindt of wat het sociale netwerk aan ondersteuning kan bieden. Zij leggen de afspraken vast in een takenlijst. Het gaat bijvoorbeeld om de duur en de frequentie van de ondersteuning en de uit te voeren taken. De inwoner en de aanbieder ondertekenen de takenlijst. In de takenlijst is ruimte om wijzigingen aan te brengen. Wijzigingen worden geparafeerd door de inwoner en de aanbieder, inclusief de datum van wijziging.

Voortzetten hulp na overlijden huisgenoot

Wanneer de inwoner overlijdt en een huisgenoot met beperkingen alleen achterblijft kan de hulp bij het huishouden gedurende 4 weken worden voortgezet op naam van achterblijvende huisgenoot. Zo heeft de achterblijvende huisgenoot 4 weken de tijd om de hulp op een andere manier te organiseren. De Wmo consulent neemt zelf contact op met de achterblijvende huisgenoot.

4.6.5 *Huishoudelijke ondersteuning voor kinderen die tot het gezin behoren*

Het afwegingskader voor de inzet huishoudelijke ondersteuning gezinnen met kinderen wijkt op enkele punten af van het afwegingskader zoals beschreven in artikel 4.6.4.

De zorg voor (jonge) kinderen

De zorg voor kinderen die tot het huishouden behoren is in eerste instantie een taak van de ouders. Het gaat om het zorgen voor de persoonlijke hygiëne van de kinderen, het verzorgen van de maaltijden en de opvang van de kinderen. Als ouders mede door beperkingen niet of niet meer in staat zijn de zorg voor hun kinderen op zich te nemen, kan een maatwerkvoorziening een passende oplossing bieden. In een acute situatie kan een tijdelijke maatwerkvoorziening ingezet worden voor maximaal 3 maanden en in het uiterste geval tot een omvang van maximaal 40 uur per week om tot een permanente oplossing te komen.

Algemeen gebruikelijk en/of algemene voorziening

Algemeen gebruikelijke voorzieningen in deze situatie zijn bijvoorbeeld voorschoolse, tussenschoolse en naschoolse opvang, kinderopvang en opvang door grootouders.

Eigen mogelijkheden

Ook beoordeelt het college de mogelijkheden van ouderschapsverlof.

Maatwerkvoorziening voor kinderen die tot het gezin behoren

Na afweging van gebruikelijke en algemene voorzieningen, kan het college een maatwerkvoorziening in de vorm van huishoudelijke ondersteuning inzetten. In gezinnen met kinderen jonger dan 12 jaar wordt HO+ ingezet.

4.6.6 *Eigen bijdrage*

Voor de huishoudelijke ondersteuning is altijd een eigen bijdrage verschuldigd. Deze bijdrage is gebaseerd op de kostprijs van de voorziening. Voor de hoogte van de eigen bijdrage geldt een maximum periodebedrag. De eigen bijdrage wordt berekend en geïnd door het CAK.

4.7 **Begeleiding**

4.7.1 *Wat verstaan we eronder?*

Begeleiding is gericht op het bevorderen en/of, het behoud van zelfredzaamheid van de inwoner. Begeleiding is bedoeld voor mensen die zonder deze begeleiding zouden moeten verblijven in een intramurale instelling of zouden verwaarlozen. Begeleiding kan individueel of in groepsverband worden ingezet. Bij zelfredzaamheid gaat het hier om de lichamelijke, cognitieve en psychische mogelijkheden die de inwoner in staat stellen om binnen de persoonlijke levenssfeer te functioneren.

In de eerste plaats kan het gaan om het actief herstellen van het beperkte of afwezige regelvermogen van de inwoner, waardoor hij onvoldoende of geen regie over het eigen leven kan voeren. Het gaat dan om zaken als het helpen plannen van activiteiten, regelen van dagelijkse zaken, het nemen van besluiten en het structureren van de dag.

In de tweede plaats kan de begeleiding de vorm aannemen van praktische hulp en ondersteuning bij het uitvoeren of het eventueel ondersteunen bij het oefenen van handelingen/vaardigheden die zelfredzaamheid tot doel hebben.

4.7.2 *Het resultaat van de begeleiding is:*

- Een verbetering van de zelfredzaamheid en participatie of
- een stabilisatie van de zelfredzaamheid en participatie of

- het voorkomen van verdere ontregeling of teloorgang.

4.7.3 Afwegingskader

Om tot de gewenste resultaten te komen en om te beoordelen of de inzet van een maatwerkvoorziening in de vorm van begeleiding daartoe bijdraagt wordt het volgende afwegingskader gehanteerd:

Algemeen gebruikelijke en of algemene voorziening

Het college beoordeelt of er voorliggende en/of algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn waar de inwoner gebruik van kan maken en ook in staat wordt geacht om zelfstandig de voorziening in te zetten.

Voorbeelden hiervan zijn:

- Verenigingsactiviteiten.
- Maatjes of buddy's.
- Begeleiding door vrijwilligers.
- Bezoekdienst.
- Vrij toegankelijke dagactiviteiten.
- Thuisadministratie.
- Formulierenbrigade.
- Open tafels.

Van inwoners die daartoe in staat zijn, wordt actie en initiatief verwacht om hun netwerk in te schakelen en zo te voorzien in hun vraag naar hulp bij dagelijkse bezigheden, dagactiviteiten en ontmoeting.

Administratieve taken door huisgenoten

Administratieve taken vallen onder gebruikelijke zorg en kunnen daarom worden overgenomen door huisgenoten die daartoe in staat worden geacht.

Werk en school

Als een inwoner niet in staat is (aangepast) te werken of naar school te gaan, kan er aanspraak zijn op begeleiding groep ter vervanging van arbeid of school als de inwoner hierop is aangewezen. Dit betekent echter niet dat als de inwoner wel naar school kan gaan of kan werken, er geen aanspraak kan zijn op begeleiding groep anders dan ter vervanging van arbeid of school. Dit moet afzonderlijk worden afgewogen.

Mantelzorg

Als de mantelzorger aangeeft de bovengebruikelijke zorg niet (meer) vrijwillig te willen/kunnen leveren, kan een maatwerkvoorziening in de vorm van begeleiding ingezet worden.

Bemoeizorg

Inwoners met risico of verwaarlozing of teloorgang die zelf geen hulp zoeken of die geen hulp accepteren noemen we zorgmijders. Vanuit de Wmo kan bemoeizorg worden ingezet.

De bemoeizorg legt contact met de zorgmijder en regelt de zorgcoördinatie en de praktische ondersteuning. Bemoeizorg is een vrij toegankelijke voorziening.

Voorliggende voorzieningen op grond van andere wetgeving

Begeleiding jongeren

Begeleiding voor kinderen en jongeren tot 18 jaar valt onder de Jeugdwet. Als een voorziening vanuit de Jeugdwet is ingezet voor het 18de jaar en daarna nog steeds noodzakelijk is, wordt de voorziening tot 23 jaar voortgezet vanuit de Jeugdwet.

Behandeling

Behandeling valt onder de Zorgverzekeringswet (Zvw) of onder de Wet langdurige zorg (Wlz) en is voorliggend op begeleiding, mits de behandeling beschikbaar is voor de inwoner.

Onder behandeling vallen activiteiten die gericht zijn op het verbeteren (tegengaan van verslechtering) van de aandoening, stoornis of beperking. Daarbij hoort het verbeteren van algemene competenties en vaardigheden (zoals beheersen van gedrag, verbeteren van fysieke vaardigheden als conditie, bewegingsvermogen, en/of mentale vaardigheden als oriëntatievermogen, concentratievermogen, enzovoort). Het gaat om gerichte professionele interventies, waarvoor expertise op het niveau van een specifiek medicus (specialist ouderengeneeskunde, arts verstandelijk gehandicapten, enzovoort), specifiek paramedicus (bijvoorbeeld ergotherapeut), vaktherapeut (bijvoorbeeld drama-/speltherapeut) of gedragswetenschapper (bijvoorbeeld orthopedagoog, gz-psycholoog) noodzakelijk is. Het is mogelijk om tijdens de periode van behandeling een maatwerkvoorziening in de vorm van begeleiding in te zetten.

Persoonlijke verzorging

In de Zorgverzekeringswet is bepaald dat mensen aanspraak hebben op verpleging en verzorging zoals verpleegkundigen die plegen te bieden wanneer zij behoefte hebben aan geneeskundige zorg, of een hoog risico daarop. Deze zorg maakt onderdeel uit van het basispakket van verzekerden. De (wijk)verpleegkundige bepaalt de behoefte aan verpleging en verzorging van de verzekerde naar aard, inhoud en omvang.

Casemanager dementie

Vanuit de zorgverzekeringswet kan de casemanager dementie ingezet worden. Deze kan hulp bieden bij het inventariseren van zorgbehoefte van de inwoner (dementerende) en zijn mantelzorger helpen in de vorm van advies, informatie en ondersteuning. Ook kan de casemanager bemiddelen bij hulp- en zorgverlening bij verpleeghuizen en zorginstanties en biedt coördinatie en algehele begeleiding en bewaking van het ziekteproces in de thuissituatie. Aanvullend hierop is een maatwerkvoorziening mogelijk.

4.7.4 4.7.4 De maatwerkvoorziening begeleiding

Begeleiding kan nodig zijn voor inwoners met beperkingen op één of meer van de volgende terreinen:

1. Sociale redzaamheid.
2. Probleemgedrag.
3. Psychisch functioneren.
4. Geheugen- en oriëntatiestoornissen.

Basis of specialistisch

Onder begeleiding basis vallen de volgende taken:

- Hulp bij het uitvoeren van taken.
- Hulp bij het inslijpen of onderhouden van vaardigheden.
- Hulp bij het inslijpen of onderhouden van het aanbrengen van structuur of het voeren van regie.
- Incidenteel overnemen van toezicht, bijvoorbeeld ter ontlasting van de mantelzorger.

Het resultaat van de begeleiding basis is een verbetering of stabilisatie van de zelfredzaamheid en participatie.

Specialistische begeleiding kan worden ingezet ten behoeve van:

- Mensen met chronische beperkingen als gevolg van niet aangeboren hersenletsel, gepaard gaand met matig of ernstig regieverlies.
- Mensen met een langdurige psychische stoornis en daarmee samenhangende beperkingen, gepaard gaand met matig of ernstig regieverlies
- Mensen met een zintuigelijke beperking. De maatwerkvoorziening voor deze groep valt onder landelijke regelgeving.

Het resultaat van de specialistische begeleiding is verbetering of stabilisatie van de zelfredzaamheid en participatie en het voorkomen van verdere ontregeling of teloorgang.

Vormen van begeleiding

Met betrekking tot de begeleiding wordt er onderscheid gemaakt tussen begeleiding individueel, begeleiding groep of een combinatie van beide. Welke vorm van begeleiding wordt ingezet is afhankelijk van de mate waarin de begeleidingsvorm kan bijdragen aan de gewenste resultaten. Begeleiding in groepsverband is voorliggend op begeleiding individueel als hetzelfde doel wordt beoogd.

Individuele begeleiding:

Individuele begeleiding is één op één hulp in de thuissituatie voor het verkrijgen van structuur, orde en regelmaat in het leven. Voorbeelden van individuele begeleiding zijn

- Hulp bij de administratie, post en financiën.
- Hulp bij het leren om het huishouden te doen.
- Hulp bij de opvoeding.
- Hulp om de dag in te delen en dingen te ondernemen.
- Hulp bij het zoeken van contact met mensen in de omgeving.
- Hulp om te communiceren met anderen.
- Hulp om gedragsproblemen te verminderen.
- Hulp bij het vinden van een daginvulling.

Bij het bepalen van de omvang van de begeleiding wordt gebruik gemaakt van de richtlijnen die hiervoor in regionaal verband zijn afgesproken.

Begeleiding groep

Begeleiding groep wordt ook wel dagbesteding genoemd. Het gaat om creatieve, educatieve en bewegingsactiviteiten die worden aangeboden in een gestructureerd programma. Groepsbegeleiding is bedoeld voor:

- Volwassenen met een zeer gering arbeidsvermogen (bijvoorbeeld door verstandelijke beperking of psychische aandoening).
- Volwassenen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
- Ouderen in isolement of met regieverlies.
- Personen van wie de mantelzorgers overbelast dreigen te raken.

Arbeidsmatige dagbesteding

Arbeidsmatige dagbesteding is een vorm van begeleiding groep en richt zich op mensen van 18 tot 67 jaar met een gering arbeidsvermogen. De dagbesteding omvat gestructureerde dagactiviteiten gericht op productie of dienstverlening en kunnen in solistisch verband of in groepsverband plaatsvinden.

Voorbeelden van activiteiten zijn:

- Papier / archief vernietigen
- Horecawerkzaamheden
- Bedrijfskleding vouwen
- Materialen verpakken

Omvang van begeleiding groep

Voor begeleiding groep kan maximaal 9 dagdelen per week worden ingezet, in lijn met een 36-urige werkweek.

De duur van de begeleiding

De duur van de begeleiding wordt bepaald door het te verwachten resultaat.

4.7.5 Vervoer

Als een inwoner met een maatwerkvoorziening begeleiding groep niet in staat is om op eigen gelegenheid naar de dagbesteding te gaan, maakt het vervoer van huis naar de dagbestedingslocatie deel uit van de

maatwerkvoorziening. Op eigen gelegenheid is lopend, met eigen vervoermiddel, meereizend met iemand anders, met het openbaar vervoer.

4.7.6 *Eigen bijdrage*

Voor begeleiding individueel of groep is altijd een eigen bijdrage verschuldigd. Deze bijdrage is gebaseerd op de kostprijs van de voorziening en wordt geïnd door het CAK.

4.8 Kortdurend verblijf

4.8.1 *Wat verstaan we eronder?*

Kortdurend verblijf is bedoeld voor mensen die permanent toezicht nodig hebben. Bijvoorbeeld als er valgevaar is of als inwoner zelf niet in staat is hulp in te roepen als dat nodig is of omdat er ernstige gedragsproblemen zijn. Dat toezicht kan ook een vorm van actieve observatie zijn, zoals bij kinderen met een lichamelijke beperking waarbij ouders actief de vitale functies van het kind moeten controleren. Het kan ook gaan om constante zorg of zorg op ongeregelde tijdstippen, bijvoorbeeld voor iemand met een ernstige hartaandoening of dementie.

Bij kortdurend verblijf logeert iemand (maximaal 3 etmalen dus 72 uur per week) in een intramurale instelling.

4.8.2 *Resultaat*

De mantelzorger is (tijdelijk) ontlast, zodat deze de zorg langer kan volhouden. De inwoner kan langer thuis blijven wonen.

4.8.3 *Afwegingskader*

Eigen inspanning

De mantelzorger kan hulp van zijn eigen netwerk inroepen, maar de mogelijkheden daarvan zijn meestal beperkt, omdat het hele netwerk vaak al is ingeschakeld.

Algemene voorzieningen

De mantelzorger kan gebruik maken van algemene voorzieningen die geboden worden bijvoorbeeld door het Steunpunt Mantelzorg. Het gaat om diensten als: respijtzorg door een vrijwilliger, vrijwillige thuishulp of in een enkel geval om palliatieve hulp.

Ook de vrij toegankelijke dagbesteding kan ingezet worden om de mantelzorger te ontlasten.

Voorzieningen op grond van andere wetgeving

Soms biedt de zorgverzekeraar de mogelijkheid om gebruik te maken van logeeropvang of kortdurend verblijf. Als dat zo is, is deze hulp voorliggend op de maatwerkvoorziening.

4.8.4 *De maatwerkvoorziening kortdurend verblijf*

Soms is het voor de mantelzorger moeilijk om de zorg langdurig vol te kunnen houden of is de zorg die een vrijwilliger kan bieden onvoldoende vanwege de beperkingen van de inwoner. Ook kan het zijn dat de mantelzorger zelf tijdelijk uitvalt. Als er sprake is van de combinatie van voortdurend zorg en toezicht van de inwoner en dreigende overbelasting van de mantelzorger en als andere voorliggende voorzieningen niet voldoen kan kortdurend verblijf worden ingezet.

Een uitzondering hierop geldt wanneer het gaat om ouders die bovengebruikelijke zorg verlenen aan hun kinderen; hierbij hoeft geen sprake te zijn van dreigende overbelasting en kan alleen op grond van hun bovengebruikelijke taken kortdurend verblijf worden geïndiceerd.

Omvang

De omvang van kortdurend verblijf is 1, 2 of 3 etmalen per week, afhankelijk van wat noodzakelijk is in de specifieke situatie van de inwoner. Er is een maximum van 3 etmalen per week gesteld omdat het logeren betreft. Bij meer dan 3 etmalen in een instelling is er sprake van opname waarvoor een indicatie op grond van Wlz moet worden gesteld.

4.8.5 *Vervoer*

De inwoner is zelf verantwoordelijk voor vervoer van en naar de instelling voor kortdurend verblijf. Hij kan hiervoor gebruik maken van eigen vervoer, van hulp uit het eigen netwerk of een algemene voorziening.

4.8.6 *Eigen bijdrage*

Voor kortdurend verblijf is altijd een eigen bijdrage verschuldigd. Deze bijdrage is gebaseerd op de kostprijs van de voorziening en wordt geïnd door het CAK.

4.9 **Beschermd wonen**

4.9.1 *Wat verstaan we eronder?*

Beschermd wonen is wonen in een accommodatie van een instelling met daarbij behorende toezicht en begeleiding, gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie, het psychisch en psychosociaal functioneren, stabilisatie van een psychiatrisch ziektebeeld, het voorkomen van verwaarlozing of maatschappelijke overlast of het afwenden van gevaar voor de inwoner of anderen, bestemd voor personen met psychische of psychosociale problemen, die 24-uurs toezicht nodig hebben en die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. Inwoners krijgen begeleiding bij het structuur van hun dagelijks leven, ondersteuning bij regelzaken en geldbeheer en bij het vinden van een passende daginvulling. Beschermd wonen kan een opstapje zijn naar zelfstandig wonen.

4.9.2 *Toewijzing via centrumgemeente*

De brede uitvraag voor het beschermd wonen wordt gedaan door één van de toegangspartijen in Lansingerland. Wij dragen de inwoner over aan Rotterdam. De toewijzing van beschermd wonen is belegd bij de centrumgemeente Rotterdam. Daar kan een aanvullende uitvraag plaatsvinden.

4.9.3 *Eigen bijdrage*

Voor beschermd wonen geldt een eigen bijdragesystematiek. Per saldo komt dit voor de meeste inwoners er op neer, dat deze de beschikking houden over een inkomen ter hoogte van de bijstandsnorm zak- en kleedgeld. Belangrijk is dat de eigen bijdrage geen belemmering mag vormen voor de toegang tot zorg en ondersteuning.

De centrumgemeente Rotterdam is eindverantwoordelijk voor de levering van de klant- en zorggegevens aan het CAK.

4.10 Woonvoorzieningen

4.10.1 Wat verstaan we eronder?

Met betrekking tot het wonen in een geschikt huis is er een grote diversiteit aan oplossingen. Van goedkoop tot duur, van eenvoudig tot complex, materieel en immaterieel.

Een eigen woning kan zowel een gekochte woning zijn als een huurwoning. Ook bij afwijkende situaties, zoals een (woon)boot of een woonwagen met vaste standplaats wordt in principe gesproken van woning.

4.10.2 Resultaat

Een woningaanpassing heeft als doel heeft normaal gebruik van de woning mogelijk te maken. Onder normaal gebruik wordt verstaan dat de elementaire woonfuncties mogelijk moeten zijn: slapen, lichaamsreiniging, toiletgang, het bereiden en consumeren van voedsel en het zich verplaatsen in de woning. Voor kinderen komt daarbij het veilig kunnen spelen in de woning.

4.10.3 Afwegingskader

Eigen inspanningen

Van inwoners wordt in het algemeen verwacht dat zij ervoor zorgen dat hun woonsituatie past bij hun levensfase. Ook wordt verwacht dat zij zich tijdig voorbereiden op het langer in de eigen woning blijven wonen. Daarbij mag er van uit worden gegaan dat rekening wordt gehouden met bekende beperkingen, ook wat betreft de toekomst. Dat wil zeggen dat zij oriënteren op de woningmarkt om de afweging te kunnen maken tussen het blijven wonen in de huidige woning en verhuizen naar een woning die geschikt is om lang in te blijven wonen.

Mantelzorgwoning

Mantelzorgers kunnen op eigen terrein vergunningsvrij een mantelzorgwoning realiseren. Daarbij is uitgangspunt dat de uitgaven die de verzorgde(n) had(den) voor de situatie van de mantelzorg in de mantelzorgwoning, aan het wonen in deze woning besteed kunnen worden. Daarbij kan gedacht worden aan huur, kosten nutsvoorzieningen, verzekeringen enz, maar ook kosten voor een hypotheek. Met die middelen zou een mantelzorgwoning gehuurd kunnen worden. Ook zouden deze middelen besteed kunnen worden aan een lening of hypotheek om een mantelzorgwoning (deels) van te betalen. De gemeente kan adviseren en ondersteunen als het gaat om de nodige vergunningen op het gebied van de ruimtelijke ordening. Aan de mantelzorgwoning zijn eisen op het gebied van handhaving verbonden:

- Er moet aantoonbaar sprake zijn van een mantelzorgrelatie.
- De woning moet voldoen aan de eisen van het vergunningsvrij bouwen.
- Het moet gaan om een tijdelijke woonsituatie.

De inwoner kan het realiseren van een mantelzorgwoning zelf regelen.

4.10.4 De maatwerkvoorziening Woningaanpassing

Voorwaarde: er is een woning

Voor een maatwerkvoorziening van de gemeente is er een belangrijke voorwaarde: er moet een woning zijn. Als er geen woning is, is het niet de taak van de gemeente om voor een woning te zorgen. Een aanvraag voor een woningaanpassing kan worden beoordeeld als betrokkene beschikt over een getekend huurcontract of een getekend koopcontract.

Hulpmiddelen in de woning

Het college kan hulpmiddelen voor in de woning verstrekken voor zover deze noodzakelijk en niet gebruikelijk zijn en er geen voorliggende voorzieningen mogelijk zijn.

Inpandige aanpassing

Als een inpandige aanpassing mogelijk is, bijvoorbeeld in de situatie van een ruime benedenverdieping, zal het college allereerst die situatie beoordelen, voordat uitbreiding van de woning aan de orde komt.

Bouwkundige aanpassingen

Bouwkundige aanpassingen zijn niet- en nagelvaste voorzieningen.

Bij grotere bouwkundige aanpassingen aan de woning werkt het college altijd eerst met een programma van eisen, waarmee zo nodig 2 of meer offertes opgevraagd kunnen worden. Voor woningaanpassingen moeten offerte aangeleverd worden om de goedkoopste maatwerkvoorziening te bepalen. Voor verschillende kleinere woonvoorzieningen zoals trapliften, is duidelijke van welke prijs uitgegaan kan worden en zijn offertes niet nodig.

Als het gaat om een huurwoning betaalt het college het bedrag voor de bouwkundige aanpassing uit aan de eigenaar van de woning. De beschikking voor de bouwkundige aanpassing wordt verstuurd aan de aanvrager/inwoner met een afschrift aan de eigenaar van de woning.

Aanbouw bij eigen woning

Als het gaat om een aanvraag voor de aanbouw bij een eigen woning zal het college allereerst beoordelen wat iemands mogelijkheden zijn om uit een oogpunt van kosten zelf in de voorziening te voorzien. Als het mogelijk is deze aanbouw zelf te financieren, bijvoorbeeld door een hypotheek op de woning te vestigen waarvan niet wordt afgelost, zodat de kosten beperkt blijven tot de rentekosten, waarop bij belastingaangifte renteaftrek mogelijk is, zal eerst naar deze mogelijkheid gekeken worden.

Voorkeur van inwoner

Uiteraard kan de gemeente bij het bepalen van de te verstrekken voorziening ook met de voorkeur van de inwoner rekening houden. Sociale omstandigheden kunnen een rol spelen bij de afweging wel of niet verhuizen.

Verhuizing

Bij ingrijpende aanpassingen beoordeelt het college of het resultaat van het wonen in een geschikt huis, ook te bereiken is via een verhuizing. Hierbij zullen alle aspecten worden meegewogen: financiële consequenties van de verhuizing, de termijn waarop een woning beschikbaar komt (in verband met de medische verantwoorde termijn), de argumenten pro en contra verhuizing ten aanzien van de betrokkene en argumenten op basis van eventueel aanwezige mantelzorg. Een zeer zorgvuldige afweging van alle argumenten zal aan het besluit ten grondslag worden gelegd. De aanpassingskosten van de huidige woonruimte moeten worden afgezet tegen de verhuiskostenvergoeding voor de inwoner, het eventueel aanpassen van de nieuwe woning en het eventueel vrijmaken van de woning. Om een totale kostenvergelijking te maken zou, als de "nieuwe" woning leeg staat, tevens rekening moeten worden gehouden met een eventuele tegemoetkoming,

Verhuiskostenvergoeding

Bij het verstrekken van een verhuiskostenvergoeding houdt het college rekening met de mate waarin de verhuizing te verwachten of te voorspellen was. Bij een te verwachten of voorspelbare verhuizing wordt in principe geen verhuiskostenvergoeding toegekend.

Weigeringsgronden

Geen maatwerkvoorziening in de vorm van een woonvoorziening wordt verstrekt:

- a. Voor zover de beperkingen voortvloeien uit de aard van de in de woning gebruikte materialen.
- b. Ten behoeve van hotels/pensions, trekkerswoonwagens, kloosters, tweede woningen, vakantie- en recreatiewoningen, ADL-clusterwoningen en gehuurde kamers, met uitzondering van een voorziening voor verhuizing en inrichting.
- c. Voor zover het voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten betreft, anders dan voorzieningen ten behoeve van de toegankelijkheid van deze ruimte.
- d. Indien de noodzaak het gevolg is van een verhuizing waarvoor geen aanleiding bestaat op grond van beperkingen bij de zelfredzaamheid of participatie en er geen belangrijke reden voor verhuizing aanwezig is.
- e. Indien de inwoner niet is verhuisd naar de voor zijn of haar beperkingen op dat moment meest geschikte woning, tenzij daarvoor vooraf schriftelijk toestemming is verleend door het college.
- f. Indien de aanvraag voorzienbaar was op basis van de beperking die inwoner ondervindt.
- g. Er worden geen hobby- of studeerruimtes aangepast of bereikbaar gemaakt, omdat het hier geen elementaire woonfuncties betreft. Ook worden geen aanpassingen vergoed voor voorzieningen met een therapeutisch doel zoals dialyseruimte en therapeutisch baden.

4.11 Vervoersvoorzieningen

4.11.1 Wat verstaan we eronder?

De Wmo heeft tot doel om de inwoner te laten participeren in de samenleving. Vervoer speelt hierbij een belangrijke rol. Wanneer een inwoner problemen ervaart op het gebied van vervoer zal worden onderzocht of en welke beperkingen inwoner heeft en wat de vervoersbehoefte is.

4.11.2 Resultaat

1. De inwoner kan zich zelfstandig verplaatsen in en om de woning.
2. De inwoner kan door hulp bij vervoer deelnemen aan het sociaal verkeer, deelnemen aan activiteiten en algemene voorzieningen bereiken (school, dokter, winkels, sport, etc).

4.11.3 Afwegingskader

Om voor een maatwerking in aanmerking te komen zal het college eerst nagaan of in het gesprek alle mogelijke alternatieven al zijn beoordeeld.

Eigen inspanningen

Voor het oplossen van vervoersproblemen zijn er diverse voorliggende en gebruikelijke oplossingen:

- Het blijven gebruiken van de eigen auto.
- Taxivervoer of vervoer via familie, vrienden en/of vrijwilligers.
- Fiets met lage instap en/of hulpmotor.
- Tandem.

Mogelijkheid om met het openbaar vervoer te reizen

Wat het vervoer betreft, moet in eerste instantie afgewogen worden of de persoon in kwestie nog met het openbaar vervoer kan reizen.

Begeleiding bij het vervoer

Primair is de persoon in kwestie (of zijn vertegenwoordiger) zelf verantwoordelijk voor het vinden van oplossingen voor het begeleidingsvraagstuk bij vervoer. Bijvoorbeeld via het eigen netwerk of via vrijwilligers.

Algemene voorzieningen

Het college beoordeelt in hoeverre de aanvrager gebruik kan maken van een algemene voorziening zoals de bijvoorbeeld de 3B bus.

Voorzieningen op grond van andere wetgeving

- Vervoer naar werk of school

Voor vervoer naar school is men zelf verantwoordelijk. In bepaalde gevallen (bijvoorbeeld bij speciaal onderwijs verder dan 6 km vanaf de woning) kan leerlingenvervoer bij de gemeente worden aangevraagd op grond van de verordening leerlingenvervoer.

Als bij vervoer naar werk beperkingen worden ervaren kan men hiervoor een beroep doen op de werkgever of op het UWV. Als het merendeel van het vervoer bedoeld is voor het woon-werkverkeer, is het UWV ook verantwoordelijk voor het sociaal vervoer.

- Vervoer vanuit de zorgverzekeraar

Het basispakket vergoedt vervoer per ambulance voor medische zorg naar een ziekenhuis, instelling of zorgverlener.

De verzekeraar vergoedt alleen ziekenvervoer per auto of openbaar vervoer bij:

- Nierdialyses in een instelling.
- Oncologische behandelingen met chemotherapie of radiotherapie.
- Zich alleen per rolstoel kunnen verplaatsen.
- Zich alleen met begeleiding kunnen verplaatsen vanwege een beperkt gezichtsvermogen.

- Valys

Voor vervoer buiten het Wmo-gebied kan de inwoner gebruik maken van het Valys vervoerssysteem. Om Valys aan te vragen moet inwoner kunnen aantonen dat hij een beschikking heeft voor een vervoers- of rolstoelvoorziening.

4.11.4 Wmo maatwerkvoorziening Vervoer

Als bovenstaande voorliggende oplossingen niet adequaat zijn kan het college een maatwerkvoorziening inzetten. Mogelijke maatwerkvoorzieningen zijn:

- Collectief taxivervoer.
- Individueel taxivervoer.
- Een aangepast vervoermiddel.

Vervoersbehoefte

Als het college ondersteunt zal allereerst gekeken worden waar de vervoersbehoefte van de aanvrager/betrokkene uit bestaat.

Om beperkingen en vervoersbehoefte inzichtelijk te maken onderscheiden we 3 soorten afstanden:

- De korte afstanden; loop- en fietsafstand in de directe omgeving (bijvoorbeeld om een brief te posten, kinderen naar school te brengen of de dichtstbijzijnde winkels te bezoeken of om überhaupt zich in de woning te kunnen verplaatsen).
- De middellange afstanden; dat zijn de afstanden die een persoon zonder beperkingen per fiets, brommer, auto of openbaar vervoer aflegt binnen de regio (bijvoorbeeld naar een (groter) winkelcentrum, ziekenhuis of uitgaanscentra).
- De lange afstanden; naar bestemmingen buiten de regio.

Met het totaalpakket aan vervoersvoorzieningen wordt de inwoner in staat gesteld om in zijn dagelijkse vervoersbehoefte te voorzien. Er wordt daarbij uitgegaan van maximaal 1500 km per jaar. Dit is vergelijkbaar met 300 vervoerszones. Indien daar aanleiding voor is kan het college dit aantal ophogen. Bij dit aantal kilometers kan het gebruik van een andere verstrekte voorziening zoals een scootmobiel, van invloed zijn op het te verstrekken aantal zones.

Voor het bepalen van de hoogte van de vergoeding wordt verwezen naar de financiële bijlage bij de beleidsregels.

Goedkoopst adequaat

Als er meerdere adequate voorzieningen zijn waarmee inwoner in zijn vervoersbehoefte kan voorzien, dan wordt er gekozen voor de goedkoopste. Het primaat hierbij ligt bij de collectieve vervoersvoorziening.

Beltax

De Beltax biedt vervoer van deur tot deur biedt voor mensen met een beperking tot zo'n 15 tot 20 km afstand vanaf de woning van inwoner. De inwoner kan een loophulpmiddel, rolstoel of scootmobiel meenemen in het vervoer. Ook kan een medereiziger (tegen een hoger tarief) of een begeleider (gratis, mits medisch gezien noodzakelijk) meereizen.

Voor begeleiding moet is een beschikking nodig. Wie een beschikking voor begeleiding heeft mag niet meer zonder begeleiding reizen.

Begeleiding bij het reizen

Voor een aantal gehandicapten is het noodzakelijk dat zij bij het reizen begeleid worden.

Reisbegeleiding kan nodig zijn in de volgende situaties:

- De gebruiker heeft begeleiding nodig tijdens het vervoer (medisch en / of psychosociaal);
- De gebruiker is niet in staat om zich bij vertrek of aankomst zelfstandig voort te bewegen, ook niet met gebruikmaking van een elektrische of handbewogen rolstoel;
- De gebruiker heeft een visuele handicap en kan zich niet zelfstandig voortbewegen op een voor hem onbekende plek;
- De gebruiker heeft een verstandelijke beperking waarbij voortdurende begeleiding nodig is;
- De gebruiker heeft een psychiatrisch of psychosociaal probleem waarbij voortdurende begeleiding nodig is.

Aangepast vervoermiddel

Om gebruik te kunnen maken van een aangepast vervoermiddel moet de verkeersveiligheid beoordeeld worden. Dat wil zeggen:

- De inwoner moet in staat zijn om het vervoermiddel waar hij eventueel voor in aanmerking komt, veilig te besturen en in staat zijn om zich veilig in het verkeer te begeven.
- Als het niet duidelijk is of inwoner verkeersveilig is, dan kan de gemeente een aantal observatielessen laten plaatsvinden.

Rolstoel

Indien blijkt dat een rolstoel noodzakelijk is om de mobiliteitsbeperking van betrokkene te verminderen, is de selectie van de rolstoel aan de orde. Het selecteren van een rolstoel is maatwerk; de gekozen rolstoel moet passen bij de gebruiker. De gebruiker moet er goed mee overweg kunnen en de rolstoel moet bruikbaar zijn in de omgeving waar de gebruiker woont en voor de activiteiten die de gebruiker wil ondernemen.

Scootmobiel

Een scootmobiel is bedoeld voor vervoer op de korte en middellange afstanden en kan, afhankelijk van de vervoersbehoefte, worden gebruikt als aanvulling op het collectief vervoer. Belangrijk is dat er een stallingmogelijkheid voor de scootmobiel is met een elektriciteitspunt voor het opladen van de accu's. Als dit niet het geval is, komen ook de kosten voor de aanleg van een stalling of elektriciteitspunt mogelijk voor vergoeding in aanmerking. Als deze kosten erg hoog zijn, kunnen andere vervoersvoorzieningen overwogen worden.

Programma van eisen

Als er noodzaak bestaat voor een rolstoel voor dagelijks zittend gebruik, of voor een scootmobiel zal via een medisch of ergotherapeutisch advies door het college een programma van eisen worden opgesteld. In het programma van eisen dat wordt opgesteld om het een adequate voorziening te laten zijn voor de aanvrager, dienen de volgende onderwerpen aan de orde te komen:

- Het gebruik.
- Het gebruiksgebied.
- De aandrijving.
- De zithouding.
- De meeneembaarheid.
- De lichaamsmaten.

Ten aanzien van mantelzorgers wordt rekening gehouden met aanpassingen voor zover die noodzakelijk zijn. Dat kan bijvoorbeeld betekenen dat als de mantelzorger niet in staat is een rolstoel in alle omstandigheden te duwen, er een ondersteunende motorvoorziening verschaft kan worden.

Fietsvervoer

Er kan een driewiel fiets worden verstrekt voor degenen die voor fietsvervoer daarop zijn aangewezen. Leeftijd hoeft daarbij niet van belang te zijn, hoewel er voor de verstrekking aan kinderen wel sprake moet zijn van behoefte aan verplaatsing. Een normale (kinder)driewieler (tot leeftijd 5 jaar) kan als algemeen gebruikelijk worden beschouwd en komt niet voor verstrekking in aanmerking. Alle driewiel fietsen in bijzondere uitvoering voor kinderen komen in principe wel voor verstrekking in aanmerking. Van belang voor het verstrekken van een driewiel fiets is of de betrokkene een evenwichtsprobleem heeft, wel of niet in staat is een normale fiets te gebruiken en of er stallingruimte aanwezig is of gecreëerd kan worden.

Autoaanpassingen

Bij het verstrekken van autoaanpassingen, beoordeelt het college of er sprake is van meerkosten ten opzichte van de periode voordat de beperkingen ontstonden. Alleen dan komt men in aanmerking voor een maatwerkvoorziening.

Het verstrekken van een PGB voor een autoaanpassing is alleen mogelijk indien de inwoner gezien de aard van de beperking geen gebruik kan maken van het openbaar vervoer, geen gebruik kan maken van het aanvullend collectief vraagafhankelijk vervoer en geen gebruik kan maken van een taxi en de inwoner wel in staat is zich met een eigen auto te verplaatsen en bovenstaande wordt ondersteund door een indicatie. Er wordt alleen een PGB voor een autoaanpassing verstrekt voor een auto indien deze niet ouder is dan 36 maanden op de datum van aanvraag voor een autoaanpassing. Deze vergoeding wordt slechts 1 maal per zeven jaar verstrekt.

Als een inwoner zonder aanpassingen geen gebruik kan maken van zijn auto en het collectief vervoer niet voldoet, kunnen autoaanpassingen worden vergoed. Bij autoaanpassingen wordt beoordeeld of het specifiek voor mensen met een beperking bedoelde voorzieningen betreft die meer kosten dan gebruikelijke autoaanpassingen (dus geen stuurbevestiging of cruise controle). In de oude Wmo werd uitgegaan van een levensduur van minimaal 5 jaar van de aanpassingen; dit is in praktijk een redelijke termijn gebleken waarop opnieuw aanpassingen kunnen worden verstrekt (uiteraard rekening houdend met de persoonskenmerken van de aanvrager op dat moment). Bij verstrekking van aanpassingen is het daarom redelijk om van de aanvrager te verlangen dat hij aantoont dat de aan te passen auto de investering nog waard is (dus naar verwachting nog minimaal 36 maanden mee kan).

Sportvoorziening

Sporten kan een belangrijk middel tot participatie zijn. Wanneer het voor de inwoner zonder sporthulpmiddel niet mogelijk is om een sport te beoefenen en de kosten hiervoor aanzienlijk hoger zijn - dan de gebruikelijke kosten die een persoon zonder beperkingen heeft voor dezelfde (of een vergelijkbare) sport, kan een sportvoorziening worden verstrekt. Dat kan een sportrolstoel zijn maar ook een ander hulpmiddel. Het is redelijk om maximaal eens per vijf jaar hiervoor een PGB te verstrekken. De aanvrager moet aantonen dat er sprake is van een actieve sportbeoefening en dat hij lid is van een sportvereniging. De ervaring leert dat sportclubs, sponsors of fondsen vaak bereid zijn een deel van de kosten te vergoeden. Bovendien kost sporten zonder beperking ook geld dus mag van de aanvrager zelf ook worden verwacht dat hij een deel van de kosten draagt.

Niet anti revaliderend

Er wordt geen vervoersvoorziening verstrekt als het gebruik daarvan in strijd met een behandelplan van de aanvrager en nadelig is voor de revalidatie.

4.12 Wijze van verstrekken

4.12.1 Keuzemogelijkheid

Bieden van ondersteuning is en blijft maatwerk. In Lansingerland wordt op basis van iemand zijn individuele situatie beoordeeld of en waarvoor hij ondersteuning nodig heeft en op welke wijze hij deze kan krijgen. Uitgangspunt bij het bieden van ondersteuning is en blijft individueel maatwerk. Dit geldt ook voor de verstrekkingvorm waarin een inwoner de ondersteuning wil ontvangen: via Zorg in natura of deze zelf inkopen en organiseren via een PGB.

Het PGB bestaat uit een geldbedrag waarmee mensen die in aanmerking komen voor zorg of ondersteuning, zelf de benodigde hulp kunnen inkopen. Het is bedoeld als alternatief voor inwoners zelf ondersteuning willen inkopen omdat zij vinden dat dit leidt tot een betere en effectievere ondersteuning dan een oplossing via Zorg in Natura. De inwoner krijgt het PGB op basis van de goedkoopst adequate voorziening en betaalt een eventueel restbedrag bij. De risico's die deze keuze met zich meebrengt zijn voor de inwoner zelf.

Een voorziening in natura is ondersteuning die rechtstreeks door een aanbieder wordt geleverd, ook wel ZIN genoemd.

4.12.2 Regels voor een persoonsgebonden budget (PGB) bij een maatwerkvoorziening

Een persoonsgebonden budget (PGB) kan een geschikt instrument zijn voor de inwoner om zijn leven naar eigen wensen en behoeften in te vullen. Het is een verstrekkingvorm die bij uitstek geschikt is voor mensen die zelf de regie over hun leven kunnen voeren.

Het college verstrekt een persoonsgebonden budget alleen ten aanzien van maatwerkvoorzieningen. Dat betekent dat bij algemene voorzieningen geen persoonsgebonden budget verstrekt wordt. De Centrale Raad van Beroep onderschrijft dit in diverse uitspraken.

Er wordt bij een PGB het volgende onderscheid gemaakt.

1. PGB voor diensten, zoals huishoudelijke ondersteuning en Begeleiding

2. PGB budget voor zaken, zoals hulpmiddelen, woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en rolstoelen.

4.12.3 Voorlichting

Zoals uit de Wmo 2015 is af te leiden, is het belangrijk dat inwoners voor verstrekking goed weten wat het PGB inhoudt en welke verantwoordelijkheden ze daarbij hebben. Deze voorlichting zal al bij het moment van aanvragen worden gegeven. Tijdens het gesprek, maar ook later tijdens de aanvraagprocedure, zal inwoner door de Wmo consulent worden geïnformeerd. Daarnaast verzorgt het servicecentrum PGB van de sociale verzekeringsbank (SVB) voorlichting voor en ondersteuning van budgethouders.

4.12.4 Toetsen bekwaamheid van de aanvrager

Om voor een PGB in aanmerking te komen dient de inwoner in een persoonlijk PGB-plan toe te lichten dat een maatwerkvoorziening in de vorm van een PGB aantoonbaar tot een betere en effectievere ondersteuning leidt en aantoonbaar doelmatiger is dan zorg in natura.

Van de aanvrager wordt verwacht dat deze de aan het PGB verbonden taken op een verantwoorde wijze kan uitvoeren. Bij deze taken kan gedacht worden aan:

- Het kiezen van een zorgverlener die in de zorgvraag voldoet.
- Het aangaan van een contract.
- Het in de praktijk aansturen van de zorgverlener en
- het bijhouden van een juiste administratie.

Door de invoering van het trekkingsrecht, waarbij het belangrijkste deel van het budgetbeheer wordt overgenomen door de SVB, gaat het bij het toetsen van de bekwaamheid niet om de vaardigheden van de inwoner om een budget te beheren.

Wettelijk is bepaald dat een PGB-houder die voor 4 dagen of meer per week ondersteuning inkoop een werkgever is, met de werkgeversplichten die hierbij horen (o.a. overeenkomen van een redelijk uurloon, het doorbetalen van loon bij ziekte en het hanteren van een redelijke opzegtermijn). Mocht de gemeente van oordeel zijn dat de inwoner de aan het PGB verbonden taken niet op verantwoorde wijze kan uitvoeren, dan kan de gemeente het PGB weigeren. Dit is een beslissing van de gemeente waar tegen een aanvrager vervolgens bezwaar kan maken.

4.12.5 Motivering door aanvrager in PGB plan

Een maatwerkvoorziening in de vorm van een PGB wordt alleen verstrekt indien de inwoner dit, aan de hand van een opgesteld plan, vraagt. In dit plan moet het volgende staan:

1. De inwoner moet in dit plan helder maken waarom de inwoner wil dat de maatwerkvoorziening als budget geleverd moet worden;
2. De inwoner moet aantoonbaar maken dat de verstrekking van een budget leidt tot een betere en effectievere ondersteuning dan een oplossing via Zorg in Natura. Het budget moet in het individuele geval de zelfredzaamheid (regie) dus versterken of tenminste waarborgen. Als iemand bijvoorbeeld is aangewezen op zorg én ondersteuning die door verschillende aanbieders wordt geboden en dat aantal met een budget kan worden teruggebracht of de ondersteuning op beter gepaste tijden kan worden ingekocht is hier sprake van. Daarnaast volgt uit dit punt dat de inwoner geen gebruik mag maken van een bemiddelingsbureau, die alleen de administratieve verwerking van het budget doet. Het budget mag ook niet gebruikt worden om Zorg in Natura in te kopen.
3. De inwoner moet aantoonbaar maken dat de met het budget in te kopen maatwerkvoorziening veilig, rechtmatig en inwoningericht wordt verstrekt. Uit de overeenkomst die betrokkene voornemens is met de aanbieder te sluiten mag de gemeente eisen stellen. Vanzelfsprekend zijn die eisen afhankelijk van de soort maatwerkvoorziening. Zo mogen aan ambulante begeleiding bij het zelfstandig wonen andere (professionele) eisen worden gesteld dan aan Hulp bij het Huishouden. Eenvoudig gezegd sluit het aan op het resultaat (het doel) dat mag worden verwacht. De gemeente

mag daarbij niet de normen van grote aanbieders gebruiken omdat daarmee beroepskrachten zonder personeel buiten de boot vallen.

4. In het plan moeten de afspraken staan tussen inwoner en leverancier, waaronder:
  - de benodigde inzet van professionals;
  - benodigd budget op basis van het te behalen resultaat;
  - afgesproken resultaat en wijze van evaluatie van het resultaat.
 Dit moet vormgegeven worden in een zorgovereenkomst.
5. Het tarief voor een budget moet toereikend zijn om effectieve en kwalitatief goede zorg in te kopen en bedraagt ten hoogste de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate maatwerkvoorziening in natura. De hoogte van een budget voor dienstverlening is opgebouwd uit verschillende kostencomponenten, zoals salaris, vervanging tijdens vakantie en indien noodzakelijk verzekeringen. Het tarief bestaat niet uit reiskosten.
6. Er worden eisen gesteld aan de professionele hulpverlening. Zo moet aantoonbaar gemaakt worden dat de zorg geleverd wordt door iemand die de competenties heeft om de behoefte aan zorg en ondersteuning in beeld te brengen. De professionele ondersteuning moet onder meer kennis hebben van (consequenties van) beperkingen, de mogelijkheden van het zorgaanbod kennen, kunnen meedenken met de inwoner, maar ook grenzen kunnen aangeven. Dit betekent dat een hulpverlener bewezen een professionele opleiding heeft gevolgd ofwel aantoonbaar kan maken dat het bovenstaande het geval is.
7. In het plan van de inwoner kan hij of zij de wens uitspreken om zijn sociale netwerk of mantelzorgers in te willen zetten. De gemeente is van mening dat de beloning van het sociale netwerk in elk geval beperkt moet blijven tot die gevallen waarin het de gebruikelijke hulp overstijgt en dit aantoonbaar tot betere en effectievere ondersteuning leidt en aantoonbaar doelmatiger is dan zorg in natura. Ook moet de inwoner dan aantoonbaar maken dat alle eisen zoals onder punt 6. benoemd door het sociale netwerk gedaan kunnen worden. Daarnaast moet deze zorg komen bovenop boven de gebruikelijke dagelijkse hulp van circa acht uur. Van inwonende eerste- en tweede graad familieleden kan meer (onbetaalde) mantelzorg worden verwacht dan van uitwonende familieleden.

Door het opstellen van een persoonlijk plan wordt de inwoner gestimuleerd na te denken over zijn zorgvraag, deze uit te werken en te concretiseren en tevens het doelbereik en daarmee de kwaliteit van de zorg te evalueren. De gemeente is in de nieuwe Wmo namelijk verantwoordelijk voor het niet alleen controleren van de rechtmatigheid van het gebruik van een PGB, maar ook de doelmatigheid en in bijzonder de kwaliteit van de producten of diensten die worden ingekocht met een PGB.

4.12.6 Beperking PGB

Sommige voorzieningen zijn uitgesloten van PGB:

- Algemene voorzieningen die in de gemeente aanwezig zijn.
- Spoedeisende hulp.
- Betaling aan tussenpersonen of belangbehartigers.
- Begeleiding- of administratiekosten in verband met het PGB.
- Reiskosten, feestdagen uitkering, eenmalige uitkering en een vrij besteedbaar bedrag.

4.12.7 PGB op basis van dienstverlening zoals Begeleiding en Hulp bij het Huishouden

De hoogte van het persoonsgebonden budget voor dienstverlening is opgebouwd uit verschillende kostencomponenten zoals salaris, vervanging tijdens vakantie, verzekeringen en reiskosten; Het bedrag wordt door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld en zal elk jaar aangepast worden aan de economische ontwikkelingen. Het bedrag wordt vastgelegd in de financiële bijlage van de beleidsregels.

Het is toegestaan dat budgethouders samen ondersteuning inkopen met het PGB. Het zorgdoel, de aanvraag, afhandeling en verantwoording blijft wel individueel.

4.12.8 Hoogte PGB

De hoogte van het PGB is afhankelijk van de persoon die de dienstverlening uitoefent. Het tarief

- a. is gebaseerd op de frequentie van de in te zetten ondersteuning en hangt af van de uitvoering. Er wordt rekening gehouden met een verschil tussen gediplomeerde en niet- professionele inzet;
- b. is toereikend om effectieve en kwalitatief goede ondersteuning in te kopen, en;
- c. bedraagt ten hoogste de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate maatwerkvoorziening in natura.

Gediplomeerde inzet

Onder professionele hulpverleners verstaat de gemeente een hulpverlener die een opleiding op het gebied van zorg heeft gevolgd die aansluit bij de uitvoeringspraktijk. Tegelijkertijd moet de hulpverlener aantoonbaar de afgelopen jaren werkzaam zijn geweest als begeleider van mensen met een beperking.

Niet professionele hulpverleners en het sociaal netwerk

Onder niet professionele hulpverleners vallen onder andere inwoners die niet beroepsmatig hulp verlenen, werkstudenten en ZZP-ers zonder relevante opleiding.

Bovendien kan maximaal een fulltime werkweek gedeclareerd worden.

Het PGB kan niet worden aangewend voor de beloning voor huishoudelijke werkzaamheden of voor hulp bij administratieve en financiële taken door aan- of bloedverwanten.

Een dienst kan onder de volgende voorwaarden worden uitgevoerd door iemand in het sociaal netwerk:

1. Indien de zorg de gebruikelijke hulp overstijgt dus waarbij de ondersteuning vanuit het sociale netwerk valt buiten datgene dat redelijkerwijs van dit netwerk verwacht mag worden en;
2. de ondersteuning is niet goed vooraf in te plannen of;
3. de ondersteuning moet op ongebruikelijke tijden geleverd worden of;
4. de ondersteuning moet op veel korte momenten per dag geboden worden of;
5. de ondersteuning moet op verschillende locaties worden geleverd of;
6. de ondersteuning moet 24 uur per dag en op afroep beschikbaar zijn.

Hulpverleners die als niet professioneel worden aangemerkt en mensen uit het sociaal netwerk krijgen o.b.v. de landelijke vereniging van budgethouders (Per Saldo) het volgende tarief:

Individuele begeleiding: maximaal € 20,- per uur

Kortdurend verblijf: maximaal € 30,- per etmaal

Huishoudelijke Ondersteuning: 75 % van het ZIN tarief per periode (4 weken).

PGB voor voorzieningen

PGB's voor voorzieningen, zoals trapliften en scootmobielen, worden ook via het trekkingsrecht aan de rechthebbende inwoners beschikbaar worden gesteld. Controle op deze PGB's zal plaatsvinden aan de hand van door de inwoner ingediende facturen.

4.12.9 PGB voor een hulpmiddel

Wanneer een budgethouder kiest voor een PGB krijgt hij na indicatie bij de beschikking een Programma van Eisen (PvE) waar de voorziening aan moet voldoen. De budgethouder kan op basis van dit programma van eisen zelf de voorziening aanschaffen.

De budgethouder is zelf verantwoordelijk voor:

- Het inkopen van het hulpmiddel of hulp.
- Het onderhoud, de reparaties en de verzekering van hulpmiddel.

Als de budgethouder een andere voorziening wil, kan hij daarvoor kiezen onder de voorwaarde dat de voorziening geen (andere) belemmeringen oproept. De voorziening die de inwoner aanschafft moet wel de beperking op hetzelfde niveau compenseren als in het programma van eisen wordt gesteld en niet slechts een deel van het probleem oplossen.

4.12.10 Duur van de toekenning

De voorziening in de vorm van PGB wordt toegekend voor een periode van 7 jaar (mits anders beschreven in de beschikking). Als de voorziening tussentijds niet blijkt te voldoen en er geen sprake is van veranderde omstandigheden, kan geen beroep worden gedaan op een vervangende voorziening.

De situatie van de inwoner kan verslechteren. Als wordt verwacht dat de inwoner (langzaam) achteruit zal gaan, wordt dit ook opgenomen in het PvE. Indien nodig dient inwoner mee te werken aan een medisch onderzoek of een passing.

4.12.11 Hoogte van het PGB

De kostprijs van een voorziening in natura is gelijk aan de prijs waarvoor de gemeente de voorziening in natura betreft van een leverancier/aanbieder, inclusief de reparatie- en onderhoudskosten.

Het PGB-bedrag voor voorzieningen dient in beginsel toereikend en vergelijkbaar te zijn met de natura voorziening. De bedragen zijn afgeleid van de bedragen die gelden voor de natura voorzieningen. De kosten van de individuele afgestemde aanpassingen worden op grond van de offerte van de hulpmiddelenleverancier vastgesteld. Als de naturaverstrekking een tweedehands voorziening betreft, wordt de kostprijs daarop gebaseerd, met een looptijd gelijk aan de verkorte termijn waarop de zaak technisch is afgeschreven.

Het bedrag aangevuld met een bedrag voor het onderhoud gedurende de duur van de verstrekking.

4.12.12 Aanschaf

Na ontvangst van de beschikking heeft inwoner 3 maanden de tijd om de voorziening aan te schaffen. De Wmo consulent zal inwoner 2 maanden contact opnemen met inwoner om te vragen of het lukt om een voorziening aan te schaffen. Mocht het nodig zijn dan krijgt inwoner dan de mogelijkheid om alsnog naar natura over te stappen.

4.12.13 Omzetting PGB in voorziening in natura

Een omzetting van het PGB in een voorziening in natura is niet meer mogelijk nadat het PGB reeds is besteed aan een voorziening. De inwoner moet dan ten minste 7 jaar wachten met het doen van een

nieuwe aanvraag. Een voorziening of een PGB voor een voorziening wordt immers maar per 7jaar verstrekt.

4.12.14 PGB voor een Woningaanpassing

Het persoonsgebonden budget voor roerende woonvoorzieningen wordt vastgesteld op basis van de kosten voor het aanpassen van de woning in de door het college geaccepteerde offerte. Een woningaanpassing kan natuurlijk alleen worden toegekend wanneer de woning is beoordeeld en er zicht is op de bouwkundige staat in relatie tot de kenmerken en de ondersteuningsvraag van de aanvrager.

4.12.15 Beschikking PGB

Als de inwoner kiest voor een PGB, wordt in de toekenningbeschikking opgenomen:

- het budget waarmee de voorziening of hulp kan worden ingekocht;
- het feit dat er een eigen bijdrage moet worden betaald;
- de periode waarvoor deze toekenning geldt of de termijn waarbinnen de voorziening aangeschaft dient te zijn.

De toekenning eindigt wanneer:

- De budgethouder verhuist naar een andere gemeente.
- Als de budgethouder wordt opgenomen in een AWBZ-instelling en deze opname een permanent karakter heeft.
- Als de budgethouder recht heeft op zorg volgens een andere regeling.
- De budgethouder overlijdt.
- Als de indicatieperiode of geldigheidsduur is verstreken.
- Als de budgethouder aangeeft dat zijn situatie is veranderd en (de gemeente) vaststelt dat de voorziening niet meer voldoet.
- De budgethouder geen verantwoording aflegt.
- De budgethouder zijn PGB laat omzetten in ZIN.

Bij beschikking maakt het college zijn besluit aan de aanvrager bekend. In deze beschikking vermeldt het college wat de omvang van het persoonsgebonden budget is en voor hoeveel jaar het persoonsgebonden budget bedoeld is. Om volstrekt duidelijk te laten zijn wat met het persoonsgebonden budget dient te worden aangeschaft en meer precies: aan welke vereisten de aan te schaffen voorziening dient te voldoen, wordt een zo nauwkeurig mogelijk omschreven programma van eisen bij de beschikking gevoegd. Hierdoor kan voorkomen worden dat door onduidelijkheid omtrent de eisen die aan de voorziening gesteld moeten worden een verkeerde voorziening wordt aangeschaft. Dat wil zeggen een voorziening waarmee het beoogde resultaat niet bereikt kan worden. Dat zou tot inadequate voorzieningen kunnen leiden, waardoor het te bereiken resultaat, het compenseren van problemen, niet bereikt wordt, wat op zich weer tot nieuwe aanvragen aanleiding zou kunnen zijn. Dit is uitsluitend te voorkomen door een programma van eisen onderdeel uit te laten maken van de beschikking. Wordt dan toch een voorziening aangeschaft die niet aan dat program van eisen voldoet, dan is gehandeld in strijd met de beschikking.

Het college neemt in de beschikking ook op dat er een eigen bijdrage/eigen aandeel in de kosten verschuldigd is. Omdat die eigen bijdrage vastgesteld en geïnd zal worden door het CAK, zal in de meeste gevallen uitsluitend een aankondiging opgenomen kunnen worden.

4.12.16 Trekkingsrecht

In de Wmo 2015 is de verplichting opgenomen dat gemeente PGB's uitbetalen in de vorm van trekkingsrecht. Dit houdt in dat de gemeente het PGB niet op de bankrekening van de budgethouder stort, maar op rekening van het servicecentrum PGB van de SVB. De budgethouder laat via declaraties of facturen aan de SVB weten hoeveel uren hulp zijn geleverd en de SVB zorgt vervolgens voor de

uitbetaling van de zorgverlener. De niet bestede PGB bedragen worden door de SVB na afloop van de verantwoordingsperiode terugbetaald aan de gemeente. Ook de PGB's voor een hulpmiddel of voorziening moeten worden overgemaakt naar de SVB, waarna de SVB de ingezonden facturen betaald.

4.12.17 Controle en terugvordering PGB

Het college streeft er naar om terugvordering achteraf te voorkomen. De gemeente zal daarom alle zorgovereenkomsten die budgethouders sluiten, voordat betaling aan deze hulpverlener plaatsvinden toetsen. De gemeente zal daarom vooraf om informatie vragen. Daarnaast worden er in de regel geen langlopende indicaties afgegeven. Hiermee wordt periodiek bezien of de indicatie die iemand heeft -en daarmee zijn PGB- nog past bij zijn individuele situatie. Ook ontvangt een inwoner een vergoedingenlijst waarop staat welke kosten wel en niet voor PGB-vergoeding in aanmerking komen. Eventuele ondersteuning wordt door het PGB servicecentrum van het SVB voor inwoner gratis geboden; dus hier zijn geen kosten voor worden opgenomen in het PGB. Daarnaast worden op basis van risicoanalyses en bestandsanalyses heronderzoeken bij budgethouders ingepland en uitgevoerd;

4.12.18 De voorziening in natura

Bij een voorziening in natura verstrekt het college deze. Wordt een voorziening niet als persoonsgebonden budget verstrekt, maar in natura, dan zal toekenning ook bij beschikking plaatsvinden. In de beschikking worden de voorwaarden opgenomen waaronder verstrekking plaatsvindt.

Regels voor bijdrage voor maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen

De wet maakt een onderscheid tussen de bijdragen in de kosten van algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen. De bijdragen in de kosten van algemene voorzieningen mag de gemeente bepalen en dit mag kostendekkend zijn. De bijdragen in de kosten van maatwerkvoorzieningen zijn gelimiteerd tot een bedrag gelijk aan de kostprijs van de voorziening.

4.13 Eigen bijdrage maatwerkvoorzieningen

4.13.1 Voor welke maatwerkvoorzieningen een eigen bijdrage

Bij het verstrekken van maatwerk voorzieningen wordt in sommige gevallen een inkomensafhankelijke eigen bijdrage opgelegd. Het gaat hierbij om:

- Huishoudelijke ondersteuning.
- Begeleiding.
- Kortdurend verblijf.
- Woonvoorzieningen.
- Vervoermiddelen, waaronder de scootmobiel en de aangepaste fiets.
- Specialistisch begeleiding zintuiglijk.
- Gehandicapten.
- Doventolk.

De eigen bijdrage is niet van toepassing op rolstoelvoorzieningen en op voorzieningen voor jeugdigen jonger dan 18 jaar (m.u.v. woningaanpassingen).

Wettelijk is geregeld dat het CAK (Centraal Administratie Kantoor) de eigen bijdrage vaststelt, oplegt en int. Vervolgens vindt afdracht aan de gemeente plaats.

4.13.2 Berekening eigen bijdrage

De hoogte van de eigen bijdrage is afhankelijk van:

- De hoogte van het jaarinkomen (gebaseerd op twee jaar voorafgaand aan het jaar waarin de aanvraag is gedaan) van inwoner.

- De samenstelling van het huishouden van inwoner.
- De leeftijd van inwoner.
- De kostprijs van de maatwerkvoorziening.

4.13.3 Maximale eigen bijdrage

De bedragen en percentages die gelden voor een bijdrage in de kosten zijn gelijk aan de maximumbedragen en percentages opgenomen in het uitvoeringsbesluit Wmo 2015. Bij de berekening van de eigen bijdrage wordt aangesloten bij de maximaal op te leggen eigen bijdrage volgens het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015. De door de inwoner te betalen eigen bijdrage kan nooit hoger zijn dan deze maximale eigen bijdrage.

Voor alle maatvoorzieningen geldt de termijn conform de afschrijvingsperiode. De eigen bijdrage mag niet hoger zijn dan de werkelijke kosten van de voorziening.

4.13.4 Eigen bijdrage PGB

De gemeente keert een “bruto” PGB uit aan het SVB, hierop is geen eigen bijdrage in mindering gebracht. Het toegekende PGB dient te worden aangewend voor de inkoop van een dienst.

4.13.5 Eigen bijdrage algemene voorziening

Voor algemene voorzieningen kan een eigen bijdrage vastgelegd worden die kostendekkend mag zijn. De gemeente is van mening dat de hoogte van de kosten van een algemene voorziening niet mogen leiden tot niet-gebruik van inwoner. Een eigen bijdrage voor een algemene voorziening wordt niet geïnd door de gemeente maar door de maatschappelijke partij die de algemene voorziening uitvoert.

5 Jeugd

5.1 Begripsbepaling

Voor de definities van de begrippen in de beleidsregels met betrekking tot Jeugd in dit hoofdstuk wordt verwezen naar de begripsbepalingen in de Verordening Sociaal Domein.

5.2 Individuele voorzieningen

5.2.1 Aanbod

De individuele voorzieningen die in de gemeente Lansingerland beschikbaar zijn voor jeugd zijn te raadplegen via de website www.hulpenondersteuning.nl.

Deze website zal minimaal één keer per jaar geactualiseerd worden, aan de hand van gecontracteerde zorg voor dat jaar en aan de hand van ervaringen die we in deze stelselwijziging in de eerstkomende jaren op zullen doen.

5.2.2 Voorzieningen

Een individuele voorziening wordt alleen toegekend indien voldoende aannemelijk is gemaakt dat deze noodzakelijk is voor het welzijn en de ontwikkeling van de jeugdige. De individuele voorziening wordt altijd afgestemd op de reële behoefte van de jeugdige of zijn ouders. Maatwerk is hierbij belangrijk. De voorziening wordt aangepast aan de persoonlijke omstandigheden en houdt redelijkerwijs rekening met 'de godsdienstige gezindheid, levensovertuiging en de culturele achtergrond van de jeugdige of zijn ouders'. Er kan sprake zijn van een 'arrangement': dan wordt het geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen afgestemd op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon. Een onderdeel van dit geheel kan een individuele voorziening zijn.

In Lansingerland zijn er de volgende individuele voorzieningen voor jeugd:

Domein Jeugd GGZ:

- Basis GGZ
- Gespecialiseerde GGZ
- Vervoer

Domein Jeugd met een beperking

- Perceel 1: Extramurale zorg
  - Persoonlijke verzorging.
  - Begeleiding.
  - Behandeling.
  - Nachtverzorging.
  - Logeren.
- Perceel 2: Dagbehandeling
  - Verstandelijk gehandicapt.
  - Lichamelijk gehandicapt.
  - Zintuiglijk gehandicapt auditief.
  - Zintuiglijk gehandicapt visueel.
  - Jong Licht verstandelijk gehandicapt.
  - Intramuraal dagbesteding.
  - Dagactiviteit van kind en jeugd Langdurig Zorg Afhankelijk.

- Perceel 3: Volledig Pakket Thuis
  - GGZ.
  - Verstandelijk gehandicapt.
  - Licht verstandelijk gehandicapt.
  - Vervoer dagbesteding intramuraal.
- Perceel 4: Vervoer
  - Vervoer dagbesteding/dagbehandeling extramuraal

Domein Jeugd- en opvoedhulp

- Ambulante jeugd- en opvoedhulp (meer dan 6 contactmomenten).
- Gespecialiseerde ambulante jeugdhulp.
- Residentiële jeugdhulp.
- Pleegzorg.
- Jeugdbescherming/Jeugdreclassering.
- Gesloten jeugdhulp.
- Forensische jeugdhulp.

5.2.3 Omschrijving voorzieningen

Ambulante jeugd- en opvoedhulp

Ambulante jeugdhulp is gericht op gezinnen met kinderen die problemen hebben zoals spijbelen, ruzie met ouders of een lichte depressiviteit. De hulp wordt thuis geboden.

Forensische jeugdhulp

Forensische jeugdhulp is inzet van erkende gedragsinterventies gericht op het verminderen van de recidive bij schorsing voorlopige hechtenis, voorwaardelijke veroordeling of gedragsmaatregel.

Jeugdbescherming

Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Het kind of de jeugdige kan uit huis worden plaatst of onder toezicht worden gesteld.

Jeugd-ggz

De jeugd-ggz (geestelijke gezondheidszorg) biedt hulp aan kinderen en jeugdigen met een psychische aandoening die zo ernstig kan zijn, dat zij hierdoor in hun ontwikkeling worden bedreigd.

Jeugd met een beperking

Bij jeugd met een beperking gaat het om kinderen en jongeren met een verstandelijke, zintuiglijke, lichamelijke beperking of somatische of psychiatrische aandoening waarvoor hulp en ondersteuning nodig is. De meest kwetsbare kinderen en jongeren met (zeer) ernstige verstandelijke of ernstige meervoudige beperkingen krijgen straks zorg uit de nieuwe Wet langdurige zorg.

Jeugdreclassering

Jeugdreclassering is een combinatie van intensieve begeleiding en controle voor jongeren die veroordeeld zijn of verdacht worden van een strafbaar feit. Als een leerplichtambtenaar proces verbaal opmaakt wegens schoolverzuim kan jeugdreclassering ook toegepast worden.

Gesloten Jeugdhulp/JeugdzorgPlus

Gesloten jeugdhulp/JeugdzorgPlus is een intensieve vorm van jeugd- en opvoedhulp voor jeugdigen die ernstige gedragsproblemen hebben en zich aan de noodzakelijke behandeling dreigen te onttrekken. JeugdzorgPlus betekent hulp met dwang en drang voor jeugdigen voor wie een 'machtiging gesloten jeugdzorg' is afgegeven door de kinderrechter.

Pleegzorg

Pleegzorg betekent dat een kind tijdelijk in een ander gezin gaat wonen. Als er problemen zijn in een gezin, wordt altijd eerst gekeken of deze thuis op te lossen zijn. Lukt dat niet, dan is pleegzorg de eerste keus.

Residentiële jeugdhulp

Residentiële jeugdhulp is hulpverlening waarbij kinderen en jeugdigen, op vrijwillige of gedwongen basis, (tijdelijk) dag en nacht buiten hun eigen omgeving verblijven.

Vervoer

Onder een voorziening op het gebied van jeugdhulp valt ook vervoer van de jeugdige naar de locatie waar de jeugdhulp wordt geboden, mits dit noodzakelijk is in verband met een medische noodzaak of beperkingen in de zelfredzaamheid.

5.3 Aanvraag individuele voorziening; het ondersteuningsplan

Een jeugdige of zijn ouders hebben op grond van de Algemene wet bestuursrecht het recht een aanvraag in te dienen bij het college voor een individuele voorziening. Tegen de beschikking die dan afgegeven wordt, staat bezwaar en beroep open. De aanvraag voor een individuele beschikking moet een ondersteuningsplan bevatten. Als de jeugdige of zijn ouders een familiegroepsplan als bedoeld in artikel 1.1 van de Jeugdwet hebben opgesteld, betreft de gemeente dat als eerste bij de aanvraag. Wanneer het de jeugdige of zijn ouders niet lukt om dit plan op te stellen, zal de gemeente hierbij ondersteunen dan wel een professional in het lokale veld vragen dit met de jeugdige of zijn ouders te doen.

Het ondersteuningsplan:

- Betreft, waar dit relevant is, de situatie van alle betrokkenen.
- Is gericht op bevordering, behoud of ondersteunen bij de zelfredzaamheid en participatie van de jeugdige of zijn ouders.
- Behandelt de leefgebieden: inkomen/financiën, dagbesteding, huisvesting, gezinsrelaties/huiselijke relaties, persoonlijke verzorging, lichamelijke gezondheid, geestelijke gezondheid, verslaving, activiteiten dagelijks leven, sociaal netwerk, maatschappelijke participatie, justitie en ouderschap.
- Is de samenvatting van het onderzoek (wat is er aan de hand, welke zorgen zijn er), beschrijft doelen en de gewenste resultaten.
- Wordt ondertekend door de jeugdige of zijn ouders en (indien van toepassing) de professional, geeft richting aan de ondersteuning in de praktijk (professionele sturing) en is richtinggevend voor ondersteunende en uitvoerende werkers en bindend voor alle betrokkenen.
- Is het resultaat van de dialoog tussen de jeugdige of zijn ouders, bloedverwanten of aanverwanten, zijn sociaal netwerk, de casushouder en eventueel andere betrokken professionals via een vorm van een netwerkberaad.
- Ondersteunt dat de jeugdige of zijn ouders zoveel mogelijk regie hebben.
- Benoemt de casushouder die overzicht over alle afspraken heeft, deze coördineert en bewaakt, zorg draagt voor evaluatie van het plan, eventuele bijstelling en afronding.

5.4 Criteria voor het toekennen van een individuele voorziening

5.4.1 Woonplaatsbeginsel

De verantwoordelijke gemeente is in beginsel de gemeente waar de ouder met gezag woont. Als een jeugdige en zijn of haar ouders hulp nodig hebben, wordt eerst bekeken waar het gezag ligt. Daarna wordt vastgesteld wat het adres is. Zo wordt duidelijk welke gemeente verantwoordelijk is voor de desbetreffende jeugdige. Bij het bepalen van het woonadres wordt aangesloten bij de inschrijving in de Basisregistratie Personen (BRP). Als een jeugdige zelf, of zijn of haar gezagsdrager, niet heeft gezorgd voor de inschrijving in de BRP, moet hij of zij gewezen worden op zijn of haar wettelijke plicht om zich in te schrijven. Als er geen inschrijving in de BRP is, wordt gekeken naar het werkelijke

verblijf van de gezagsdrager.

Soms komt het voor dat het werkelijke verblijf van een jeugdige bij een nevenvestiging van een jeugdhulpaanbieder is. In die gevallen is het adres van de nevenvestiging het adres dat geldt. Bij de situatie van voorlopige voogdij is voor het bepalen van de woonplaats gekozen voor een praktische oplossing. Uitgangspunt is de situatie die gold voordat sprake was van voorlopige voogdij. De gemeente waar de ouder die het gezag had woont is verantwoordelijk. Als de voogdij door een gecertificeerde instelling wordt uitgeoefend is het werkelijke verblijf van de jeugdige bepalend. Vaak woont deze jeugdige in een pleeggezin of in een residentiële instelling.

5.4.2 Volgorde toekenning individuele voorzieningen

De 'volgorde' van ondersteuning komt tot uitdrukking in onderstaande afbeelding. De eigen kracht staat hierin altijd centraal. Alle beoordelingen van aanvragen voor individuele voorzieningen worden volgens dit kader benaderd. In de beschikking (dan wel met verwijzing naar het ondersteuningsplan) wordt hiervan een beschrijving gegeven.

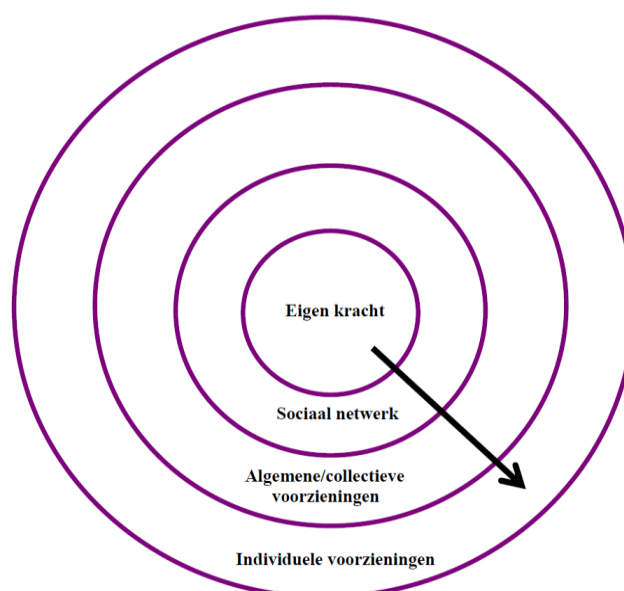
1. Mensen zorgen voor zichzelf, gebruiken hun eigen sociaal netwerk.

2. Mensen zorgen voor elkaar, mantelzorg, verenigingsleven, algemene voorzieningen.

3. Collectieve voorzieningen, alleen waar nodig.

4. Professionele inzet via de gemeente: de individuele voorzieningen.

Het geheel van activiteiten en diensten op het gebied van maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp afgestemd op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon, zien we als het maatwerkarrangement.

5.4.3 *Er mag geen sprake zijn van een algemene voorziening*

Een algemene voorziening is een aanbod van diensten of activiteiten om de zelfredzaamheid of de participatie te verbeteren of te voorzien in een behoefte aan opvang. Algemene of vrij toegankelijke voorzieningen zijn toegankelijk zonder beschikking. Een algemene voorziening kan zijn het ontvangen van informatie, advies en training, jeugdgezondheidszorg, opvoedondersteuning of ambulante jeugd- en opvoedhulp tot en met maximaal 6 contactmomenten.

5.4.4 *Er mag geen sprake zijn van voorliggende voorzieningen op grond van andere wet- of regelgeving*

Voorliggend op de Jeugdwet zijn voorzieningen op grond van een andere wettelijke regeling zoals de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten, Zorgverzekeringswet en Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen.

5.4.5 *Het mag geen algemeen gebruikelijke zorg zijn*

Algemeen gebruikelijke zorg kent de volgende wettelijke definitie: ‘hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van de echtgenoot, ouder, inwonende kinderen of andere huisgenoten.’ Een richtlijn voor gebruikelijke zorg bij de verschillende leeftijdscategorieën van een jeugdige:

Kinderen van 0 tot 3 jaar

- Hebben bij alle activiteiten verzorging van een ouder nodig.
- Ouderlijk toezicht is zeer nabij nodig.
- Zijn in toenemende mate zelfstandig in bewegen en verplaatsen.
- Hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling.
- Hebben begeleiding en stimulans nodig bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid.
- Hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.

Kinderen van 3 tot 5 jaar

- Kunnen niet zonder toezicht van volwassenen. Dit toezicht kan binnenshuis korte tijd op gehoorafstand (bijv. ouder kan was ophangen in andere kamer).
- Hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling.
- Hebben begeleiding en stimulans nodig bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid.
- Kunnen zelf zitten, en op gelijkvloerse plaatsen zelf staan en lopen.
- Hebben hulp, toezicht, stimulans, zindelijkheidstraining en controle nodig bij de toiletgang.
- Hebben hulp, toezicht, stimulans en controle nodig bij aan- en uitkleden, eten en wassen, in- en uit bed komen, dag- en nachtritme en dagindeling bepalen.
- Hebben begeleiding nodig bij hun spel en vrijetijdsbesteding.
- Zijn niet in staat zich zonder begeleiding in het verkeer te begeven.
- Hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.

Jeugdigen van 5 tot 12 jaar

- Hebben vanaf 5 jaar een reguliere dagbesteding op school, olopend van 22 tot 25 uur/week.
- Kunnen niet zonder toezicht van volwassenen. Dit toezicht kan op enige afstand (bijv. kind kan buitenspelen in directe omgeving van de woning als ouder thuis is).
- Hebben toezicht, stimulans en controle nodig en vanaf 6 jaar tot 12 jaar geleidelijk aan steeds minder hulp nodig bij hun persoonlijke verzorging zoals het zich wassen en tanden poetsen.
- Hebben hulp nodig bij het gebruik van medicatie.

- Zijn overdag zindelijk, en 's nachts merendeels ook; ontvangen zo nodig zindelijkheidstraining van de ouders/verzorgers.
- Hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling.
- Hebben begeleiding en stimulans nodig bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid.
- Hebben begeleiding van een volwassene nodig in het verkeer wanneer zij van en naar school, activiteiten ter vervanging van school of vrije tijdsbesteding gaan.
- Hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.

Jeugdigen van 12 tot 18 jaar

- Hebben geen voortdurend toezicht nodig van volwassenen.
- Kunnen vanaf 12 jaar enkele uren alleen gelaten worden.
- Kunnen vanaf 16 jaar een dag en/of een nacht alleen gelaten worden.
- Hebben bij hun persoonlijke verzorging geen hulp en maar weinig toezicht nodig.
- Hebben bij gebruik van medicatie tot hun 18e jaar toezicht, stimulans en controle nodig.
- Hebben tot 18 jaar een reguliere dagbesteding op school/opleiding.
- Hebben begeleiding en stimulans nodig bij ontplooiing en ontwikkeling (bv. huiswerk of het zelfstandig gaan wonen).
- Hebben begeleiding en stimulans nodig bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid;
- Hebben tot 17 jaar een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.

Jong volwassenen van 18 tot 23 jaar

- Kunnen vanaf 18 jaar zelfstandig wonen.
- Hebben een dagbesteding in de vorm van opleiding/arbeid.

5.4.6 Overbelasting

Aan het indiceren van gebruikelijke zorg gaat het beoordelen van de overbelasting vooraf. Overbelasting wijst op een verstoring van het evenwicht tussen draagkracht en draaglast waardoor fysieke en/of psychische klachten ontstaan. Naast de aard en de ernst van de overbelasting wordt ook onderzocht of deze komt doordat er iets met de gebruikelijke verzorger zelf aan de hand is en/of dat deze het gevolg is van ernst van de problemen bij de jeugdige. Door de weging van de verhouding tussen draagkracht en draaglast kan de eventuele overbelasting worden vastgesteld.

Er moet een verband zijn tussen de overbelasting en de zorg die iemand biedt aan de jeugdige. Bij overbelasting door een dienstverband van teveel uren, als gevolg van spanningen op het werk of relatieproblemen, zal de oplossing gezocht moeten worden in het wegnemen van deze spanningsfactoren.

Niet alleen de omvang van de zorgtaken, maar ook de mate waarin permanent toezicht gewenst is, zijn van invloed op de belastbaarheid van de gebruikelijkezorger/mantelzorger. Met andere woorden, het uitvoeren van enkele zorgtaken op vooraf besproken momenten is vaak minder belastend dan het uitvoeren van dezelfde zorgtaken, waarbij continu aanwezigheid van gebruikelijkezorger/mantelzorger noodzakelijk is.

5.5 Wijze van verstrekken

In Lansingerland wordt op basis van iemand zijn individuele situatie beoordeeld of- en waarvoor hij ondersteuning nodig heeft en op welke wijze deze invulling kan krijgen. Uitgangspunt bij het bieden van ondersteuning is en blijft individueel maatwerk. Dit geldt ook voor de vorm waarin een cliënt de ondersteuning wil ontvangen: via Zorg in natura of deze zelf inkopen en organiseren via een persoonsgebonden budget (PGB). Het PGB bestaat uit een geldbedrag waarmee mensen die in aanmerking komen voor zorg of ondersteuning, zelf en onder voorwaarden de benodigde hulp kunnen inkopen. Het is

bedoeld als alternatief voor een individuele (maatwerk) voorziening in natura. Een voorziening in natura is ondersteuning die rechtstreeks door een zorginstelling wordt geleverd waarmee de gemeente een contract heeft, ook wel ZIN genoemd.

5.6 Regels voor een persoonsgebonden budget bij een individuele voorziening

Een PGB kan een geschikte verstrekkingvorm zijn voor de jeugdige of zijn ouders. De gemeente vindt het van belang dat mensen de regie over hun eigen leven kunnen voeren. De gemeente vormt zich een oordeel of de jeugdige of zijn ouders voldoen aan de wettelijke voorwaarden (artikel 8.1.1. Jeugdwet) om in aanmerking te komen voor een PGB.

5.6.1 Voorlichting

Zoals uit de Jeugdwet is af te leiden, is het belangrijk dat de jeugdige of zijn ouders vooraf goed weten wat het PGB inhoudt en welke verantwoordelijkheden ze daarbij hebben. Deze voorlichting zal al bij het moment van aanvragen worden gegeven. Tijdens het gesprek, maar ook later tijdens de aanvraagprocedure, zullen de jeugdige of zijn ouders door de jeugdconsulent worden geïnformeerd. Daarnaast verzorgt het servicecentrum PGB van de sociale verzekeringsbank (SVB) voorlichting voor en ondersteuning van budgethouders.

5.6.2 Toetsen bekwaamheid van de aanvrager

Overwegende bezwaren zijn er als er een ernstig vermoeden is dat de budgethouder problemen zal hebben met het omgaan met een PGB. De situaties waarbij het risico groot is dat het PGB niet besteedt wordt aan het daarvoor bestemde doel, zijn:

- De budgethouder is handelingsonbekwaam.
- De budgethouder heeft als gevolg van dementie, een verstandelijke handicap of ernstige psychische problemen onvoldoende inzicht in de eigen situatie heeft.
- Er is sprake van verslavingsproblematiek.
- Er is sprake van schuldenproblematiek.
- Er is eerder misbruik gemaakt van het PGB.
- Er is eerder sprake geweest van fraude.

Bovenstaande opsomming is niet limitatief. Er kunnen andere situaties denkbaar zijn waarin het verstrekken van een PGB niet gewenst is. In deze situaties kan een PGB worden geweigerd. Om een PGB af te wijzen op overwegende bezwaren, moet er enige feitelijke onderbouwing zijn op grond waarvan afgewezen kan worden. Dit kan een medische onderbouwing zijn, maar ook het aantonen van schulden of eerder misbruik. De onderbouwing wordt in de beschikking vermeld.

Bij zwaardere ondersteuningsvormen, zoals maatschappelijke opvang, beschermd wonen, (dag)behandeling en ambulante specialistische jeugdhulp zal goed gekeken worden naar of een cliënt regiemogelijkheden heeft en of de beoogde ondersteuning aansluit op de benodigde kwaliteit en de te behalen resultaten. Bij twijfels zal geen PGB voor deze zorgvormen worden toegekend.

5.6.3 Hoogte PGB

De hoogte van het PGB wordt vastgesteld aan de hand van het onderdeel PGB in het arrangement. De zorgvrager vraagt een offerte op.

Er wordt een onderscheid gemaakt in een formeel en PGB. Met een formeel PGB neemt men de voorziening af van een aanbieder waarmee de gemeente geen contract heeft. Deze aanbieder is een professionele organisatie ingeschreven in de Kamer van Koophandel, met een specialistische vakopleiding en in het bezit van een geldige VOG. De kwaliteitseisen die in artikel 5.11 omschreven zijn, zijn ook van toepassing van deze professionals die middels een PGB gefinancierd zijn. De maximale hoogte van een formeel PGB is begrensd op 100% van de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate door het college ingekochte individuele voorziening in natura. Een jeugdige of zijn ouders die een

duurdere voorziening wensen dan de voorziening die het goedkoopst adequaat is, betaalt de meerkosten zelf.

Bij een informeel PGB neemt men de voorziening af van een niet-professional. Hierbij kan men denken aan een ZZP'er zonder specialistische opleiding, werkstudenten of mensen uit het sociale netwerk van de jeugdige of zijn ouders. De maximale hoogte van een informeel PGB is begrensd op 51,7% van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate door het college ingekochte individuele voorziening in natura.

Inzet PGB

Het aantal uren PGB dat wordt ingezet wordt bepaald aan de hand van het aantal uren bovengebruikelijke zorg. Door inzicht te geven in de dagelijkse taken en bezigheden kan de aanvrager duidelijk maken om hoeveel bovengebruikelijke zorg het gaat. De consulent maakt hierin een afweging. Hierbij is belangrijk dat de uitgangspunten van het beleid in acht worden genomen en zo veel mogelijk wordt gekeken naar de eigen kracht en zelfredzaamheid van de aanvrager en diens netwerk.

5.6.4 Voorwaarden om in aanmerking te komen voor een PGB

Een individuele voorziening in de vorm van een PGB wordt alleen verstrekt indien de jeugdige of zijn ouders dit vragen aan de hand van een opgesteld PGB plan. In dit plan moet het volgende staan:

1. De jeugdige of zijn ouders moeten in dit plan helder maken waarom de jeugdige of zijn ouders willen dat de individuele voorziening als budget geleverd moet worden;
2. De jeugdige of zijn ouders moeten zich gemotiveerd op het standpunt kunnen stellen dat de verstrekking van een budget leidt tot een beter passende ondersteuning dan een oplossing via Zorg in Natura. Een jeugdconsulent kan advies vragen aan het expertteam (Consultatie en Diagnose Team) indien het niet duidelijk is of een PGB daadwerkelijk tot betere passende ondersteuning leidt. Het budget moet in het individuele geval de zelfredzaamheid (regie) dus versterken of tenminste op peil houden. Bijvoorbeeld: als iemand is aangewezen op zorg én ondersteuning die door verschillende aanbieders wordt geboden en dat aantal met een budget kan worden teruggebracht of de ondersteuning op beter gepaste tijden kan worden ingekocht.

3. In het plan moeten de afspraken staan tussen de jeugdige of zijn ouders en leverancier(s), waaronder:
  - De benodigde inzet van professionals.
  - Benodigd budget op basis van het te behalen resultaat.
  - Afgesproken resultaat en wijze van evaluatie van het resultaat.
 Dit moet vormgegeven worden in een zorgovereenkomst.
4. De offerte voor een PGB moet toereikend zijn om effectieve en kwalitatief goede zorg in te kopen. De hoogte van een PGB voor dienstverlening is opgebouwd uit verschillende kostencomponenten, zoals salaris, vervanging tijdens vakantie en indien noodzakelijk verzekeringen.
5. Het budget mag niet worden besteed aan:
  - Reiskosten van zowel zorgverlener als jeugdige of ouder.
  - Feestdagenuitkeringen.
  - Een bemiddelingsbureau dat de administratieve verwerking van het budget uitvoert.
  - Een vrij besteedbaar bedrag/vrijwilligersvergoeding.
  - Zorg in Natura bij een door de gemeente gecontracteerde aanbieder.
6. Er worden eisen gesteld aan de professionele hulpverlening. Zo moet aantoonbaar gemaakt worden dat de zorg geleverd wordt door iemand die de competenties heeft om de behoefte aan zorg en ondersteuning in beeld te brengen. De professionele ondersteuning moet onder meer kennis hebben van (consequenties van) opgroei- en opvoedproblemen, de mogelijkheden van het zorgaanbod kennen, kunnen meedenken met de jeugdige of zijn ouders, maar ook grenzen kunnen aangeven. Dit betekent dat een hulpverlener bewezen een professionele opleiding heeft gevolgd ofwel aantoonbaar kan maken dat het bovenstaande het geval is.
7. In het plan van de jeugdige of zijn ouders kunnen zij de wens uitspreken om het sociale netwerk of mantelzorgers in te willen zetten. De gemeente is van mening dat de beloning van het sociale netwerk in elk geval beperkt moet blijven tot die gevallen waarin het de gebruikelijke hulp overstijgt en dit aantoonbaar tot betere en effectievere ondersteuning leidt en aantoonbaar doelmatiger is dan zorg in natura. Ook moeten de jeugdige of zijn ouders dan aantoonbaar maken dat alle eisen zoals onder punt 6 door het sociale netwerk gedaan kunnen worden.
8. Betaling van het eigen netwerk is alleen mogelijk als dit leidt tot betere en effectievere ondersteuning. Dit wordt bepaald aan de hand van de volgende afwegingscriteria:
  - Het type hulp dat wordt geleverd.
  - De frequentie van de hulp.
  - Of er sprake is van een tijdelijke hulpvraag of van hulp over een lange periode.
  - De mate van verplichting: kan degene die de hulp levert een keer overslaan als hij/zij ziek is of op vakantie wil, of is dit niet mogelijk? Dit laatste aspect wordt gezien als zwaarwegend punt.
9. Een persoonsgebonden budget dient door de inwoner binnen drie maanden na toekenning te worden aangewend ten behoeve van het resultaat waarvoor het is verstrekt.
10. De toekenning van een PGB eindigt wanneer:
  - De budgethouder verhuist naar een andere gemeente.
  - De budgethouder overlijdt.
  - Als de indicatieperiode of geldigheidsduur is verstreken.
  - Als de budgethouder aangeeft dat zijn situatie is veranderd en (de gemeente) vaststelt dat de voorziening niet meer voldoet.
  - De budgethouder geen verantwoording aflegt.
  - De budgethouder zijn PGB laat omzetten in Zorg in Natura.

5.6.5 Trekkingsrecht

In de Jeugdwet is de verplichting opgenomen dat gemeenten PGB's uitbetalen in de vorm van trekkingsrecht. Dit houdt in dat de gemeente het PGB niet op de bankrekening van de budgethouder stort, maar op rekening van het servicecentrum PGB van de SVB.

De budgethouder laat via declaraties of facturen aan de SVB weten hoeveel uren hulp zijn geleverd en de SVB zorgt vervolgens voor de uitbetaling van de zorgverlener. De niet bestede PGB bedragen worden door de SVB na afloop van de verantwoordingsperiode terugbetaald aan de gemeente.

5.6.6 Controle

De controle vindt minimaal 1 keer per jaar plaats. Per individuele beschikking wordt de frequentie van de controle vastgelegd. De controle richt zich op de afspraken in het familiegroepsplan.

5.6.7 Familiegroepsplan

Het familiegroepsplan (1-gezin-1-plan) wordt aangevuld met een onderdeel PGB. Hierin concretiseert de aanvrager welke zorg hij zou willen inkopen met het budget, op welke manier deze ondersteuning bijdraagt aan zijn participatie en zelfredzaamheid en hoe de kwaliteit van de ondersteuning is gewaarborgd.

5.7 Kwaliteitseisen

Aanbieders van jeugdhulp moeten verantwoorde hulp bieden, dit wordt vastgelegd in de inkoopcontracten. De hulp moet van goed niveau zijn, in ieder geval veilig, doeltreffend, doelmatig en persoonsgericht worden verleend en is afgestemd op de reële behoefte van de jeugdige of zijn ouder. Medewerkers die hulp verlenen zullen in het bezit moeten zijn van een geldige VOG. En er zal altijd gebruik gemaakt moeten worden van het ondersteuningsplan dan wel (integraal) hulpverleningsplan van de aanbieder.

De hier geformuleerde algemene uitgangspunten zijn te beschouwen als richtlijnen voor goede ondersteuning van professionals voor de jeugdige of zijn ouders. Dit geldt zowel voor een verstrekking in de vorm van een PGB als in een verstrekking van Zorg in Natura. De gemeente verstrekt alleen zorg als aan de levering van zorg aan onderstaande kwaliteitseisen is voldaan. De richtlijnen worden gebruikt om te toetsen of een maatwerkvoorziening voldoet aan de kwaliteitseisen van de gemeente.

1. De jeugdige of zijn ouders hebben de regie
  - Het professioneel handelen van de gemeente en leverancier van de voorziening is gericht op het behoud, het herstel en versterken van de eigen regie van de jeugdige of zijn ouders en het versterken van het sociale netwerk en de veerkracht.
  - Als het handelen van de jeugdige een ernstig gevaar oplevert voor hem en/of zijn omgeving dan moet de professional actie ondernemen. Ondersteuning sluit redelijkerwijs aan bij de leefwereld van de jeugdige of zijn ouders, in taalgebruik, denkniveau, cultuur en tempo en houdt rekening met de levensfase en de eigen kracht.
  - Welke ondersteuning nodig is, wordt in samenspraak met de jeugdige of zijn ouders opgesteld, uitgevoerd en geëvalueerd.
2. De ondersteuning is veilig
  - De relatie tussen jeugdige of zijn ouders en professional is voor de jeugdige of zijn ouders voldoende vertrouwd en stabiel. Wijzigingen in gemaakte afspraken tussen jeugdige of zijn ouders en professional worden tijdig en op een bij de inwoner passende manier gemeld.
  - De professional is in staat ervoor te zorgen dat de relatie voor beide partijen veilig is, zowel lichamelijk als mentaal.
  - Er is overeenstemming met de jeugdige of zijn ouders over welke informatie gedeeld wordt en met wie, met in achtname van de privacywetgeving.
  - De professional onderneemt actie bij gesignaleerde onveiligheid in de leefsituatie en het sociale netwerk van de jeugdige, conform de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling.
3. De ondersteuning garandeert continuïteit, samenhang en resultaten

- De professional heeft de kennis, houding en vaardigheden voor de betreffende hulpvraag en onderhoudt deze. De professional heeft krijgt de ruimte om hierin zelf keuzes te maken.
- De ondersteuning van de professional in relatie met de jeugdige of zijn ouders is aantoonbaar gericht op het behalen van de afgesproken resultaten en dit wordt geëvalueerd en indien nodig bijgesteld.
- De professional is op de hoogte van de andere hulpverleners die bij een jeugdige of zijn ouders betrokken zijn. Hij consulteert andere hulpverleners bij vragen en werkt samen waar dat zinvol is voor de te behalen doelstellingen van het ondersteuningsplan.
- Als een organisatie de individuele voorziening verstrekt heeft deze een toegankelijke klachtenprocedure die onafhankelijke afhandeling van klachten garandeert en waarvan de jeugdige of zijn ouders op de hoogte zijn gesteld.

5.8 Inspraak en medezeggenschap

De gemeente betreft de inwoners van de gemeente bij de voorbereiding van het beleid betreffende jeugdhulp overeenkomstig de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet gestelde regels met betrekking tot de wijze waarop inspraak wordt verleend.

Afhankelijk van het onderwerp en doel wordt op basis van het gemeentelijk communicatiebeleid de best passende manier vastgesteld. Hiervoor kunnen vervolgens verschillende instrumenten worden ingezet (te denken valt aan bijv. informatiebijeenkomsten, burgerpanel, etc.).

Afhankelijk van specifieke onderwerpen gaat de gemeente de dialoog aan met andere groeperingen die specifieke en waardevolle kennis kunnen delen (te denken valt aan cliëntenraden, jeugdraden van zorgaanbieders).

De gemeente betreft de Adviesraad Sociaal Domein in een zo vroeg mogelijk stadium van de beleidsvorming of het evalueren van reeds vastgesteld beleid.

6 Werk, re-integratie en tegenprestatie

6.1 Werk en re-integratie

6.1.1 Algemene bepalingen

Artikel 6:1 Begrippen

1. In dit onderdeel wordt verstaan onder:
  - a. algemeen geaccepteerde arbeid: arbeid die algemeen maatschappelijk aanvaard is. Het college bepaalt de reikwijdte van algemeen geaccepteerde arbeid. Hierbij wordt in ieder geval rekening gehouden met de integriteit van de belanghebbende, de situatie op de arbeidsmarkt en bijkomende omstandigheden. Naarmate meer risico bestaat op langdurige werkloosheid, worden er minder eisen gesteld aan de te accepteren arbeid.
  - b. kandidaten: belanghebbenden die een bijstandsuitkering ontvangen van de gemeente Lansingerland.
  - c. niet-kandidaten: niet-uitkeringsgerechtigden (nug-gers) en mensen met een uitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet (Anw).
2. Alle begrippen die in dit onderdeel worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de IOAW, de IOAZ, de Algemene Wet Bestuursrecht en de Verordening Sociaal Domein 2016 gemeente Lansingerland.

Artikel 6:2 Optricht college

1. Het college voert een actief re-integratiebeleid ten aanzien van kandidaten.
2. Het college voert, bij het zelfstandig melden door niet-kandidaten bij de gemeente, een actief re-integratiebeleid voor niet-kandidaten.

Artikel 6:3 Subsidie- en budgetplafond

Het college heeft geen subsidie- of budgetplafond vastgesteld.

6.1.2 Aanspraak op ondersteuning

Artikel 6:4 Aanspraak op ondersteuning door niet-kandidaten

1. Het college kan aan een niet-kandidaat op diens verzoek ondersteuning bij zijn re-integratie bieden wanneer deze:
  - a. zoekt naar de kortste weg naar werk;
  - b. geen werkervaring heeft in de twee jaar voorafgaand aan het verzoek;
  - c. geen inkomsten uit arbeid heeft gehad in de twee jaar voorafgaand aan het verzoek;
  - d. geen relevante scholing heeft afgerond in het jaar voorafgaand aan het verzoek;
  - e. niet is ondersteund bij re-integratie in de twee jaar voorafgaand aan het verzoek; en
  - f. gemotiveerd is en zich breed opstelt bij bemiddeling naar algemeen geaccepteerde arbeid.
2. Een niet-kandidaat heeft geen recht op ondersteuning wanneer:
  - a. hij een traject verwijtbaar niet goed doorloopt of tussentijds afbreekt; of
  - b. blijkt dat er sprake is van een dusdanig grote toestroom aan niet-kandidaten, dat er een wachtlijst moet worden gehanteerd.
3. De ondersteuning heeft een maximale trajectduur van een jaar.
4. Indien het college op grond van dit artikel een niet-kandidaat ondersteuning biedt, dan kan deze ondersteuning bestaan uit de voorzieningen zoals genoemd in de artikelen 6:9 en 6:10.
5. De niet-kandidaten dienen in ieder geval 10 procent van de te maken trajectkosten zelf te bekostigen, indien er sprake is van een gezinsinkomen van minimaal 130 procent van de betreffende bijstandsnorm binnen het huishouden waar belanghebbende deel van uit maakt.

6. De trajectkosten worden voor alle niet-kandidaten in eerste instantie in de vorm van een lening verstrekt.
7. Afhankelijk van de inzet en draagkracht van belanghebbende kan de financiering achteraf (gedeeltelijk) worden omgezet in een gift.
8. De draagkracht wordt op dezelfde wijze berekend als in paragraaf 7.1.3 van deze verordening.
9. De hoogte van de aflossingen wordt vastgesteld op grond van hetgeen bepaald is in onderdeel 7.4 Terugvordering van deze beleidsregels.
10. Bij verwijtbaar gedrag dat leidt tot het niet succesvol afronden van een traject kunnen de gemaakte kosten, ongeacht de draagkracht van belanghebbende, volledig worden teruggevorderd.

Artikel 6:5 Aanspraak op ondersteuning door kandidaten

1. Kandidaten die al eerder een voorziening aangeboden hebben gekregen welke niet heeft geleid tot het vinden van algemeen geaccepteerde arbeid, hebben recht op een nieuwe voorziening in het kader van re-integratie mits er geen sprake is van verwijtbaar gedrag.
2. Het dossier van een kandidaat zoals bedoeld in het eerste lid bevat een rapportage met de redenen van niet-slagen van eerder aangeboden voorzieningen en aandachtspunten voor een nieuw te starten voorziening.

Artikel 6:6 Aanspraak op ondersteuning door alleenstaande ouders

1. Het college stelt binnen acht weken na ontvangst van het verzoek om vrijstelling zoals bedoeld in artikel 9a, eerste lid van de Participatiewet een plan van aanpak op voor de invulling van de voorziening gericht op arbeidsinschakeling voor de alleenstaande ouder aan wie een ontheffing is verleend.
2. Het college verricht na het opstellen van het plan van aanpak iedere zes maanden een heronderzoek naar de in het toepasselijke plan van aanpak opgenomen voorziening. Het heronderzoek strekt zich mede uit tot de naleving van de in het toepasselijke plan van aanpak opgenomen voorziening. Het college beoordeelt tevens bij het verrichten van het heronderzoek of er aanleiding bestaat de voorziening te wijzigen.
3. Indien het heronderzoek daartoe aanleiding geeft stelt het college een gewijzigd plan van aanpak op.
4. Het college vult de voorziening voor de alleenstaande ouder aan wie ontheffing is verleend en die niet beschikt over een startkwalificatie ten minste in met scholing of opleiding die de toegang tot de arbeidsmarkt bevordert, tenzij naar het oordeel van het college een dergelijke scholing of opleiding de krachten of bekwaamheden van de alleenstaande ouder te boven gaat.
5. Op verzoek van de alleenstaande ouder aan wie ontheffing is verleend en die beschikt over een startkwalificatie vult het college de voorziening in met een opleiding, als bedoeld in artikel 7.2.2., tweede lid, onder a, van de Wet educatie en beroepsonderwijs, die de toegang tot de arbeidsmarkt bevordert, tenzij naar het oordeel van het college een dergelijke scholing of opleiding de krachten of bekwaamheden van de alleenstaande ouder te boven gaat.

6.1.3 Instrumenten

Artikel 6:7 Nadere bepalingen over voorzieningen

1. Onder voorzieningen op het gebied van re-integratie als bedoeld in onderdeel 6.1 van de Verordening Sociaal Domein wordt verstaan:
  - a. instrumenten gericht op uitstroom naar regulier werk;
  - b. instrumenten gericht op het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt;
  - c. instrumenten gericht op sociale activering; en
  - d. instrumenten gericht op nazorg.
2. Voorzieningen gericht op directe reguliere arbeidsinschakeling geven kandidaten de mogelijkheid om al opgedane werkervaring te behouden of werkervaring op te doen.
3. Voor kandidaten die een langer voortraject nodig hebben voordat ze daadwerkelijk kunnen uitstromen, kunnen instrumenten worden ingezet die de afstand tot de arbeidsmarkt verkleinen. Met

de inzet van scholing, arbeidstrainingen en werkgeveningsperioden kan met moeilijker te plaatsen kandidaten gewerkt worden aan de terugkeer op de reguliere arbeidsmarkt.

4. Instrumenten gericht op sociale activering zijn werkplekken bij een bedrijf, instelling of vereniging waar kandidaten met behoud van uitkering vrijwilligerswerk kunnen doen. Het doel hiervan is dat mensen actief en maatschappelijk nuttig bezig zijn.
5. Instrumenten gericht op nazorg worden ingezet indien een kandidaat regulier werk heeft aanvaard. Doel is duurzame uitstroom te realiseren en mogelijke problemen op de werkvloer zo snel mogelijk op te lossen.

Artikel 6:8 Verplichtingen van de gebruikers van een instrument

Aan alle kandidaten en niet-kandidaten die gebruik maken van een re-integratie-instrument worden de inspanningsverplichting, de medewerkingverplichting en de inlichtingenverplichting opgelegd.

Artikel 6:9 Werkervaringsplaatsen

1. Een werkervaringsplaats heeft als doel om een kandidaat werkervaring en arbeidsritme op te laten doen.
2. Een werkervaringsplaats wordt ingezet voor de duur van zes maanden en kan eenmalig met zes maanden worden verlengd.
3. Steeds na drie maanden wordt de voortgang van belanghebbende beoordeeld.
4. De kans op regulier werk dient door inzet van de werkervaringsplaats groter te worden.
5. Begeleiding kan door de werkgever worden aangeboden of extern in worden gekocht door het college.

Artikel 6:10 Proefplaatsing

1. Kandidaten kunnen met behoud van uitkering bij wijze van proef werkervaring opdoen bij een werkgever die beoogt om, aansluitend aan de proefplaatsing, belanghebbende een arbeidsovereenkomst aan te bieden.
2. De duur van de proefplaatsing bedraagt maximaal één maand en kan ten hoogste één keer worden verlengd.

Artikel 6:11 Werkgeverscheque

1. Het college kan als werkgeverscheque een financiële vergoeding verstrekken aan een werkgever die een arbeidsovereenkomst sluit met een kandidaat die langer dan zes maanden werkzoekend is.
2. De vergoeding bedraagt ten hoogste € 2.250,- bij een dienstverband van zes maanden en ten hoogste € 4.500,- bij een dienstverband van twaalf maanden. Indien de arbeidsovereenkomst voortijdig wordt ontbonden, dan wordt de vergoeding evenredig verlaagd.
3. De arbeidsovereenkomst dient minimaal 32 uur per week te bedragen. Indien de arbeidsovereenkomst minder uur bedraagt, dan wordt de vergoeding evenredig verlaagd.
4. De vergoeding kan op maandbasis nooit meer bedragen dan het bedrag dat de kandidaat aan bijstand ontving in de maand voorafgaand aan het aanvaarden van werk.

Artikel 6:12 Sociale activering

Sociale activering wordt ingezet onder de volgende voorwaarden:

- a. Er is geen mogelijkheid voor de kandidaat om binnen afzienbare tijd algemeen geaccepteerde arbeid te verrichten.
- b. De kandidaat kan met behoud van uitkering activiteiten verrichten.
- c. Elk jaar wordt opnieuw beoordeeld of regulier werk wel haalbaar is geworden voor de kandidaat.

Artikel 6:13 Scholing

Scholing wordt ingezet onder de volgende voorwaarden:

- a. De ingezette scholing moet resulteren in een reële verhoging van de kansen op de arbeidsmarkt.
- b. De scholing is noodzakelijk om algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen.
- c. Scholing wordt niet ingezet indien een persoon in de twee jaar voorafgaand aan het verzoek om scholing al een beroepsgerichte scholing met succes heeft afgerond.
- d. Scholing kan rechtstreeks ingekocht worden door de gemeente maar kan ook via een re-integratiebureau worden ingekocht.

Artikel 6:13a Reiskostenvergoeding

1. Het college kan een kandidaat die een re-integratietraject volgt een vergoeding verstrekken voor reiskosten die de kandidaat maakt in het kader van het re-integratietraject.
2. De reiskostenvergoeding wordt verstrekt onder de volgende voorwaarden:
  - a. De kandidaat moet in het kader van het re-integratietraject frequent (minimaal één keer per week gedurende minimaal een maand) een opleidingsinstituut, re-integratiebedrijf of werklocatie bezoeken.
  - b. De reisafstand van de kandidaat naar de locatie per fiets is meer dan tien kilometer.
3. De hoogte van de vergoeding bedraagt:
  - a. Indien de kandidaat met het OV reist: de daadwerkelijk gemaakte kosten van het openbaar vervoer 2^e klasse.
  - b. Indien de kandidaat per auto reist: € 0,19 per kilometer.
4. De reiskostenvergoeding wordt uitbetaald na het overleggen van een bewijs van de gemaakte kosten.
5. Het college verstrekt geen vergoeding voor de aanschaf van een fiets ten behoeve van het vervoer van en naar een re-integratietraject.
6. Het college kan in individuele gevallen besluiten om van dit artikel af te wijken, indien bijzondere omstandigheden hiertoe aanleiding geven.

Artikel 6:13b Vrijlaten inkomsten en vergoedingen

1. Het college past op grond van artikel 31, tweede lid, sub n, r en y van de Participatiewet op aanvraag een eenmalige inkomstenvrijlating toe bij parttime inkomsten, onder de volgende voorwaarden:
  - a. Kandidaat heeft de inkomsten op legale wijze verkregen;
  - b. Kandidaat heeft de inkomsten tijdig bij het college gemeld;
  - c. Kandidaat heeft geen inkomsten uit arbeid gehad in de drie jaar voorafgaande aan het parttime dienstverband waar de vrij te laten inkomsten betrekking op hebben.
  - d. Het parttime dienstverband moet redelijkerwijs kunnen leiden tot volledige uitstroom uit de uitkering. Dit blijkt bijvoorbeeld uit een schriftelijke toezegging van de werkgever.
2. Het college laat een onkostenvergoeding voor verricht vrijwilligerswerk vrij, indien hier reële, door belanghebbende gemaakte kosten in het kader van het verrichte vrijwilligerswerk tegenover staan. Een onkostenvergoeding waar deze kosten niet tegenover staan wordt aangemerkt als inkomen zoals bedoeld in artikel 31 van de Participatiewet.

Artikel 6:13c Uitstrooppremie

1. Het college kan op grond van artikel 31, tweede lid, sub j van de Participatiewet een uitstrooppremie toekennen aan langdurig werkloze kandidaten die gedurende minimaal zes maanden uitstromen naar algemeen geaccepteerde arbeid en daardoor geen recht meer hebben op een bijstandsuitkering.
2. Een langdurig werkloze in de zin van het eerste lid is een kandidaat die voorafgaand aan de werkaanvaarding gedurende minimaal twaalf aaneengesloten maanden bijstand ontving.
3. De premie bedraagt € 500,-.
4. De kandidaat kan de uitstrooppremie aanvragen na afloop van de zesde maand van het dienstverband, maar uiterlijk voor de tiende maand.

Artikel 6:14d Vergoeding kosten kinderopvang

1. Het college verstrekt geen vergoeding voor de kosten van kinderopvang voor kandidaten die een re-integratietraject volgen of een tegenprestatie vervullen.
2. In afwijking van het eerste lid kan het college de kosten van de eigen bijdrage voor kinderopvang vergoeden indien een kandidaat deze kosten moet maken in het kader van het volgen van een re-integratietraject, volwasseneducatie of een inburgeringscursus en deze kandidaat kan aantonen dat diens sociaal netwerk (familie, vrienden, kennissen, burens) geen opvang kan bieden.

Artikel 6:14 Participatievoorziening beschut werk

1. De omvang voor beschut werk is 0,88 SE per kalenderjaar.
2. Het college kan de omvang van beschut werk wijzigen, indien omstandigheden hiertoe leiden.
3. Wanneer tijdens een kalenderjaar al 0,88 SE beschut werk is ingevuld, dan kan het college om die reden besluiten een inwoner niet toe te leiden naar het UWV voor de toetsing of deze inwoner tot de doelgroep behoort. Het college zoekt met deze inwoner dan een alternatieve passende voorziening of activiteit.
4. Een inwoner die in aanmerking zou kunnen komen voor de voorziening beschut werk, kan door het college eerst worden toegeleid naar een re-integratietraject of andere voorziening om uiteindelijk door te stromen naar vormen van regulier werk. Wanneer blijkt, dat iemand alleen aan de slag kan in beschut werk, dan kan het college onderzoeken of er mogelijkheden zijn om deze inwoner de voorziening beschut werk aan te bieden.
5. Het college kan beschut werk aanbieden bij een reguliere werkgever met voldoende ondersteuning en aanpassingen in de aard van het werk en de werkplek, bij een werksituatie die de aanbieder regelt of via groepsdetachering.

6.1.4 Overige bepalingen**Artikel 6:15 Nazorg**

1. Personen die algemeen geaccepteerde arbeid hebben aanvaard, hebben recht op nazorg vanuit de gemeente dan wel vanuit een door de gemeente ingehuurde externe partij.
2. Doel van de inzet van deze nazorg is het realiseren van duurzame uitstroom en het voorkomen van terugval in de bijstand.
3. Nazorg wordt gedurende maximaal zes maanden ingezet.

Artikel 6:16 Ontheffingen

1. Het college kan een kandidaat tijdelijk en om dringende redenen ontheffing verlenen van de verplichting als bedoeld in artikel 9, eerste lid sub a van de Participatiewet om naar vermogen werk te zoeken en te aanvaarden. Deze ontheffing duurt minimaal twee en maximaal twaalf maanden en wordt inhoudelijk gemotiveerd in het dossier van de kandidaat. Verlenging van de ontheffing vergt een nieuw gemotiveerd besluit.
2. Het college verleent geen ontheffing van de verplichtingen als bedoeld in artikel 9, eerste lid sub b van de Participatiewet om gebruik te maken van een door het college aangeboden voorziening, waaronder begrepen sociale activering, mee te werken aan onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling en mee te werken aan een plan van aanpak.
3. Indien het college ontheffing op medische gronden verleent op grond van het eerste lid van dit artikel wordt, op advies van een arts, een verplichting opgelegd aan de kandidaat om zich te onderwerpen aan een noodzakelijke behandeling van medische aard zoals bedoeld in artikel 55 van de Participatiewet, tenzij hiervan om dringende redenen wordt afgezien. Een gemotiveerd besluit hieromtrent wordt in het dossier opgenomen.

6.2 Tegenprestatie

Artikel 6:17 Begrippen

Alle begrippen die in dit onderdeel worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de IOAW, de IOAZ en de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 6:18 Doel

Het verrichten van onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden is bedoeld als wederdienst in ruil voor een uitkering in de noodzakelijke kosten voor levensonderhoud.

Artikel 6:19 Doelgroep

Tot de doelgroep van de tegenprestatie behoren belanghebbenden vanaf 18 jaar tot de pensioengerechtigde leeftijd met een bijstandsuitkering die:

- a. Een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben.
- b. Een kleine afstand tot de arbeidsmarkt hebben, indien bijzondere omstandigheden het rechtvaardigheden dat ook een belanghebbende uit deze categorie verplicht wordt tot het leveren van een tegenprestatie.

Artikel 6:20 Bevoegdheid college

Het college legt een plicht tot het verrichten van een tegenprestatie naar vermogen op aan een belanghebbende die behoort tot de doelgroep als bedoeld in artikel 6:19, eerste lid en die niet valt onder een van de uitzonderingsgronden zoals genoemd in artikel 6:23 van de Verordening Sociaal Domein.

Artikel 6:21 Voorwaarden werkzaamheden

In aanvulling op de voorwaarden zoals die genoemd zijn in Onderdeel 6.2 (Tegenprestatie) van de Verordening Sociaal Domein gelden de volgende voorwaarden voor de werkzaamheden:

- a. De gemeente verstrekt geen vergoeding voor de werkzaamheden. De organisatie waarvoor belanghebbende werkt mag de uitkeringsgerechtigde wel een vergoeding geven.
- b. De werkzaamheden vormen geen belemmering voor het accepteren van regulier werk of voor de re-integratie of sollicitatie-activiteiten van belanghebbende.

Artikel 6:22 Werkzaamheden zoeken

1. De belanghebbende aan wie het college een tegenprestatieplicht op wil gaan leggen, overlegt met zijn consulent over de mogelijke werkzaamheden die hij kan verrichten. De consulent stimuleert de belanghebbende om zo veel mogelijk te kiezen voor activiteiten die hij interessant vindt en om zo nodig zelf op zoek te gaan naar onbeloonde maatschappelijke nuttige werkzaamheden die hij kan gaan verrichten.
2. Het college verstrekt hiertoe voldoende voorlichtingsmateriaal, waaronder een lijst van de activiteiten van organisaties in de gemeente waar onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden kunnen worden verricht.
3. De termijn waarbinnen kan worden gezocht is een maand. De termijn kan op verzoek van belanghebbende een keer met een maand worden verlengd. In bijzondere omstandigheden kan de consulent een langere termijn vastleggen in het dossier van de uitkeringsgerechtigde. Bij voorbeeld wanneer dit nodig is om voldoende kinderopvang te regelen of wanneer dit nodig is om een nieuwe activiteit te starten, die goed aansluit bij de behoeften van de uitkeringsgerechtigde.
4. De belanghebbende stelt samen met de organisatie waarvoor hij werkzaamheden gaat verrichten een overeenkomst op, die ter beoordeling wordt voorgelegd aan de consulent. Hierin wordt in ieder geval vastgelegd waaruit de werkzaamheden bestaan en voor hoeveel uren per week de werkzaamheden worden uitgevoerd. Het college kan hiertoe een voorbeeldovereenkomst verstrekken.

Artikel 6:23 Opleggen tegenprestatie

1. Het college beoordeelt of de overeengekomen werkzaamheden als bedoeld in artikel 6:22, vierde lid voldoen aan de voorwaarden als genoemd in de artikelen 6:18 en 6:21 en legt vervolgens bij beschikking de plicht tot tegenprestatie op. In de beschikking worden de betreffende organisatie, de aard van de werkzaamheden en het aantal uur per week vastgelegd.
2. Indien de belanghebbende niet binnen de termijn als bedoeld in artikel 6:22, derde lid onbeloonde werkzaamheden heeft gevonden die voldoen aan de voorwaarden als bedoeld in artikel 6:18 en 6:21, dan bepaalt het college waar de werkzaamheden worden verricht, waaruit de werkzaamheden bestaan en voor hoeveel uren per week.
3. Bij het vaststellen van de tegenprestatieplicht houdt het college rekening met de capaciteiten en de persoonlijke omstandigheden van de belanghebbende voor zover het betreft het vermogen van belanghebbende om een tegenprestatie te verrichten.

Artikel 6:24 Ontheffing

1. Indien medische of psychische belemmeringen van belanghebbende zodanig ernstig zijn dat hij niet in staat is een tegenprestatie te verrichten, ontheft het college belanghebbende tijdelijk van zijn tegenprestatieplicht.
2. De ontheffing duurt maximaal een jaar.
3. Het college bepaalt op welke wijze dient te worden aangetoond dat sprake is van medische of psychische belemmeringen.
4. Een ontheffing op grond van 6:16 is geen ontheffing van de verplichting tot het leveren van een tegenprestatie.

Artikel 6:25 Niet nakomen van de verplichting

Bij het niet of onvoldoende nakomen van de verplichting tot tegenprestatie kan de uitkering van belanghebbende worden verlaagd op grond van onderdeel 7.3 (Afstemming) van de Verordening Sociaal Domein.

Artikel 6:26 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in dit onderdeel, als toepassing daarvan tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

6.3 Loonkostensubsidie

Voor dit onderdeel stelt het college vooralsnog geen beleidsregels vast.

6.4 Wet taaleis

Artikel 6:27 Begrippen

In dit onderdeel wordt verstaan onder:

- a. Wet taaleis: de wet tot wijziging van de Wet werk en bijstand teneinde de eis tot beheersing van de Nederlandse taal toe te voegen aan die wet (Wet taaleis WWB).
- b. Besluit Taaltoets: het 'Besluit taaltoets Participatiewet'.
- c. Referentieniveau: het fundamentele niveau taal en rekenen volgende de richtlijnen van de Rijksoverheid (F-niveau).
- d. Wet educatie: de wet van 9 juli 2014 tot wijziging van onder meer de Wet participatiebudget en de Wet educatie en beroepsonderwijs inzake het invoeren van een specifieke uitkering educatie en het vervallen van de verplichte besteding van educatiemiddelen bij regionale opleidingscentra.
- e. Inburgeringsplicht: De plicht zoals bedoeld in artikel 7 van de Wet inburgering.
- f. Taalmeter: Online toets beschikbaar gesteld door stichting Lezen en Schrijven dat een indicatie geeft van het taalniveau.

Artikel 6:28 Aantonen kennis van de Nederlandse taal

1. De bewijslast om aan te tonen dat belanghebbende op het vereiste niveau vaardig is in de Nederlandse taal ligt bij belanghebbende. 4. Een diploma inburgering of gelijkwaardig document geldt als bewijs dat belanghebbende de Nederlandse taal beheerst en aan de Wet taaleis voldoet.
2. De beoordeling van de consulent vastgelegd in een rapportage dat belanghebbende voldoet aan de beheersing van de Nederlandse taal op 1F niveau is bewijslast in het kader van artikel 18b, tweede lid, van de Participatiewet.
3. Het met succes afleggen van de Taalmeter op niveau 2F is bewijslast in het kader van artikel 18b, tweede lid, van de Participatiewet.

Artikel 6:29 Geen taaltoets

Het college neemt geen taaltoets af indien vastgesteld kan worden dat elke vorm van verwijtbaarheid om aan de taaleis te voldoen ontbreekt. Er is sprake van het ontbreken van elke vorm van verwijtbaarheid als belanghebbende:

- a. Ontheven is van de inburgeringsplicht;
- b. Is ontheven van de arbeidsplicht of een algemene ontheffing heeft op grond van psychische, fysieke of sociale problematiek.
- c. Tijdens een eerdere uitkeringsperiode is vastgesteld dat iemand de Nederlandse taal onvoldoende beheerst, maar ook is vastgesteld dat door in de persoon gelegen factoren belanghebbende niet in staat is om de Nederlandse taal op referentieniveau 1F machtig te worden.
- d. Naar het oordeel van de consulent er geen sprake is van enige verwijtbaarheid blijktens uit de rapportage.

Artikel 6:30 Verwerving vereist taalniveau

1. Als de uitslag van de toets is dat belanghebbende niet aan de Wet taaleis voldoet, dan wordt belanghebbende uitgenodigd voor een gesprek. Tijdens dit gesprek wordt de uitslag van de taaltoets besproken en wordt in overleg met belanghebbende bepaald hoe deze naar het gewenste taalniveau gaat toewerken.
2. In het gesprek na de taaltoets is besproken wat het startniveau van belanghebbende is en wat belanghebbende gaat doen om de taalvaardigheden om referentieniveau 1F te werven. Het college monitort of belanghebbende de gemaakte afspraken nakomt. Als dit niet het geval is dan wordt belanghebbende door het college uitgenodigd voor een gesprek.
3. Als belanghebbende is begonnen met een leertraject in het kader van de Wet inburgering, kan dit worden aangemerkt als 'voldoende inspanning' van de kant van belanghebbende, zoals bedoeld is in de Wet taaleis.

4. Als belanghebbende voor de ingangsdatum van de Wet taaleis is begonnen met een taaltraject in het kader van de Wet educatie, kan dit worden aangemerkt als 'voldoende inspanning' van de kant van belanghebbende, zoals bedoeld in de Wet taaleis.

7 Inkomen

7.1 Inkomensondersteuning

7.1.1 Algemene bepalingen

Artikel 7:1 Begrippen

In dit onderdeel worden, tenzij anders vermeld, dezelfde begripsbepalingen gebruikt als in de Participatiewet, de Algemene wet bestuursrecht en onderdeel 7.1 van de Verordening Sociaal Domein (Individuele inkomstenstoeslag).

Artikel 7:2 Rechthebbenden

Er bestaat slechts recht op verstrekkingen of vergoedingen op grond van dit onderdeel indien de aanvrager of, indien van toepassing, het gezin:

1. Woonplaats heeft in de gemeente Lansingerland als bedoeld in de artikelen 1:10, eerste lid en 1:11 van het Burgerlijk Wetboek; en
2. Nederlander is, of daaraan wordt gelijkgesteld doordat hij/zij een hier te lande verblijvende vreemdeling is, zoals bedoeld in artikel 11, tweede en derde lid van de Participatiewet.

7.1.2 Vormen van bijzondere bijstand

Artikel 7:3 Bijzondere bijstand om niet

Tenzij in de Participatiewet of in dit onderdeel anders wordt bepaald, wordt bijzondere bijstand om niet verstrekt.

Artikel 7:4 Bijzondere bijstand als lening voor duurzame gebruiksgoederen

1. De kosten voor aanschaf, reparatie en vervanging van duurzame gebruiksgoederen behoren in beginsel tot de algemeen noodzakelijke kosten die uit de algemene bijstandsnorm of uit een vergelijkbaar inkomen moeten worden gefinancierd.
2. Voor de aanschaf, reparatie en vervanging van duurzame gebruiksgoederen moet men reserveren.
3. De reserveringscapaciteit voor duurzame gebruiksgoederen is het verschil tussen het netto inkomen en 90 procent van de toepasselijke bijstandsnorm.
4. De aanvraag wordt afgewezen als er voldoende reserveringscapaciteit is.
5. Voor het bepalen van de reserveringscapaciteit wordt gekeken in hoeverre de reserveringscapaciteit in de drie jaar voorafgaand aan de aanvraag al benut is. In deze beoordeling worden meegenomen:
  - a. aantoonbaar gebruik van de reserveringscapaciteit voor eerder gemaakte noodzakelijke kosten gedurende de voorgaande drie jaar;
  - b. aantoonbare aflossingen op schulden, niet zijnde fraudeschulden.
6. Indien er geen of onvoldoende reserveringscapaciteit is, wordt de bijzondere bijstand verleend:
  - a. 'Om niet' voor niet duurzame gebruiksgoederen, waaronder bijvoorbeeld verf, behang, gordijnen, kosten vloeregalisatie (niet-verhuisbare goederen).
  - b. In de vorm van een geldlening voor duurzame gebruiksgoederen, waaronder bijvoorbeeld een wasmachine, bankstel, etc. (verhuisbare goederen).
7. Bij het bepalen van de hoogte van te verstrekken bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen wordt uitgegaan van de aanschaf van een tweedehands gebruiksgoed.
8. Het maximaal te verstrekken bedrag voor een tweedehands gebruiksgoed, zoals bedoeld in het vorige lid, bedraagt 75 procent van het bedrag dat in de Nibud-prijslijst voor dat gebruiksgoed wordt genoemd.

Artikel 7:5 Bijzondere bijstand voor schulden

1. Voor schulden wordt in principe geen bijzondere bijstand verstrekt.
2. In afwijking van het eerste lid wordt bijzondere bijstand verstrekt in de vorm van borgtocht, indien het verzoek van de belanghebbende tot verlening van een saneringskrediet is afgewezen vanwege diens beperkte mogelijkheden tot terugbetaling en de borgtocht noodzakelijk is om de krediettransactie alsnog doorgang te doen vinden door een:
  - a. gemeentelijke kredietbank als bedoeld in de Wet op het financieel toezicht; of
  - b. financiële onderneming die ingevolge de Wet op het financieel toezicht in Nederland het bedrijf van bank mag uitoefenen, indien de gemeente niet is aangesloten bij een gemeentelijke kredietbank, dan wel daarmee geen relatie onderhoudt.
3. In afwijking van het eerste lid wordt bijzondere bijstand verstrekt in de vorm van een lening voor de aflossing van een huurschuld indien:
  - a. de huurschuld heeft geleid tot een dreigende uithuiszetting; en
  - b. verlening van bijzondere bijstand redelijkerwijs de enige manier is waarop deze uithuiszetting kan worden voorkomen.
4. Aan bijstand die in de vorm van borgtocht of een lening wordt verstrekt ter aflossing van schulden, wordt de voorwaarde verbonden dat de belanghebbende meewerkt aan schuldhulpverlening door de gemeente of aan wettelijke schuldsanering.

7.1.3 Draagkracht en drempelbedrag

Artikel 7:6 Draagkracht inkomen en middelen

1. Voor het bepalen van het recht op bijzondere bijstand op grond van artikel 35 eerste lid van de Participatiewet, worden inkomsten boven 115% van de voor belanghebbende geldende netto bijstandsnorm, volledig in aanmerking genomen als draagkracht.
2. Om te bepalen welke middelen in aanmerking moeten worden genomen bij het bepalen van draagkracht wordt aangesloten bij artikel 31 tot en met 34 van de Participatiewet.
3. Niet als middelen worden aangemerkt:
  - a. De middelen, als bedoeld in artikel 31, tweede lid van de Participatiewet;
  - b. De individuele inkomstenstoeslag als bedoeld in artikel 36 van de Participatiewet.
4. De draagkrachtperiode vangt aan op de eerste dag van de maand waarin de aanvraag wordt ingediend en wordt in beginsel voor één jaar vastgesteld.
5. Bij de vaststelling van het inkomen wordt uitgegaan van het periodieke netto inkomen van de belanghebbende gedurende de maand waarin de aanvraag wordt ingediend. Als dit geen juist beeld geeft, dan wordt het gemiddelde inkomen genomen over de maand waarin de aanvraag wordt ingediend en de twee voorafgaande maanden.
6. Een vastgestelde draagkracht of draagkrachtperiode kan slechts gewijzigd worden, indien een structurele wijziging van de persoonlijke of financiële situatie van de belanghebbende daartoe aanleiding geeft.
7. Bij elke volgende aanvraag om bijzondere bijstand in het draagkrachtjaar wordt rekening gehouden met het beslag dat reeds op de draagkracht is gelegd door eerdere afwijzingen of gedeeltelijke toewijzingen van bijzondere bijstand.

Artikel 7:7 Draagkracht vermogen

1. Van het vermogen wordt 100% in aanmerking genomen als draagkracht, voor zover het vermogen hoger is dan € 2.500,-.
2. De draagkrachtperiode vangt aan op de eerste dag van de maand waarin de aanvraag wordt ingediend en wordt in beginsel voor één jaar vastgesteld.

Artikel 7:8 Drempelbedrag

Een drempelbedrag, zoals bedoeld in artikel 35, tweede lid, van de Participatiewet, wordt niet gehanteerd.

7.1.4 Vergoedingen

Artikel 7:9 Bijzondere bijstand in de algemene kosten

1. De persoon van 18, 19 of 20 jaar heeft recht op bijzondere bijstand voor zover de noodzakelijke kosten van het bestaan uitgaan boven de bijstandsnorm en hij voor deze kosten geen beroep kan doen op zijn ouders omdat:
  - a. De middelen van de ouders daartoe niet toereikend zijn; of
  - b. Hij zijn onderhoudsrecht jegens zijn ouders redelijkerwijs niet te gelde kan maken.
2. Van redelijkerwijs niet te gelde kunnen maken is sprake indien:
  - a. Beide ouders zijn overleden of in het buitenland wonen.
  - b. De aanvrager op grond van een officiële maatregel uit huis is geplaatst;
  - c. De aanvrager voorafgaand aan de bijstandsaanvraag al meer dan een jaar zelfstandig woonde; en/of
  - d. het op individuele gronden niet verantwoord is dat de aanvrager bij zijn ouders woont.
3. De bijzondere bijstand op grond van dit artikel is in ieder geval niet hoger dan toepasselijke bijstandsnorm voor de bijstandsgerechtigde van 21 jaar of ouder doch jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd.

Artikel 7:10 Kosten in verband met werk

De kosten van toeleiding naar werk, studiekosten, cursuskosten, buitengewone verwervingskosten en kinderopvang gerelateerd aan arbeidsmarktrelevante activiteiten dan wel aan sociale activering worden niet door middel van bijzondere bijstand vergoed.

Artikel 7:11 Kosten van peuterspeelzaal

De kosten van de ouderbijdrage aan de peuterspeelzaal worden vergoed daar waar het Centrum voor Jeugd en Gezin aangeeft dat deelname aan de peuterspeelzaal noodzakelijk is om (dreigende) achterstanden op taal-, sociaal of emotioneel gebied te voorkomen.

Artikel 7:12 Kosten van kinderopvang vanwege een sociaal-medische indicatie

1. Kosten van kinderopvang vanwege een sociaal-medische indicatie komen voor vergoeding in aanmerking als sprake is van kinderopvang voor een kind dat in verband met zijn of haar leeftijd nog niet naar de basisschool gaat.
2. De vergoeding vindt slechts plaats als uit een beoordeling van een sociaal-medisch adviseur blijkt dat sprake is van sociaal-medische omstandigheden, waardoor kinderopvang voor het gezin als noodzakelijk wordt aangemerkt.
3. Vergoeding op basis van dit artikel vindt plaats voor kinderopvang gedurende maximaal vier dagdelen per week. De in aanmerking te nemen kosten van kinderopvang zijn niet hoger dan de maximale uurprijs die in het Besluit kinderopvangtoeslag wordt genoemd.
4. Toekenning van bijzondere bijstand op basis van dit artikel vindt plaats voor bepaalde tijd tot maximaal één jaar. Verlenging is slechts mogelijk als uit onderzoek blijkt dat er voor de situatie geen andere oplossing is en als er een nieuwe indicatie is afgegeven.

Artikel 7:13 Medische kosten

1. Bijzondere bijstand wordt als hoofdregel niet verstrekt voor medische kosten. De Zorgverzekeringswet en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten worden als passende en toereikende voorliggende voorzieningen aangemerkt.
2. In uitzonderingsgevallen is bijzondere bijstand mogelijk voor noodzakelijke medische kosten. Hiertoe moet aan de drie volgende voorwaarden worden voldaan:
  - a. Er is sprake van uitzonderlijke noodzakelijke kosten die (deels) niet vergoed worden via de Zorgverzekeringswet en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten.

- b. De aanvraag om bijzondere bijstand moet gedaan zijn voordat de kosten gemaakt worden, tenzij sprake is van een spoedeisende situatie, waarin dit redelijkerwijs niet van de belanghebbende kan worden gevergd.
  - c. Als geen bijzondere bijstand wordt verstrekt, dan is sprake van concrete betalingsproblemen voor de aanvrager of zijn gezin.
3. Bijzondere bijstand als bedoeld in het tweede lid is alleen maar mogelijk in de vorm van een geldlening, tenzij het aangaan van een nieuwe schuld ertoe leidt dat een schuldsaneringstraject beëindigd wordt.

Artikel 7:14 Bewindvoering en budgetbeheer

1. De eigen bijdrage in geval van beschermingsbewind of curatele kan voor vergoeding in aanmerking komen, indien door de kantonrechter een beschikking hiervoor is afgegeven en de kantonrechter deze eigen bijdrage afwijkend van artikel 1:447, eerste lid eerste volzin, van het Burgerlijk Wetboek heeft vastgesteld.
2. De kosten van (vrijwillig) budgetbeheer komen voor vergoeding in aanmerking, indien:
  - a. de noodzaak van het budgetbeheer voldoende onderbouwd kan worden, bijvoorbeeld door de voorgeschiedenis, de feitelijke situatie en de mate van urgentie van de belanghebbende; en
  - b. de budgetbeheerder is aangesloten bij de Branchevereniging van Professionele Bewindvoerders en Inkomensbeheerders (BPI).
3. Bijzondere bijstand voor vrijwillig budgetbeheer wordt verleend gedurende maximaal één jaar. Eventuele verlenging na een jaar is slechts mogelijk na een schriftelijke verantwoording door de budgetbeheerder over de gang van zaken in het voorgaande jaar, waarbij moet worden toegelicht waarom belanghebbende na een jaar nog niet in staat is om zelfstandig zijn financiën te beheren.

Artikel 7:15 Collectieve zorgverzekering

1. Het college stelt een collectieve zorgverzekering beschikbaar voor belanghebbenden met een inkomen van maximaal 110% van de toepasselijke bijstandsnorm.
2. Belanghebbenden die in aanmerking komen voor een collectieve zorgverzekering kunnen kiezen uit een van de volgende opties:
  - a. Een basisverzekering met een beperkt aantal extra vergoedingen en dekking.
  - b. Een basisverzekering met een standaard pakket aan extra vergoedingen en dekking.
  - c. Een basisverzekering met een uitgebreid pakket aan extra vergoedingen en dekking.
3. In afwijking van het eerste lid stelt het college de collectieve zorgverzekering zoals bedoeld in het tweede lid, sub c beschikbaar voor belanghebbenden met een inkomen van maximaal 130% van de toepasselijke bijstandsnorm.
4. De polisvoorwaarden van de collectieve zorgverzekering en de eventuele bijdrage aan de kosten die door het college wordt verleend, worden jaarlijks bekend gemaakt via de gemeentelijke website.

Artikel 7:16 Woonkostentoeslag

1. Bijzondere bijstand voor woonkosten kan in de vorm van woonkostentoeslag worden verstrekt wanneer een belanghebbende tijdelijk niet in staat is om zijn woonlasten (volledig) te betalen. Daarnaast moet zijn voldaan aan de volgende voorwaarden:
  - a. Er moet sprake zijn van een dreigende huisuitzetting als gevolg van het niet (volledig) betalen van de woonlasten; en
  - b. belanghebbende is op korte termijn weer in staat om de woonlasten volledig te betalen.
2. Wanneer woonkostentoeslag wordt toegekend, dan wordt aan belanghebbende tevens de verplichting opgelegd tot het zoeken van een woning met lagere woonlasten. Onder deze verplichting valt in ieder geval het aanvragen van urgentie zoals bedoeld in de Overeenkomst woonruimteverdeling 2006 van de Stadsregio Rotterdam.
3. Indien belanghebbende een huurwoning bewoont kan alleen woonkostentoeslag worden verstrekt indien de woonlasten hoger zijn dan de grens voor huurtoeslag.

4. Indien een belanghebbende een koopwoning bewoont dan worden de volgende kosten als woonlasten in aanmerking genomen:
  - a. De rente (en dus niet de aflossingsverplichting) die verband houdt met hebben van het eigendom van de woning.
  - b. De zakelijke lasten die verband houden met het hebben van het eigendom van de woning, en
5. Het college hanteert bij bepaling van de hoogte van de woonkostentoeslag de systematiek van de Wet op de huurtoeslag, met inbegrip van de daarin begrepen kwaliteitskorting.
6. Woonkostentoeslag wordt verstrekt voor een periode van drie maanden. Deze periode kan eenmalig met drie maanden worden verlengd wanneer belanghebbende de in het tweede lid genoemde urgentie toegekend heeft gekregen maar dit nog niet heeft geleid tot het vinden van een woning met lagere woonlasten.
7. Wanneer een belanghebbende studiefinanciering op grond van de Wet Studiefinanciering 2000 ontvangt, dan komt deze persoon niet in aanmerking voor woonkostentoeslag. De studiefinanciering geldt dan als passende en toereikende voorliggende voorziening.

Artikel 7:17 Overbruggingsuitkering

1. Bijzondere bijstand voor de noodzakelijke kosten van het bestaan kan in de vorm van een overbruggingsuitkering worden verstrekt aan:
  - a. Ex-asielzoekers die een verblijfstatus krijgen na hun verblijf via het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA).
  - b. Belanghebbenden die uit langdurige detentie komen; en
  - c. belanghebbenden die zelfstandig gaan wonen na een langdurig verblijf in een intramurale instelling vanwege verslavingsproblematiek en/of een andere psychische of verstandelijke beperking,

wanneer zij een uitkering op grond van de Participatiewet hebben aangevraagd en tot de eerste betaling van deze uitkering niet kunnen voorzien in de noodzakelijke kosten van het bestaan
2. De hoogte van de overbruggingsuitkering is gelijk aan de toepasselijke bijstandsnorm gedurende één maand, onder verrekening van het door het COA verstrekte zak- en kleedgeld.
3. De overbruggingsuitkering wordt om niet verstrekt.

7.1.5 Procedure

Artikel 7:18 Procedure

1. Een belanghebbende moet een aanvraag om bijzondere bijstand indienen en ter beoordeling voorleggen voordat hij de kosten daadwerkelijk heeft gemaakt. Bijzondere bijstand wordt niet verstrekt voor kosten die zijn gemaakt voordat de aanvraag is ingediend.
2. In afwijking van het eerste lid kan een aanvraag om incidentele bijzondere bijstand worden ingediend tot een maand nadat de kosten zijn gemaakt, wanneer van de aanvrager in redelijkheid niet kan worden verwacht dat deze de aanvraag indient voordat de kosten zijn gemaakt.
3. Binnen twee weken na uitbetaling van de bijzondere bijstand moet de belanghebbende een nota van aanschaf overleggen, waaruit blijkt dat hij de verstrekking heeft aangewend voor het doel waarvoor deze is verstrekt.
4. Bij een verstrekking van bijzondere bijstand voor volledige woninginrichting wordt de bijstand in gedeelten uitbetaald en vindt tussentijdse controle plaats.
5. In gevallen waarin de nota niet overgelegd wordt of indien blijkt dat de verstrekking niet is aangewend waarvoor het bedoeld was, wordt de verstrekte bijzondere bijstand teruggevorderd.

7.1.6 *Individuele inkomensvoeslag*

Artikel 7:19 Recht op voeslag bij inkomsten

1. Uitkeringsgerechtigden met een inkomen uit een parttime dienstverband kunnen in aanmerking komen voor de volledige individuele inkomensvoeslag in de gevallen dat:
  - a. Het parttime dienstverband niet verwijtbaar en niet wenselijk is; en
  - b. het totale inkomen niet de inkomensgrens zoals gesteld in artikel 7:3 van de Verordening Sociaal Domein overschrijdt.
2. In het geval dat de uitkeringsgerechtigde door een stimuleringsregeling (vrijlating) op de parttime inkomsten een hoger netto-inkomen geniet dan de inkomensgrens zoals gesteld in artikel 7:3 van de Verordening Sociaal Domein, heeft de uitkeringsgerechtigde recht op een individuele inkomensvoeslag ter hoogte van het verschil op jaarbasis.
3. Is het verschil op jaarbasis gelijk of hoger dan de individuele inkomensvoeslag, dan is er geen recht op de individuele inkomensvoeslag.

Artikel 7:20 Referteperiode

1. Uitkeringsgerechtigden die door incidentele inkomsten de onafgebroken periode van drie jaar zoals bedoeld in artikel 7:1 van de Verordening Sociaal Domein doorkruisen, kunnen in aanmerking komen voor een individuele inkomensvoeslag in de gevallen dat:
  - a. Het dienstverband waarin de incidentele inkomsten zijn verdiend aantoonbaar niet is beëindigd door verwijtbaar gedrag van de uitkeringsgerechtigde; en
  - b. het volledige netto maandinkomen van de uitkeringsgerechtigde door de incidentele inkomsten niet hoger is dan de som van de individuele inkomensvoeslag en het normbedrag, geldend op de peildatum van de aanvraag.
2. De hoogte van de individuele inkomensvoeslag wordt afgestemd op het verschil tussen het bedrag van de individuele inkomensvoeslag en het volledige netto maandinkomen.

Artikel 7:21 Uitzicht op inkomensverbetering

Wanneer de uitkering van een belanghebbende op grond van onderdeel 7.3 (Afstemming) van de Verordening Sociaal Domein tijdelijk wordt verlaagd, dan heeft deze belanghebbende door eigen toedoen geen uitzicht op inkomensverbetering. In dat geval start een nieuwe referterperiode vanaf de datum waarop de verlaging is opgelegd.

7.1.7 *Slotbepalingen*

Artikel 7:22 Hardheidsclausule, onvoorziene omstandigheden

1. Het college kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in dit onderdeel, indien toepassing van deze regels leidt tot onbillijkheden van overwegende aard.
2. In gevallen waarin dit onderdeel niet voorziet, beslist het college.

7.2 Individuele studietoeslag

Artikel 7:23 Dringende redenen

Onder dringende redenen zoals bedoeld in artikel 7:7 van de Verordening Sociaal Domein wordt verstaan de situatie waarin een belanghebbende uit de doelgroep zoals bedoeld in artikel 36, eerste lid van de Participatiewet een studie volgt en tijdens deze studie te maken krijgt met een inkomensdaling waardoor hij de studie niet langer kan bekostigen

Artikel 7:24 Hardheidsclausule

Op grond van individuele omstandigheden kan het college ten gunste van een belanghebbende afwijken van artikel 7:23.7.3 Algemene bijstand

7.3 Algemene bijstand

7.3.1 Verlaging van de uitkering

Artikel 7:25 Begrippen

In dit onderdeel wordt verstaan onder woonkosten:

- a. Indien een huurwoning wordt bewoond, de huurprijs als bedoeld in de Wet op de huurtoeslag geldend op de datum van ingang van de beschikking waarbij de huurtoeslag is toegekend.
- b. Indien een eigen woning wordt bewoond, de tot een bedrag per maand omgerekende som van de ten behoeve van de financiering van de woning verschuldigde hypotheekrente, de in verband met het in eigendom hebben van de woning te betalen zakelijke lasten en een naar omstandigheden vast te stellen bedrag voor onderhoud.

Artikel 7:26 Ontbreken van woonkosten

1. Als een belanghebbende geen woonkosten heeft voor de woning die hij bewoont dan vindt een verlaging plaats van 20 procent van de toepasselijke bijstandsnorm.
2. Van ontbrekende woonkosten is in ieder geval sprake:
  - a. Bij het niet aanhouden van een woning.
  - b. Bij bewoning van een woning waaraan geen woonkosten zijn verbonden, bijvoorbeeld bij het bewonen van een gekraakte woning.
  - c. Indien een derde, bijvoorbeeld een onderhoudsplichtige, de woonkosten van de woning betaalt.

Artikel 7:27 Verlaging van de uitkering bij vroegtijdige schoolverlaters

Voor een belanghebbende als bedoeld in artikel 28 van de Participatiewet vindt een verlaging plaats met 10 procent van de norm bedoeld in artikel 21, sub c van de Participatiewet gedurende zes maanden na het tijdstip van de beëindiging aan onderwijs of een beroepsopleiding. Deze verlaging geldt alleen voor belanghebbenden in de leeftijd van 21 of 22 jaar.

Artikel 7:28 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in dit onderdeel, indien toepassing van deze regels leidt tot onbillijkheden van overwegende aard.

Krediethypotheek

7.3.2 Krediethypotheek

Artikel 7:28a Krediethypotheek

1. Bij het verstrekken van bijstand in de vorm van een krediethypotheek, gaan we uit van de actuele WOZ-waarde van de woning.
2. Belanghebbende dient bij het aanvragen van bijstand in de vorm van een krediethypotheek een bewijs te overleggen van de opstalverzekering van het onroerend goed waar de krediethypotheek op wordt gevestigd.

7.3.3 Onderhuur en kostgangers

Artikel 7:28b Begrippen

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

- a. onderhuur: situatie waarin een deel van de eigen of gehuurde zelf bewoonde woning ter bewoning aan een derde wordt verhuurd;
- b. kostgangerschap: situatie van onderhuur waarbij het gebruik van maaltijden, gas, licht en water in de huurprijs is inbegrepen;

- c. minimumloon: de gehuwdennorm bedoeld in artikel 21, onderdeel b van de Participatiewet

Artikel 7:28c Voorwaarden voor een commerciële overeenkomst

Om te kunnen vaststellen of er sprake is van een commerciële overeenkomst aangaande huur, onderhuur of kostgeverschap als bedoeld in artikel 22a, vijfde lid, onderdeel b en onderdeel c van de Participatiewet en artikel 5, twaalfde lid van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers moet worden voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. Er moet sprake zijn van een schriftelijke overeenkomst waarin de wederzijdse rechten en plichten geregeld en nauwkeurig afgebakend zijn en waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen de prijs voor huisvesting en overige diensten.
- b. In de schriftelijke overeenkomst moet zijn opgenomen dat de verschuldigde vergoeding periodiek wordt verhoogd.
- c. De periode waarover de schriftelijke overeenkomst van toepassing is moet in de overeenkomst worden genoemd.
- d. De schriftelijke overeenkomst moet zijn gedateerd en ondertekend door huurder en verhuurder of onderhuurder en onderverhuurder of kostganger en kostgever.
- e. De schriftelijke overeenkomst moet tot stand zijn gekomen met instemming van de eigenaar van de onderhavige woning.
- f. De onderhavige woning in de overeenkomst moet beschikken over een ruimte die zich leent voor afzonderlijke, zelfstandige bewoning.
- g. Er moet op verzoek worden aangetoond dat er sprake is van periodieke bancaire betalingen voor de geleverde prestaties via bank- of giroafschriften of op digitale wijze.
- h. De overeengekomen prijs moet in verhouding staan tot wat in het commerciële verkeer gebruikelijk is.

Artikel 7:28d Commerciële prijs

Een prijs die in verhouding staat tot wat in het commerciële verkeer gebruikelijk is als bedoeld in artikel 7:28c, sub h, betekent in ieder geval:

- a. Een vergoeding voor enkel huisvesting van minimaal 20% van het netto minimumloon.
- b. Een vergoeding aan een kostgever van minimaal 35% van het netto minimumloon.

Artikel 7:28e Verrekening inkomsten uit verhuur of kostgeverschap

- a. Een ontvangen vergoeding uit een commerciële overeenkomst als bedoeld in artikel 7:28c van de Participatiewet voor verhuur wordt in beginsel onder aftrek van een bedrag 5% van het minimumloon als inkomsten in mindering gebracht op de te ontvangen bijstand.
- b. Een ontvangen vergoeding uit een commerciële overeenkomst als bedoeld in artikel 7:28c van de Participatiewet vanwege een kostganger wordt onder in beginsel onder aftrek van een bedrag van 20% van het netto minimumloon als inkomsten in mindering gebracht op de te ontvangen bijstand.

Artikel 7:28f Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen, ten gunste van belanghebbende, afwijken van de bepalingen in deze beleidsregel als toepassing daarvan tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

7.4 Terugvordering

7.4.1 Algemene bepalingen

Artikel 7:29 Begrippen

1. Alle begrippen die in dit onderdeel worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de IOAW, de IOAZ en de Algemene Wet Bestuursrecht.
2. In dit onderdeel wordt verstaan onder:
  - a. Kosten van bijstand: de door de gemeente betaalde bijstand verhoogd met de afgedragen loonbelasting, premies volksverzekeringen en vergoeding als bedoeld in artikel 46 van de Zorgverzekeringswet, voor zover deze belasting, premies en vergoeding niet verrekend kunnen worden met de Belastingdienst en het UWV, behoudens de in artikel 6:40, tweede lid genoemde uitzonderingen.
  - b. Fraudevordering: vordering in verband met ten onrechte of tot een te hoog bedrag verstrekte bijstand als gevolg van het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht.
  - c. Inlichtingenplicht: verplichting genoemd in artikel 17, eerste lid van de Participatiewet, artikel 13, eerste lid van de IOAW, artikel 13, eerste lid van de IOAZ en artikel 30c, tweede en derde lid van de wet SUWI.

Artikel 7:30 Gebruik maken van de wettelijke bevoegdheden

Het college maakt gebruik van de wettelijke bevoegdheid tot:

- a. Het herzien of intrekken van een besluit tot toekenning van bijstand ingevolge het bepaalde in artikel 54, derde en vierde lid, van de Participatiewet, artikel 17, vierde lid van de IOAW en artikel 17, derde lid van de IOAZ.
- b. Het terugvorderen van ten onrechte verleende bijstand ingevolge het bepaalde in de artikelen 58, tweede lid en 59 van de Participatiewet, artikel 25, tweede lid en artikel 26, tweede lid van de IOAW en artikel 25, tweede lid en artikel 26, tweede lid van de IOAZ.

7.4.2 Afzien van terugvordering

Artikel 7:31 Afzien van terugvordering bij kruimelbedragen

Het college kan afzien van terugvordering indien het totaal aan vorderingen lager is dan € 100,-.

Artikel 7:32 Afzien van terugvordering conform zesmaandenjurisprudentie

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 7:30 beperkt het college - in het geval dat bij het college gegevens bekend zijn geworden die hadden moeten leiden tot wijziging of beëindiging van de bijstand - de terug te vorderen kosten van bijstand tot een periode van zes maanden, te rekenen vanaf de datum waarop bij het college gegevens bekend zijn geworden die hadden moeten leiden tot wijziging of beëindiging van de bijstand.
2. Het bepaalde in het eerste lid is niet van toepassing indien de bijstand ten onrechte is verstrekt omdat de belanghebbende de inlichtingenplicht niet of niet behoorlijk is nagekomen.

Artikel 7:33 Afzien van terugvordering bij dringende reden

Het college ziet af van terugvordering indien hiertoe een dringende reden aanwezig is.

7.4.3 Invordering van teruggevorderde bijstand

Artikel 7:34 Gebruik maken van de bevoegdheid tot invorderen bij dwangbevel

Het college maakt gebruik van de bevoegdheid tot invorderen bij dwangbevel ten behoeve van het incasseren van vorderingen zoals bedoeld in artikel 60, tweede lid van de Participatiewet.

Artikel 7:35 Eisen aan een invorderingsbesluit in een herzienings-, intrekings- en terugvorderingsbeschikking

1. Het college kan besluiten dat een invorderingsbesluit wordt opgenomen in een beschikking tot herziening, intrekking en/of terugvordering van bijstand van een belanghebbende ten aanzien van wie het college een vordering stelt.
2. Het invorderingsbesluit als bedoeld in het eerste lid omvat de volgende punten:
  - a. De hoogte van (het saldo van) de netto vordering en indien van toepassing ook de bruto vordering.
  - b. De betalingsverplichting om de vordering in zijn geheel te voldoen.
  - c. De datum waarop de betalingsverplichting ingaat.
  - d. De mogelijkheid voor belanghebbende om binnen zes weken na verzenddatum van de beschikking als bedoeld in artikel 4:87 van de Awb een betalingsregeling te treffen.
  - e. De bevoegdheid van het college tot wijziging van de vastgestelde betalingsverplichting na een draagkrachtonderzoek.
  - f. De rechtsgevolgen bij niet-nakoming van de betalingsverplichting als beschreven in afdeling 4.4.2 van de Awb over verzuim en wettelijke rente en afdeling 4.4.4 van de Awb over aanmaning en invordering bij dwangbevel.
  - g. De vermelding dat het aangaan van nieuwe schuldverplichtingen niet leidt tot een nieuwe vaststelling van een opgelegde betalingsverplichting behoudens bijzondere onvoorziene omstandigheden.

Artikel 7:36 De betalingsverplichting: netto of bruto

1. In het besluit tot terugvordering wordt in beginsel de gehele vordering, berekend naar de kosten van bijstand, meegedeeld aan belanghebbende. De vaststelling van deze vordering geldt dan voor belanghebbende als de opgelegde betalingsverplichting.
2. Belanghebbende kan volstaan met een netto betaling van de vordering wanneer:
  - a. De vordering betrekking heeft op het lopende boekjaar en belanghebbende de vordering voldoet vóór het einde van het boekjaar; of
  - b. de vordering niet is voldaan vóór het einde van het boekjaar waarop deze betrekking heeft, maar belanghebbende niet kan worden verweten dat een vordering is ontstaan en evenmin kan worden verweten dat de vordering niet reeds is voldaan in het kalenderjaar waarop deze betrekking heeft.

Artikel 7:37 De minnelijke betalingsregeling

1. Een belanghebbende kan binnen de betalingstermijn van zes weken als bedoeld in artikel 4:87 van de Awb een gemotiveerd verzoek indienen onder overlegging van bewijsstukken om een betalingsregeling te treffen.
2. Na ontvangst van een verzoek als bedoeld in het eerste lid stelt het college na onderzoek van de bewijsstukken en de persoonlijke situatie van belanghebbende de maandelijkse aflossingscapaciteit vast. Het college stelt vervolgens aan belanghebbende voor om deze aflossingscapaciteit te hanteren als maandelijkse aflossing.
3. Indien belanghebbende niet akkoord gaat met het in het tweede lid genoemde voorstel of wel akkoord gaat maar de hieruit voortvloeiende betalingsafpraak niet nakomt, geldt het bepaalde in artikel 7:36, eerste lid en 7:43 onverkort.

Artikel 7:38 Vaststelling hoogte maandelijkse aflossingscapaciteit bij bijstandsuitkering

1. Indien een belanghebbende op wie het college een of meerdere vorderingen heeft een uitkering ontvangt op grond van de Participatiewet, de IOAW of de IOAZ, dan wordt de aflossingsverplichting vastgesteld als percentage van de toepasselijke bijstandsnorm per maand inclusief vakantietoeslag:
  - a. 7,5 procent indien het een enkele vordering betreft.
  - b. 10 procent indien het meerdere vorderingen betreft; of
  - c. 10 procent indien het een vordering betreft die is ontstaan door het niet nakomen van de inlichtingenplicht.

2. De in het eerste lid genoemde aflossingscapaciteit kan niet hoger zijn dan het bedrag dat ingevolge het bepaalde in artikel 475d van het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering voor beslag in aanmerking zou komen.
3. In geval van beslaglegging door een schuldeiser anders dan het college kan de aflossingsverplichting ingevolge het eerste lid voor alle vorderingen worden bepaald op de volledige beslagruimte zoals aangegeven in artikel 475d van het wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Artikel 7:39 Vaststelling hoogte maandelijkse aflossingscapaciteit niet-uitkeringsgerechtigde

1. De hoogte van de maandelijkse aflossingscapaciteit bij intrekking of beëindiging van bijstand wordt gedurende twaalf maanden na de verzenddatum van dit besluit vastgesteld op:
  - a. Het bedrag dat belanghebbende maandelijks reeds afloste tijdens de bijstandsperiode; of
  - b. het bedrag dat belanghebbende op grond van het gestelde in artikel 7:41 diende af te lossen.
2. Na afloop van de termijn van twaalf maanden na verzenddatum van het intrekking- of beëindigingsbesluit, voert het college een onderzoek uit naar de maandelijkse aflossingscapaciteit van belanghebbende. Het college stelt vervolgens aan belanghebbende voor om deze actuele aflossingscapaciteit te hanteren als maandelijkse aflossing.
3. Indien belanghebbende tijdens het nemen van een terugvorderingsbesluit een ander inkomen ontvangt dan een uitkering voor levensonderhoud op grond van de Participatiewet, dan voert het college een onderzoek uit naar de maandelijkse aflossingscapaciteit van belanghebbende. Het college stelt vervolgens aan belanghebbende voor om deze actuele aflossingscapaciteit te hanteren als maandelijkse aflossing.
4. Indien belanghebbende niet akkoord gaat met het in het tweede en derde lid genoemde voorstel of wel akkoord gaat maar de hieruit voortvloeiende betalingsafpraak niet nakomt, geldt het bepaalde in artikel 7:36, eerste lid en 7:43 onverkort.
5. Het in het tweede en derde lid genoemde onderzoek naar de aflossingscapaciteit van belanghebbende wordt periodiek, doch uiterlijk binnen drie jaar, herhaald.

Artikel 7:40 Tussentijdse beoordeling van een betalingsverplichting door het college

1. Bij gegronde redenen die onmiskenbaar kunnen leiden tot wijziging van de eerder vastgestelde maandelijkse aflossingsverplichting, kan het college een draagkrachtonderzoek instellen.
2. Wanneer het college als gevolg van een tussentijds draagkrachtonderzoek besluit tot wijziging van de eerder opgelegde betalingsverplichting, wordt belanghebbende hiervan in kennis gesteld bij brief, alsmede van de ingangsdatum van deze nieuwe verplichting.
3. Het draagkrachtonderzoek zoals genoemd in het tweede lid bevat in ieder geval een gesprek met belanghebbende.

Artikel 7:41 Verzoek tot wijziging van een betalingsverplichting door belanghebbende

1. Belanghebbende kan een schriftelijk verzoek doen, onder bijvoeging van zijn financiële en andere relevante gegevens met bijbehorende afschriften van bewijsstukken, tot:
  - a. een wijziging van de eerder vastgestelde betalingsverplichting, of
  - b. tijdelijk uitstel van de opgelegde betalingsverplichting als bedoeld in artikel 4:94 van de Awb, omdat de belanghebbende meent de eerder vastgestelde periodieke aflossingsverplichting niet te kunnen voldoen.
2. Binnen acht weken na ontvangst van het verzoek neemt het college een besluit over dit verzoek en deelt dit aan belanghebbende mee bij brief.
3. Het verzoek tot wijziging van de betalingsverplichting schort de lopende verplichting niet op tenzij er sprake is van dringende redenen.

Artikel 7:42 Voldoen aan de betalingsverplichting

Een opgelegde betalingsverplichting kan worden voldaan door:

- a. Betaling van de maandelijkse termijn door een belanghebbende, of

- b. verrekening van het maandelijks vastgestelde termijn bedrag als bedoeld in deze beleidsregels met de maandelijks betaling van de bijstand op grond van het bepaalde in artikel 48, vijfde lid en artikel 60 derde lid van de Participatiewet.

Artikel 7:43 Niet of niet meer nakomen van de betalingsverplichting

Indien de belanghebbende niet bereid is tot het treffen van een minnelijke betalingsregeling, of een eerder opgelegde betalingsverplichting niet meer nakomt, dan wordt het terugvorderingsbesluit ten uitvoer gelegd door middel van:

- a. Verrekening met de maandelijks verleende bijstand op grond van artikel 48, vijfde lid en artikel 60 derde lid van de Participatiewet, of bij het ontbreken van deze mogelijkheid.
- b. Een executoriaal beslag overeenkomstig de artikelen 479b tot en met 479g, behoudens artikel 479e, tweede lid van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, of beslag in de zin van het Tweede Boek van het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering, op basis van de executoriale titel die is verbonden aan een dwangbevel, als bedoeld in artikel 4:114 van de Awb, nadat de betalings- en aanmaningsprocedure is doorlopen als bedoeld in artikel 4:117 van de Awb.

7.4.4 Kwijtschelding

Artikel 7:44 Kwijtschelding wegens schuldenproblematiek

1. Het college kan besluiten tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de teruggevorderde bijstand indien:
  - a. Redelijkerwijs te voorzien is dat de belanghebbende niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden.
  - b. Redelijkerwijs te voorzien is dat een schuldregeling met betrekking tot alle vorderingen, behoudens de in het tweede lid bedoelde vorderingen, van de overige schuldeisers zonder een zodanig besluit niet tot stand zal komen; en
  - c. de vordering van de gemeente wegens teruggevorderde bijstand of inkomensvoorziening tenminste zal worden voldaan naar evenredigheid met de vorderingen van de schuldeisers van gelijke rang.
2. Het eerste lid is niet van toepassing indien:
  - a. De terugvordering van kosten van bijstand het gevolg is van verwijtbaar gedrag van de belanghebbende.
  - b. De terugvordering van kosten van bijstand het gevolg is van schending van de inlichtingenplicht.
  - c. Het de terugvordering van kosten van bijstand betreft die is verstrekt in de vorm van een geldlening op grond van het bepaalde in artikel 48, tweede lid aanhef en onder b van de Participatiewet.
  - d. De vordering wordt gedekt door pand of hypotheek op een goed of goederen, behoudens voor zover de vordering niet op de goederen verhaald kan worden.
3. Het besluit tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de teruggevorderde bijstand als bedoeld in het eerste lid treedt niet in werking voordat tussen het college en/of schuldeisers en belanghebbende een schuldregeling overeenkomstig het eerste lid tot stand is gekomen.
4. Het besluit tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de teruggevorderde bijstand wordt ingetrokken of ten nadele van de belanghebbende gewijzigd indien:
  - a. Niet binnen twaalf maanden nadat het besluit is bekend gemaakt, een schuldregeling is tot stand gekomen die voldoet aan de eisen bedoeld in het eerste lid.
  - b. De belanghebbende zijn schuld aan de gemeente niet overeenkomstig de schuldregeling voldoet; of
  - c. onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid.

Artikel 7:45 Kwijtschelding restant vordering anders dan bij schuldregeling

1. Het college kan besluiten tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de teruggevorderde bijstand, indien de belanghebbende:
  - a. Gedurende vijf jaar volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan en ten minste 75 procent van de hoofdsom van de vordering heeft voldaan; of
  - b. gedurende vijf jaar niet volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan maar het achterstallige bedrag over die periode, vermeerderd met de daarover verschuldigde rente en de op de invordering betrekking hebbende kosten, alsnog heeft betaald en ten minste 75 procent van de hoofdsom van de vordering heeft voldaan; of
  - c. gedurende tien jaar geen betalingen heeft verricht en niet aannemelijk is dat hij deze op enig moment zal gaan verrichten.
2. In beginsel wordt een besluit als bedoeld in het eerste lid, aanhef en sub a of b slechts genomen als de belanghebbende daarom schriftelijk heeft verzocht. Tot toepassing van het eerste lid aanhef en onder c van dit artikel wordt uitsluitend ambtshalve besloten.
3. Het in het eerste lid onder a en b genoemd percentage van 75 procent is niet van toepassing en de in het eerste lid onder a en b genoemde termijn van vijf jaar wordt op drie jaar gesteld indien:
  - a. Het gemiddeld inkomen van de belanghebbende in die periode de beslagvrije voet bedoeld in de artikelen 475c en 475d van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering niet te boven is gegaan; en
  - b. de terugvordering niet het gevolg is van het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht.
4. Het eerste lid is niet van toepassing ten aanzien van:
  - a. De terugvordering van kosten van bijstand als gevolg van het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht.
  - b. De terugvordering van kosten van algemene bijstand die is verstrekt in de vorm van een geldlening.
  - c. Vorderingen welke door pand of hypotheek op een goed of goederen zijn gedekt, behoudens voor zover zij niet op die goederen verhaald kunnen worden.

7.4.5 Overige bepalingen**Artikel 7:46 Rente en kosten**

Indien moet worden overgegaan tot verrekening of beslaglegging als bedoeld in artikel 7:42 dan kan het college de vordering jaarlijks verhogen met kosten, ten bedrage van maximaal 15 procent van de hoofdsom.

7.5 Verhaal

7.5.1 Algemene bepalingen

Artikel 7:47 Gebruikmaking van de wettelijke bevoegdheid

Het college maakt gebruik van de bevoegdheden ingevolge het bepaalde in de artikelen 61 tot en met 62i van de Participatiewet.

Artikel 7:48. Verhaal van kosten van bijstand

1. Het college verhaalt de kosten van bijstand:

- a. Tot de grens van de onderhoudsplicht als bedoeld in Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek: op degene die bij het ontbreken van een gezinsverband zijn onderhoudsplicht jegens zijn echtgenoot, of minderjarig kind niet of niet behoorlijk nakomt en op het minderjarige kind dat zijn onderhoudsplicht jegens zijn ouders niet of niet behoorlijk nakomt.
- b. Tot de grens van de onderhoudsplicht als bedoeld in Boek 1 van de het Burgerlijk Wetboek: op degene die zijn onderhoudsplicht na echtscheiding of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed niet of niet behoorlijk nakomt.
- c. Tot de grens van de onderhoudsplicht als bedoeld in Boek 1 van de het Burgerlijk Wetboek: op degene die zijn onderhoudsplicht op grond van artikel 395a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek niet of niet behoorlijk nakomt jegens zijn meerderjarig kind aan wie bijzondere bijstand is verleend.
- d. Op degene aan wie de persoon die bijstand ontvangt of heeft ontvangen een schenking heeft gedaan voor zover bij het besluit op de bijstandsaanvraag met de geschonken middelen rekening zou zijn gehouden indien de schenking niet had plaatsgevonden, tenzij gelet op alle omstandigheden aannemelijk is dat de schenker ten tijde van de schenking de noodzaak van bijstandsverlening redelijkerwijs niet heeft kunnen voorzien.
- e. Op de nalatenschap van de persoon indien:
  - i) Aan die persoon ten onrechte of tot een te hoog bedrag bijstand is verleend of anderszins onverschuldigd is betaald voor zover de belanghebbende dit redelijkerwijs had kunnen begrijpen en voor zover voor het overlijden nog geen terugvordering heeft plaatsgevonden.
  - ii) Bijstand is verleend in de vorm van geldlening of als gevolg van borgtocht.

2. Behoudens in de gevallen als bedoeld in het eerste lid, sub e, onder 2, worden kosten van bijstand die meer dan vijf jaar vóór de datum van verzending van het besluit tot verhaal zijn gemaakt, niet verhaald.

Artikel 7:49. Beperking van de toepassing van verhaal

Beperking van toepassing van verhaal geschiedt op twee gronden:

- a. De onderhoudsverplichting ten behoeve van de ex-echtgenoot is beperkt is tot twaalf jaar, te rekenen vanaf de datum van inschrijving van de echtscheiding in de registers van de burgerlijke stand (Wet limitering alimentatie).
- b. Indien de duur van het huwelijk niet meer bedraagt dan vijf jaren en uit dit huwelijk geen kinderen zijn geboren, eindigt de verplichting tot levensonderhoud van rechtswege na het verstrijken van een termijn die gelijk is aan de duur van het huwelijk en die aanvangt op de datum van inschrijving van de echtscheiding in de registers van de burgerlijke stand.

7.5.2 Afzien van verhaal

7:50 Afzien van verhaal bij kruimelbedragen

Het college ziet af van het nemen van een verhaalsbesluit indien het op te leggen verhaalsbedrag lager is dan € 25,- per maand.

7:51 Afzien van verhaal bij dringende redenen

Het college ziet af van het nemen van een verhaalsbesluit indien daarvoor dringende redenen aanwezig zijn, gelet op de omstandigheden van degene op wie verhaal wordt gezocht of degene die de bijstand ontvangt of heeft ontvangen.

Artikel 7:52 Afzien van verhaal wegens schuldenproblematiek

In afwijking van artikel 7:48 en 7:49 kan het college, op verzoek van degene op wie verhaald wordt, geheel of gedeeltelijk afzien van verhaal van kosten van bijstand voor zover het betreft verschuldigde verhaalsbedragen die op het moment van het besluit opeisbaar zijn, indien:

- a. Redelijkerwijs te voorzien is dat degene op wie wordt verhaald vanwege het verhaal zijn schulden niet kan blijven afbetalen; en
- b. redelijkerwijs te voorzien is dat een schuldregeling met betrekking tot alle vorderingen van de overige schuldeisers zonder een zodanig besluit niet tot stand zal komen; en
- c. de vordering van de gemeente wegens verhaal van bijstand ten minste zal worden voldaan naar evenredigheid met de vorderingen van de schuldeisers van gelijke rang.

Artikel 7:53 Inwerkingtreding van het besluit tot afzien van verhaal wegens schuldenproblematiek

Het besluit tot het gedeeltelijk afzien van verhaal treedt pas in werking nadat een schuldregeling tussen het college en/of schuldeisers als bedoeld in artikel 7:52, aanhef en sub b tot stand is gekomen.

Artikel 7:54 Intrekking van het besluit tot afzien van verhaal wegens schuldenproblematiek

Het besluit tot het gedeeltelijk afzien van verhaal wordt ingetrokken of ten nadele van de belanghebbende gewijzigd indien:

- a. Niet binnen twaalf maanden nadat het besluit is bekendgemaakt, een schuldregeling tot stand is gekomen die voldoet aan de eisen bedoeld in artikel 7:52.
- b. De belanghebbende zijn schuld aan de gemeente niet overeenkomstig de schuldregeling voldoet.
- c. Onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid.

Artikel 7:55 Afzien van verhaal anders dan bij een schuldregeling

Het college kan in onderstaande situaties besluiten ambtshalve kwijtschelding te verlenen van een door de rechtbank bekrachtigde vordering aan onderhoudsbijdrage:

- a. De belanghebbende heeft gedurende vijf jaar geen betalingen verricht en het is niet aannemelijk dat er op enig moment in de toekomst betaald zal worden.
- b. Ingestelde incassomaatregelen hebben gedurende vijf jaar niet geleid tot het ontvangen van aflossingen, en het is niet aannemelijk dat incasso op enig moment in de toekomst wel tot ontvangsten zal leiden; of
- c. bij een onderzoek naar de aflossingscapaciteit blijkt dat er op dat moment geen aflossingscapaciteit is en dat het niet aannemelijk is dat er op enig moment in de toekomst wel een aflossing kan worden gevraagd

7.5.3 Mate van onderhoudsplicht en vaststelling verhaalsbijdrage**Artikel 7:56 Vaststelling van de onderhoudsplicht**

De bijdrage wordt:

- a. Vastgesteld aan de hand van de geldende maatstaven en de omstandigheden die van belang zijn wanneer de rechter dient te beslissen over de vraag of, en zo ja, tot welk bedrag een uitkering tot levensonderhoud na echtscheiding, scheiding van tafel en bed of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed zou moeten worden toegekend. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde Trema-normen en de gegevens betreffende de inkomsten en uitgaven; of

- b. ambtshalve vastgesteld op de netto bijstand indien de onderhoudsplichtige verzuimt gegevens te verstrekken betreffende de inkomsten en uitgaven.

7.5.4 Verhalen van rechterlijke uitspraak betreffende levensonderhoud

Artikel 7:57 Verhaal op grond van een rechterlijke uitspraak

1. Indien degene op wie wordt verhaald een bij rechterlijke uitspraak vastgesteld bedrag niet voldoet, wordt verhaald in overeenstemming met deze rechterlijke uitspraak.
2. Het besluit tot verhaal overeenkomstig de rechterlijke uitspraak wordt in dat geval bij brief meegedeeld aan degene op wie wordt verhaald met de verplichting om het verschuldigde bedrag binnen dertig dagen na verzenddatum van de brief te voldoen.
3. Degene op wie wordt verhaald kan binnen de termijn waarbinnen betaling moet plaatsvinden tegen het besluit tot verhaal in verzet komen door een verzoekschrift aan de rechtbank. Indien tijdig verzet is gedaan, wordt de invordering pas voortgezet zodra het verzet is ingetrokken of ongegrond is verklaard op grond van artikel 62b, tweede lid van de Participatiewet.
4. Het verschuldigde bedrag wordt door het college bij dwangbevel ingevorderd op grond van artikel 62b, vierde lid van de Participatiewet.
5. Het dwangbevel levert een executoriale titel op, die op kosten van de schuldenaar wordt betekend en met toepassing van de voorschriften van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering ten uitvoer wordt gelegd.

Artikel 7:58 Wijziging van de door de rechter vastgestelde onderhoudsbijdrage

1. Het door de rechter vastgestelde verhaalsbedrag kan op verzoek van het college of van degene op wie verhaal wordt uitgeoefend door de rechter worden gewijzigd op grond van gewijzigde omstandigheden.
2. Het college verzoekt de rechter het verhaalsbedrag in afwijking van een rechterlijke uitspraak betreffende levensonderhoud verschuldigd krachtens Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek vast te stellen, indien de rechter:
  - a. Deze uitspraak zou kunnen wijzigen op de gronden genoemd in de artikelen 1:157 en 1:401 van het Burgerlijk Wetboek; of
  - b. geen rekening heeft kunnen houden met alle voor de betrokken beslissing in aanmerking komende gegevens en omstandigheden betreffende beide partijen.

7.5.5 Het verhaalsbesluit

Artikel 7:59 Het verhaalsbesluit

1. Een besluit tot verhaal op grond van artikelen 7:47 en 7:48 wordt door het college aan degene op wie verhaal wordt gezocht meegedeeld. Het besluit vermeldt:
  - a. De ingangsdatum.
  - b. Het bedrag of de bedragen waarvan betaling wordt verlangd; en
  - c. de termijn of termijnen waarbinnen betaling wordt verlangd.
2. Bij verhaal op de nalatenschap kan de mededeling worden gericht tot de langstlevende echtgenoot of één der erfgenamen die geacht kan worden bij de afwikkeling van de nalatenschap te zijn betrokken.

7.5.6 Verhaal in rechte

Artikel 7:60 Besluit tot verhaal in rechte

1. Indien de belanghebbende niet uit eigen beweging bereid is de verlangde gelden aan de gemeente te betalen dan wel niet of niet tijdig tot betaling daarvan overgaat, besluit het college tot verhaal in rechte middels het indienen van een verzoekschrift bij de rechtbank op grond van artikel 62g, tweede

lid en 62h, eerste tot en met derde lid van de Participatiewet. De uitspraak van de rechter levert een executoriale titel op.

2. Het college kan om redenen van doelmatigheid geheel of gedeeltelijk afzien van verhaal in rechte.

7.5.7 Heronderzoek

Artikel 7:61 Onderzoek naar draagkracht

Het college verricht onderzoek naar de draagkracht voor het voldoen van de verhaalsbijdrage. Indien gewijzigde omstandigheden daartoe aanleiding geven, wordt als gevolg van dit onderzoek de betalingsverplichting gewijzigd vastgesteld.

7.5.8 Invordering

Artikel 7:62 Niet voldoen aan een door de rechter vastgestelde verhaalsbijdrage

Indien de belanghebbende niet bereid blijkt de door de rechter vastgestelde bijdrage voor levensonderhoud of de op verzoek van het college vastgestelde bijdrage te voldoen dan wordt die uitspraak ten uitvoer gelegd door middel van executoriaal beslag overeenkomstig de artikelen 479b tot en met 479g, behoudens artikel 479e lid 2 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Artikel 7:63 Rente en kosten

Indien moet worden overgegaan tot beslaglegging als bedoeld in artikel 7:62 dan wordt de vordering jaarlijks verhoogd met kosten, ten bedrage van maximaal 15 procent van de hoofdsom.

7.6 Bestuurlijke boete

Artikel 7:64 Begrippen

De begripsbepalingen van de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) zijn onverkort op dit onderdeel van toepassing.

Artikel 7:65 Hoogte bestuurlijke boete

1. De bestuurlijke boete wordt vastgesteld op een percentage van het benadelingsbedrag, waarbij zij naar boven wordt afgerond op hele tientallen. Het percentage hangt af van de mate van verwijtbaarheid:
  - a. 100% bij opzet;
  - b. 75% bij grove schuld;
  - c. 50% bij normale, gemiddelde verwijtbaarheid;
  - d. 25% bij verminderde verwijtbaarheid.
2. In aanvulling op het eerste lid bedraagt de boete maximaal € 81.000 bij opzet en € 8.100,- in overige gevallen.

Artikel 7:66 Hoogte bestuurlijk boete bij nulfraude

1. Bij een schending van de inlichtingenplicht die niet heeft geleid tot een benadelingsbedrag, waarbij er in de twee voorafgaande jaren geen waarschuwing is gegeven voor een schending van de inlichtingenplicht, wordt volstaan met een schriftelijke waarschuwing.
2. Bij een schending van de inlichtingenplicht die niet heeft geleid tot een benadelingsbedrag, waarbij er in de twee voorafgaande jaren een waarschuwing is gegeven voor een schending van de inlichtingenplicht, wordt de bestuurlijke boete vastgesteld op € 150,-.

Artikel 7:67 Verlagen of afzien van een bestuurlijke boete

1. Bij het volledig ontbreken van verwijtbaarheid wordt geen bestuurlijke boete opgelegd.
2. Bij verminderde verwijtbaarheid, zoals opgenomen in artikel 2a van het Boetebesluit socialezekerheidswetten, wordt de bestuurlijke boete met 50% verlaagd.
3. De mate van verwijtbaarheid wordt beoordeeld naar de omstandigheden waarin de belanghebbende verkeerde op het moment van de schending van de inlichtingenplicht.
4. Als dringende redenen worden vastgesteld, dan ziet het college af van het opleggen van een bestuurlijke boete. Dit besluit wordt vastgelegd in een beschikking.

Artikel 7:68 Hardheidsclausule en onvoorziene omstandigheden

1. Het college kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in dit onderdeel indien toepassing van de regels tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.
2. In gevallen waarin dit onderdeel niet voorziet, beslist het college.

7.7 Schuldhulpverlening

Artikel 7:69 Begripsbepalingen

Alle begrippen die worden gebruikt en die niet nader worden beschreven hebben in dit onderdeel dezelfde betekenis als in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 7:70 Aanbod schuldhulpverlening

1. Het college verleent aan een verzoeker schuldhulpverlening indien het college dit noodzakelijk acht. De aanvraag wordt getoetst aan de visie, criteria en uitgangspunten zoals neergelegd in het Beleidsplan schuldhulpverlening 2016-2020 van de gemeente Lansingerland.
2. De vorm waarin de gemeente schuldhulpverlening aanbiedt is van meerdere factoren afhankelijk en kan dus per persoon verschillen. Bij de aanmelding wordt een klantprofiel samengesteld waarbij de volgende factoren een rol spelen:
  - a. De mate van financiële zelfredzaamheid van de verzoeker.
  - b. De motivatie en vaardigheden van de verzoeker.
  - c. De aanwezigheid van psychosociale problematiek en/of verstandelijke of lichamelijke beperkingen.
  - d. De hoogte van het schuldenpakket.
  - e. Het soort schulden.
  - f. Het aantal schuldeisers.
3. De gemeentelijke schuldhulpverlening kan onder andere bestaan uit het volgende productenaanbod:
  - a. Voorlichting, informatie en advies.
  - b. Budgetbegeleiding en budgetadvies.
  - c. Crisisinterventie.
  - d. Schuldregeling.
  - e. Afgifte verklaring ingevolge de Wet schuldsanering natuurlijke personen.
  - f. Nazorg.

Artikel 7:71 Verplichtingen

1. Verzoeker doet aan het college op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling van alle feiten en omstandigheden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op de op hem van toepassing zijnde schuldhulpverlening of voor de uitvoering van de wet.
2. Verzoeker is verplicht om desgevraagd alle medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van de wet. Het gaat hierbij o.a. om:
  - a. Het nakomen van afspraken.
  - b. Het zich houden aan alle bepalingen en voorwaarden als genoemd in de overeenkomsten tot schuldregeling en budgetbeheer.
  - c. Het zoveel mogelijk aflossingscapaciteit creëren door het verruimen van inkomen, inzetten van beschikbaar vermogen en het minimaliseren van uitgaven, en deze aflossingscapaciteit te gebruiken ter vermindering of aflossing van de schulden.
  - d. Het niet aangaan van nieuwe schulden.
  - e. Het actief deelnemen aan een cursus of cursussen gericht op het voorkomen van (nieuwe) schulden.
3. Het college kan besluiten om schuldhulpverlening te weigeren dan wel te beëindigen indien verzoeker niet of in onvoldoende mate zijn verplichtingen nakomt zoals bedoeld in dit artikel.
4. Alvorens te besluiten tot weigering dan wel beëindiging ingevolge het derde lid, wordt verzoeker eenmaal een hersteltermijn van maximaal vier weken geboden om alsnog informatie te verstrekken en/of de gevraagde medewerking te verlenen.
5. De in dit artikel genoemde verplichtingen gelden zowel in de fase dat een verzoek of aanvraag om schuldhulpverlening is gedaan als gedurende de looptijd van het schuldhulpverleningstraject.

Artikel 7:71a Richtlijnen bij het toekennen of weigeren van schuldhulpverlening

1. Het college weigert een aanbod schuldhulpverlening te doen als:
  - a. Schuldhulpverlening door het college niet noodzakelijk wordt geacht.
  - b. Het college vaststelt dat er sprake is van een (op dat moment) niet regelbare schuld of niet regelbare schuldenaar.
  - c. Als de verzoeker al in staat van faillissement is verklaard of de wettelijke schuldsanering van toepassing is verklaard op verzoeker.
2. Bij het besluit om een aanbod schuldhulpverlening wel of niet toe te kennen wordt gebruik gemaakt van de richtlijnen in hoofdstuk van het beleidsplan 2016-2020.
3. In situaties waarin het college een aanbod schuldhulpverlening weigert, wordt, indien mogelijk, wel informatie en advies aan de verzoeker of aanvrager gegeven. Ook wordt bezien of doorverwijzing naar een andere (schuld)hulpverlener mogelijk is.

Artikel 7:72. Beëindiging van schuldhulpverlening

Onverminderd de overige bepalingen van deze beleidsregels, kan het college besluiten tot beëindiging van de schuldhulpverlening. Het college kan in ieder geval besluiten om de schuldhulpverlening te beëindigen indien:

- a. Verzoeker niet of in onvoldoende mate heeft voldaan aan een of meerdere verplichtingen als bedoeld in artikel 5, eerste en tweede lid, van deze beleidsregels.
- b. Verzoeker niet langer inwoner is van de gemeente en er nog geen minnelijke schuldregeling tot stand is gekomen.
- c. Verzoeker in staat is om zijn schulden zelf te regelen.
- d. Het minnelijk traject tot schuldregelen niet is geslaagd, omdat een of meerdere schuldeisers geen medewerking verlenen en de Wet schuldsanering natuurlijke personen geen mogelijkheid is.
- e. Verzoeker zich niet naar vermogen inspant om de onderliggende oorzaak van de schuldenproblematiek op te lossen.
- f. De geboden hulp, gelet op de persoonlijke omstandigheden van de verzoeker, niet (langer) passend is.
- g. Er een aanbod schuldhulpverlening is gedaan op grond van gegevens die nadien blijken onjuist te zijn en, waren de juiste gegevens bekend geweest, een ander besluit zou zijn genomen.
- h. Verzoeker zich misdraagt ten opzichte van medewerkers die zijn belast met de uitvoering van schuldhulpverlening.
- i. Verzoeker is komen te overlijden.

Artikel 7:73 Hardheidsclausule en onvoorziene omstandigheden

1. Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de verzoeker of belanghebbende afwijken van de bepalingen van deze beleidsregels, indien toepassing van deze beleidsregels tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.
2. In gevallen waarin deze beleidsregels niet voorziet, beslist het college.

8 Slotbepalingen

Artikel 8:1 Uitvoering van deze regels

1. Het college van burgemeester en wethouders is belast met de uitvoering van hetgeen in deze beleidsregels is bepaald.
2. Het college kan de uitvoering van één of meerdere bepalingen opdragen aan door hem in het mandaatbesluit aan te wijzen ambtenaren, met behoud van zijn verantwoordelijkheid.

Artikel 8:2 Inwerkingtreding

Deze beleidsregels treden in werking op 15 april 2016.

Artikel 8:3 Intrekken oude beleidsregels

De volgende beleidsregels worden met de inwerkingtreding van deze beleidsregels ingetrokken:

- Beleidsregels sociaal domein 2016 gemeente Lansingerland

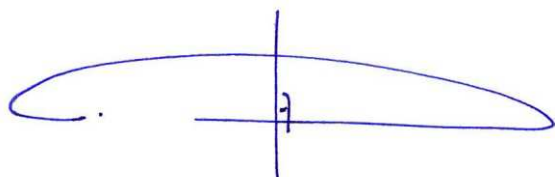
Artikel 8:4 Citeertitel

Deze beleidsregels worden aangehaald als: "Beleidsregels Sociaal Domein april 2016"

Aldus vastgesteld door het college van B&W van de gemeente Lansingerland in haar openbare vergadering op 11 april 2016.

De secretaris

De burgemeester

Drs. ing. Ad Eijkenaar

Drs. Pieter van de Stadt

Bijlage 1: Financiële richtlijnen Wmo

Zal later worden toegevoegd aan dit document.

Bijlage 2: Lijst van taken voor Huishoudelijke ondersteuning en Huishoudelijke ondersteuning plus

Zal later worden toegevoegd aan dit document.